

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Podpora sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji

Promoting of the Sport and the Physical Training in the Moravian-Silesian Region

Student: Bc. Renáta Lasotová, LAS0011

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Martina Halásková, Ph.D.

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Renáta Lasotová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Podpora sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji
Promoting of the Sport and the Physical Training in the Moravian-Silesian Region

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Postavení sportu v České republice
 3. Analýza podpory sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji
 4. Zhodnocení podpory sportu v Moravskoslezském kraji a ve vybraných obcích
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HODAŇ, Bohuslav a Vladimír HOBZA. *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. 214 s. ISBN 978-80-244-2658-7.

NOVOTNÝ, Jiří et al. *Sport v ekonomice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

NOVOTNÝ, Jiří et al. *Ekonomika sportu: vybrané kapitoly III: sport v manažerské praxi, marketing, sportovní akce, zdravotnická první pomoc*. Praha: Oeconomica, 2010. 194 s. ISBN 978-80-245-1713-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Martina Halásková, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

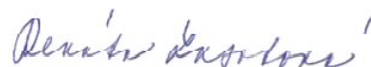

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 25. dubna 2015

.....
Renáta Lasotová

Poděkování

„Ráda bych poděkovala doc. Ing. Martině Haláskové, Ph.D. vedoucí mé diplomové práce, za vstřícný přístup, cenné rady a připomínky při odborných konzultacích i za čas, který mi věnovala při zpracování této práce.“

Obsah

1	ÚVOD	5
2	POSTAVENÍ SPORTU V ČESKÉ REPUBLICE	7
2.1	SOUČASNÝ POHLED NA SPORT A TĚLESNOU KULTURU V ČESKÉ REPUBLICE	7
2.1.1	<i>Ekonomie sportu a další teorie</i>	8
2.1.2	<i>Sport a tělovýchova v sektoru národního hospodářství</i>	11
2.1.3	<i>Členění tělesné kultury.....</i>	14
2.2	AKTÉŘI V OBLASTI SPORTU A TĚLOVÝCHOVY V ČESKÉ REPUBLICE	16
2.2.1	<i>Subjekty veřejného sektoru v oblasti sportu.....</i>	16
2.2.2	<i>Nestátní neziskové organizace v oblasti sportu.....</i>	17
2.2.3	<i>Všesportovní kolegium.....</i>	18
2.2.4	<i>Česká unie sportu.....</i>	19
2.3	DOKUMENTY A LEGISLATIVA VE SPORTU A TĚLOVÝCHOVĚ V ČESKÉ REPUBLICE	19
2.4	FINANČNÍ NÁSTROJE VE SPORTU A TĚLESNÉ KULTUŘE V ČESKÉ REPUBLICE	21
2.4.1	<i>Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů.....</i>	23
2.4.2	<i>Financování sportu a tělesné kultury formou dotací</i>	24
2.4.3	<i>Financování sportu a tělovýchovy z územních rozpočtů</i>	25
3	ANALÝZA PODPORY SPORTU A TĚLOVÝCHOVY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	27
3.1	INFRASTRUKTURA A SPORTOVNÍ PROSTŘEDÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI.....	27
3.2	AKTÉŘI V OBLASTI SPORTU A TĚLOVÝCHOVY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI.....	28
3.3	ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SPORTU A TĚLOVÝCHOVY Z ROZPOČTU MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	33
3.3.1	<i>Celkové rozpočtové výdaje kraje a výdaje na tělovýchovu</i>	34
3.3.2	<i>Dotace a výdaje z krajského úřadu na podporu sportu a tělovýchovy.....</i>	35
3.3.3	<i>Jiné formy podpory sportu a tělovýchovy Moravskoslezského kraje</i>	37
3.4	ANALÝZA SPORTOVNÍHO PROSTŘEDÍ VE VYBRANÝCH OBCÍCH MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE.....	41
4	ZHODNOCENÍ PODPORY SPORTU V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI A VE VYBRANÝCH OBCÍCH	44
4.1	ZHODNOCENÍ LEGISLATIVY A STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ NA PODPORU SPORTU A TĚLOVÝCHOVY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	44
4.2	ZHODNOCENÍ FINANCOVÁNÍ SPORTU A TĚLOVÝCHOVY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	46
4.2.1	<i>Zhodnocení celkových rozpočtových výdajů Moravskoslezského kraje a celkových výdajů na tělovýchovu.....</i>	46
4.2.2	<i>Zhodnocení výdajů Moravskoslezského kraje na tělovýchovu podle podporovaných oblastí.....</i>	49
4.2.3	<i>Zhodnocení podpory sportu a tělovýchovy z dotačního programu Moravskoslezského kraje</i>	50
4.3	ZHODNOCENÍ FINANCOVÁNÍ PODPORY SPORTU A TĚLOVÝCHOVY Z ROZPOČTŮ OBCÍ VE SDRUŽENÍ OBCÍ POVODÍ STONÁVKY	53
4.3.1	<i>Srovnání celkových výdajů na tělovýchovu a dalších kategorií u vybraných obcí sdružení Stonávky</i>	55
4.3.2	<i>Komparace výdajů na tělovýchovu u vybraných obcí povodí Stonávky.....</i>	57
4.3.3	<i>Srovnání financování provozu obecního sportovního zařízení a ostatní činnosti</i>	59
4.3.4	<i>Zhodnocení výdajů na podporu sportu a tělovýchovy za období 2009 – 2013 v jednotlivých obcích dle počtu obyvatel</i>	60
4.3.5	<i>Zhodnocení dotací na podporu sportu a tělovýchovy v obcích</i>	62
4.3.6	<i>Posouzení závislosti výdajů na tělovýchovu a dalších proměnných.....</i>	64
4.3.7	<i>Zhodnocení vztahu výdajů na tělovýchovu a na sport k celkovému rozpočtu obcí pomocí korelačního diagramu.....</i>	65
4.3.8	<i>Posouzení symetrie a variability veřejných výdajů na tělovýchovu</i>	66
4.3.9	<i>Zhodnocení využití zázemí pro sport a tělovýchovu v obcích Sdružení obcí povodí Stonávky....</i>	67
4.3.10	<i>Doporučení pro obce v oblasti rozvoje sportu a podpory tělesné kultury.....</i>	68
5	ZÁVĚR.....	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	73
	SEZNAM ZKRATEK.....	83

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHY

1 Úvod

Sport se stává fenoménem moderní doby a vliv tělesné kultury nalézáme v různých oblastech a sektorech našeho národního hospodářství. Sport není obsažen pouze v jedné oblasti ekonomických aktivit, ale nutno na něj pohlížet v širší linii. Důležité postavení v podpoře sportu a tělovýchovy zaujímají i územně samosprávné celky, kraje a obce, jimž je legislativně uloženo vytvářet podmínky pro sport a zabezpečovat rozvoj sportu pro všechny.

Cílem diplomové práce je zhodnocení podpory sportu a tělesné kultury v Moravskoslezském kraji a ve vybraných obcích Moravskoslezského kraje za období 2009 – 2013. Jedná se o deset územně samosprávných celků obcí (Dolní Tošanovice, Hnojník, Horní Tošanovice, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třanovice a Vělopolí) spolupracujících ve „Sdružení obcí Povodí Stonávky“. Zhodnocení podpory sportu je provedeno podle zvolených kritérií tj. strategických dokumentů a legislativy v oblasti sportu, podle zdrojů financování sportu, podle celkových výdajů na sport a tělovýchovu a jejich struktury a následně je sledována závislost celkových výdajů na tělovýchovu ve vztahu k celkovým rozpočtovým výdajům Moravskoslezského kraje a vybraných obcí.

K naplnění cíle jsou použity převážně analytické metody (analýza dokumentů, analýza časových řad, analýza statistických dat), dále je při zhodnocení u dokumentů a celkových rozpočtových výdajů a výdajů na tělovýchovu použita metoda komparace a metoda syntézy. Analýza výdajů na tělovýchovu a sport je provedena na základě metody deskripce, kdy je rozložen celek na základní části. Pro zhodnocení dosažených výsledků je pak použita korelační analýza, výpočet koeficientu determinace a časového indexu. Pro další interpretaci výsledků je aplikován korelační a krabicový graf. Metoda indukce a dedukce je využita zejména při vyvozování závěrů. Výpočty matematické a statistické jsou v diplomové práci provedeny pomocí programu Excel s využitím statistických funkcí a programu Vertex 42. Vlastní výběrové šetření za účelem zjištění spokojenosti a využití zázemí pro sport a tělovýchovu v obcích Stonávky bylo provedeno dotazníkovou formou.

Pro naplnění cíle jsou ověřovány dvě **hypotézy**: 1) zda podpora sportu z rozpočtu Moravskoslezského kraje dosahuje 1 % z celkových rozpočtových výdajů kraje, 2) zda podpora sportu z rozpočtů obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ dosahuje alespoň 2 % z celkových rozpočtových výdajů obcí.

Diplomová práce obsahuje celkem pět kapitol. První kapitola je úvodem a poslední závěrem. Druhá kapitola přibližuje současný pohled na sport a tělesnou kulturu, jsou v ní rovněž uvedeny dokumenty i legislativa ve sportu a tělovýchově. Pozornost je zaměřena i na aktéry a oblast financování sportu a tělesné kultury v České republice.

Ve třetí kapitole je provedena analýza podpory sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji. Jednotlivé části jsou pak zaměřeny na infrastrukturu, sportovní prostředí, aktéry vystupující v Moravskoslezském kraji i financování sportu a tělovýchovy z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Část je věnována i analýze sportovního prostředí ve vybraných obcích uvedeného kraje. Jako vstupní data pro finanční analýzy byly použity rozpočtové výdaje kraje a obcí, které byly získány z automatizovaného rozpočtového informačního systému (ARIS) a Monitoru z Ministerstva financí i dalších organizací. K podrobnějšímu členění výdajů bylo využito odvětvového třídění rozpočtové skladby.

Zhodnocení podpory sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji je provedeno ve čtvrté kapitole, kde jsou stanoveny kritéria, legislativa a strategické dokumenty pro podporu sportu a tělovýchovy, financování sportu a tělovýchovy územně samosprávnými celky tj. Moravskoslezským krajem a vybranými obcemi. Za tímto účelem byl vybrán ucelený svazek deseti obcí tj. „Sdružení obcí povodí Stonávky“. Pro zhodnocení dosažených výsledků je pak použita korelační analýza, výpočet koeficientu determinace a časového indexu.

Diplomová práce vychází z platné legislativy ke dni 31. 12. 2014 a z odborné literatury zabývající se sportem a tělovýchovou. Zjišťování informací z Moravskoslezského kraje bylo provedeno ve spolupráci s oddělením mládeže a sportu kraje. Informace k vybraným obcím ze „Sdružení obcí povodí Stonávky“ byly získány s pomocí starostů a zaměstnanců obcí a z interních materiálů poskytnutých obcemi.

2 Postavení sportu v České republice

Ekonomika sportu se stala součástí národního hospodářství, sport lze dnes chápat i jako ekonomický statek, který zaujímá ve veřejném sektoru významné postavení. Vykonávání sportovních činností přispívá k regeneraci fyzických i duševních sil člověka, podporuje zdravý životní styl, rozvíjí sociální vztahy, vytváří pozitivní externalitu a podporuje růst národní ekonomiky. To jsou jen některé z důvodů, proč stát a municipality podporují oblast sportu a tělovýchovy z veřejných rozpočtů, investují do rozvoje tělesné kultury a motivují i ke sportovním aktivitám občany.

Obsahem kapitoly je objasnění současného pohledu na sport a tělovýchovu v České republice, přiblížení pojetí sportu, jeho charakteristika a zařazení do sektoru národního hospodářství. Zmíněné jsou i související teorie, organizace činné v oblasti sportu a tělovýchovy i legislativní rámec a důležité dokumenty pro podporu sportu. Část je věnována formám financování i úloze krajů a obcí při zabezpečování statků a služeb v oblasti sportu a tělovýchově.

2.1 *Současný pohled na sport a tělesnou kulturu v České republice*

Sport lze dnes přirovnat ke společenskému fenoménu, který i v naší společnosti nabyl na významu po roce 1990, kdy v důsledku politických a společenských změn, došlo i ke změně podmínek českých sportovních klubů a svazů. Fenomén sportu lze charakterizovat prostředím, ve kterém probíhají tělocvičné aktivity lidí, rozvinula se zde výroba sportovních potřeb a staví se sportovní zařízení pro aktivity probíhající na národní úrovni nebo i pro činnosti místního významu. Závazek pro českou republiku (ČR) vyplývající z Lisabonské smlouvy, že na sport má každý občan právo, staví naše politiky před problém, jak optimálně alokovat veřejné zdroje do oblasti sportu a podpořit i „Sport pro všechny“¹. V současné době však nebyla v ČR provedena potřebná legislativní úprava a nejsou vyřešené vztahy mezi orgány státní správy a dobrovolnou sportovní amatérskou sférou. Novotný (2011, s. 13) tvrdí že: *„transformace českého sportovního prostředí není dokončena, a to kvůli nezájmu politických elit a nedostatku politické vůle.“* Sport však díky své výchovné funkci zaujímá ve

¹ Pojem „Sport pro všechny“, zahrnuje zájmový, organizovaný nebo neorganizovaný sport i pohybové aktivity občanů, mající rekreační, soutěžní a nesoutěžní charakter. Motivací a hodnotami je pohybové vyžití, zábava, sociální kontakt, udržení nebo zlepšení zdravotní i psychické kondice (Koncepce státní podpory sportu v České republice (2011).

veřejném sektoru významné místo, a tělovýchova i sport v ČR je významně podporován z veřejných prostředků.

V současné době tedy sport představuje dynamické a rychle rostoucí odvětví národního hospodářství. Šíření sportu a jeho podpora může sloužit jako nástroj pro místní a regionální rozvoj, obnovu měst a pro rozvoj vesnic. Tuto situaci dokumentují dosavadní studie a analýzy vnitrostátních rozpočtů i zisky z velkých sportovních akcí a na druhé straně náklady na léčení vyplývající z tělesné nečinnosti (např. obezita, cukrovka, srdeční choroby), včetně stárnutí populace. Jak uvádí Analýza financování sportu v České republice (2009), sport je jedno z hospodářských odvětví státu, je součástí národní ekonomiky, a na této úrovni dochází ke vzniku mnoha přímých i nepřímých vztahů. Tyto vztahy působí obousměrně, ekonomika vytváří zázemí i příznivé podmínky pro rozvoj sportu, a sport dopomáhá k rozvoji a růstu národní ekonomiky, čehož jsou si vědomi i vládní představitelé.

Každá země by si přála, aby jeho vlastní sportovci a sportovkyně patřily i do elity mezinárodních šampionů. Jak uvádí Gratton (2012), vlády financují tzv. horní konec sportovního trhu, prostřednictvím přímých výdajů do státní sportovní reprezentace, za účelem podpoření sportovních talentů. Tedy do podpory oblasti úspěšných sportovních činností a profesionálního sportu je pak směřována národní poptávka, kterou se lze zabývat i z teoretického pohledu.

2.1.1 Ekonomie sportu a další teorie

Ekonomie sportu, jako vědecká disciplína vysvětluje vztahy mezi sportem, ekonomickými a finančními toky a je nerozlučně spjata s teoriemi, které bezprostředně zasahují do sportovního odvětví. Na základě provedených ekonomických analýz Novotný (2011) uvádí, že v současné době lze charakterizovat sport např. ve veřejné ekonomii, odvětvové ekonomice, ekonomii rozvoje infrastruktury, ekonomii služeb, práce a obchodu, či ekonomii spotřeby.

Ekonomové se dnes zabývají **makroekonomickým** významem sportu, a jak tvrdí Novotný (2011, s. 91), „zájem o makroekonomický význam sportu se začal objevovat v okamžiku, kdy sport jako společenský jev nabýval na významu“. Při zkoumání významu sportu z tohoto pohledu, jej můžeme nalézt v jednotlivých segmentech agregátní poptávky (AD). Pro odbornou manažerskou praxi v oblasti tělovýchovy a sportu je nezbytná znalost

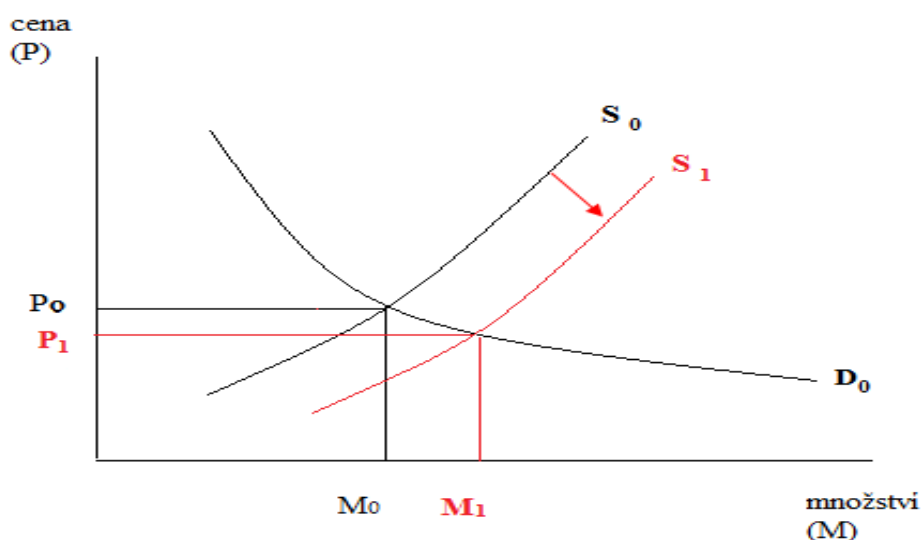
i **mikroekonomických** zásad, neboť efektivnost vynakládaných prostředků, nezohledňují pouze ziskově orientované subjekty, ale je základem pro účelné a hospodárné nakládání s prostředky v neziskových organizacích. Mikroekonomie, zkoumající chování dílčích ekonomických subjektů na trzích, je velice důležitou částí **ekonomie**. V rámci mikroekonomických aspektů tělesné kultury lze tak analyzovat např. náklady, zisk, užitek i preference, externality, produkční funkci, ale i stranu nabídky a poptávky. Poptávku zde představují individuální výdaje z rodinného rozpočtu, výdaje firem a výdaje ze státního rozpočtu a místních rozpočtů, nabídka je vytvářena subjekty, jak tvrdí Novotný (2011).

Nabídku ve sportu lze charakterizovat mnohotvárností subjektů nabízejících služby a produkty tělesné kultury, které jde rozdělit dle různých kritérií:

- právní forma (spolky, svazy, s.r.o., a.s.),
- cílová orientace (non-profit, for-profit)
- šíře nabízeného sportu (fitness, tenis, sportovní areály).

Typicky nabídková křivka s rostoucí funkcí ukazuje, jaké množství produktů a za jakou cenu je nabízeno. Průběh křivky je pak ovlivněn např. důsledky dotační politiky, kdy u vybraných produktů tělesné kultury dochází k posunu křivky vpravo dolů, viz Obrázek 2.1, což je zapříčiněno vyšší spotřebou dotovaných produktů než produktů v běžném tržním prostředí.

Obrázek 2.1 Nabídková a poptávková křivka po sportovních produktech

Zdroj: Hobza, Rektořík a kol. 2006, vlastní zpracování

Z pohledu dokonalé konkurence, můžeme tak hovořit i o tržním selhání, jak uvádí i (Hobza, Rektořík a kol. 2006). **Poptávka** po produktech ve sportu se vyvíjí v souladu s ekonomickými

zákonitostmi. Charakterizuje ji klesající poptávková funkce, je ovlivněna cenou, preferencemi uživatele i výdaji. Se stoupacím množstvím čerpání produktů dochází k poklesu marginálního užitku.

Novotný (2011) tvrdí, že v současné době je poptávka determinována globalizací, flexibilitou, orientací na zážitek, mobilitou, službami, individualizací a ve velké míře medializací.

Heinemann (1995) uvádí, že poptávka ve sportu se vyvíjí na základě několika rozhodnutí, které vycházejí ze struktury preferencí poptávajících, volného času, výší příjmů, výši ceny za zboží a služby, kvality, ale také z druhu a dostupností informací o možnostech provozování sportovních a pohybových aktivit, a kde se poptávané zboží nachází.

Další teorie v oblasti sportu, jak uvádí Novotný (2010), lze charakterizovat např. z pohledu:

- marketingu,
- sociologie,
- psychologie,

jsou to tři společenské vědy, které se zabývají problematikou sportovního prostředí a nahlízejí na dlouhodobý proces kultivaci sportovce. **Sportovní marketing** má mnoho odvětví a forem, chápeme jej jako platformu podporující prodej zaměřenou na účinnou komunikaci mezi sportovním firemním prostředím a cílovým zákazníkem. V ČR však v současné době není sportovní marketing chápán jako spolupráce společnosti a sportovních organizací, což je překážkou bránící rozvoji sportu jako marketingového nástroje. **Sociologie sportu** přináší důležité informace o společenských hodnotách, sociální struktuře společnosti a poznatky o hodnotové orientaci sportujícího jedince. Sportovní aktivity jsou individuální záležitostí, ale jejich realizace má důležitý společenský kontext s přímým dopadem na širokou síť sociálních vztahů a kontaktů. Předmětem **psychologie sportu** je zkoumání vlivu sportu na psychiku člověka ale i využití poznatků z psychologie např. při řízení vrcholového a výkonnostního sportu. Tyto poznatky se rovněž dají využívat i při rekreačních sportech a managementu sportu ve veřejné správě.

Sportovním managementem, který patří k nejmladším manažerským oborům, se zabývá i Čáslavová (2000) a uvádí, že jej lze chápat jako způsob uceleného řízení tělovýchovných a sportovních svazů, spolků a dalších sportovních organizací, které alespoň z části akceptují podnikatelsky orientované chování. Sportovní management lze uplatnit v různých oblastech

i úrovních sportovního prostředí. Lze ho aplikovat i na specifickou oblast sportu, která se stává ekonomickým přínosem sportu pro národní hospodářství.

2.1.2 Sport a tělovýchova v sektoru národního hospodářství

Součástí národního hospodářství je sektor veřejný, který zabezpečuje svou produkcí část ekonomických statků a především statky veřejné. Do veřejného sektoru patří veřejná správa a další rezorty např. justice, policie, armáda, věda a výzkum, školství, zdravotnictví ale i rezort **tělesné kultury a sportu**, který je zařazen do oblasti služeb pro obyvatelstvo. Zajišťované statky jsou poskytovány na neziskovém principu, finance jsou čerpány z veřejných rozpočtů, kde je nutná veřejná kontrola, rozhoduje se zde na základě veřejné volby a řízení je zajištěno veřejnou správou, jak uvádějí autoři Peková, Pilný a Jetmar (2012).

Ve veřejné správě v ČR ale i v dalších zemích Evropské unie (EU) není sport obsažen pouze v jedné oblasti ekonomických aktivit, ale nutno na něj pohlížet v širší linii. Dle evidence Českého statistického úřadu (ČSÚ) v klasifikaci funkcí vládních institucí (CZ-COFOG) nalezneme sportovní služby zařazené pod skupinou **08 - Rekreace, kultura a náboženství**, patří tam např. vytváření a řízení vládní politiky, stanovení legislativy, uvádění norem do praxe a aplikovaný výzkum a vývoj týkající se rekreace, sportu, kultury a náboženství. Jako další zařazení oblasti sportu můžeme použít kódy CZ-NACE. Dle této klasifikace ekonomických činností spadají sportovní aktivity pod **sekcí R - Kulturní zábavní a rekreační činnosti** a Tabulka 2.1 uvádí i sportovní služby v klasifikaci služeb neziskových institucí sloužících domácnostem (CZ-COPNI), dle ČSÚ (2015).

Tabulka 2.1 Klasifikace sportu dle CZ-COFOG, CZ-NACE a CZ- COPNI

CZ-COFOG	CZ -NACE	CZ - COPNI
08 - Rekreace, kultura a náboženství	R - Kulturní zábavní a rekreační činnosti	03 - Rekreace a kultura
08.1 Rekreační a sportovní služby	93.1 Sportovní činnost	03.1 Rekreační a sportovní služby
08.1.0 Rekreační a sportovní služby	93.19 Ostatní sportovní činnosti	03.1.1 Sportovní služby

Zdroj: ČSÚ (2015), vlastní zpracování

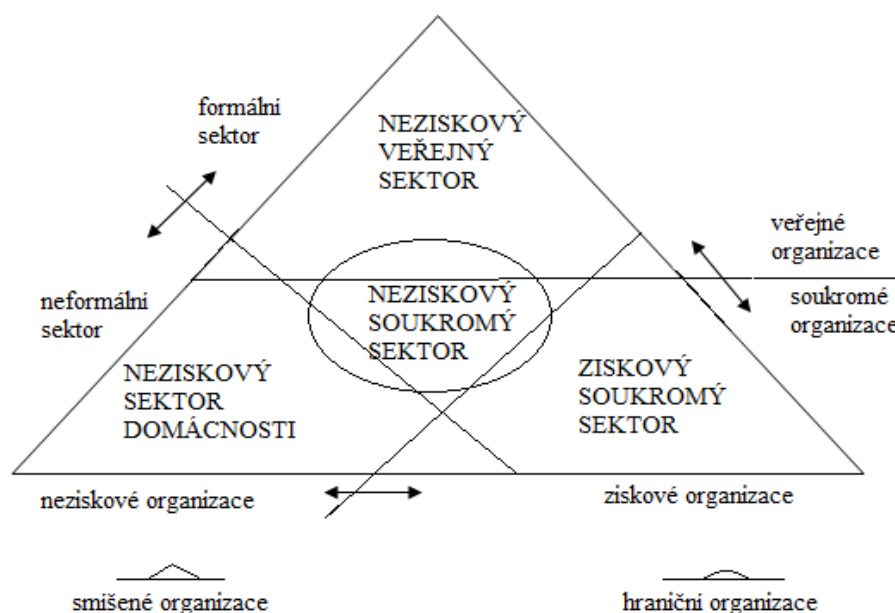
Pro bližší zařazení sportu do národního hospodářství lze užít i **institucionální rámec sportu**, který je dosti složitou otázkou. Autoři jako Novotný (2011), Kosík a Pacut (2009) uvádějí tyto rámcové vztahy sportu:

1. vládní sektor, státní správy a samosprávy,
2. organizování v rámci:
 - a) národních sportovních svazů²,
 - b) sportovních federací³,
 - c) olympijského hnutí⁴.

V tělovýchově a sportu vystupuje tedy více subjektů. Ve sportovním prostředí se vzájemně propojují sektory ziskového i neziskového charakteru, a provázanost jednotlivých segmentů nejlépe vystihuje Pestoffův model národního hospodářství, který používá rovněž Halásek (1994), Hodář a Hobza (2010). Národní hospodářství lze na základě zpracování švédského ekonoma V. A. Pestoffa (Rektořík a kol., 2001; dle Pestoffa, 1995), rozčlenit na čtyři sektory zobrazené v Obrázku 2.2. Pro rozdělení jsou v modelu použita kritéria:

1. financování provozu a rozvoje (sektor ziskový a neziskový),
2. vlastnictví (sektor soukromý a veřejný),
3. míra formalizace (sektor formální a neformální).

Obrázek 2.2 Členění národního hospodářství podle Pestoffa

Zdroj: (Rektořík a kol., 2001, dle Pestoffa, 1995), vlastní zpracování

² např. Český volejbalový svaz (ČVS), Český svaz ledního hokeje (ČSLH), Česká unie sportu (ČUS)

³ např. Mezinárodní lyžařská federace (FIS), Mezinárodní hokejová federace (IIHF)

⁴ např. Český olympijský výbor (ČOV)

Tento čtyř sektorový trojúhelníkový model národního hospodářství je tedy sestrojen z neziskového veřejného sektoru, neziskového soukromého sektoru a neziskového sektoru domácností a jediného ziskového sektoru - soukromého. Výsledná podoba tohoto modelu poskytuje základní charakteristiky subjektů působících v oblasti tělesné kultury. Podrobněji se jednotlivými sektory zabývá i Novotný (2006).

Tělesnou kulturu a v ní zahrnutý sport, můžeme dále zařadit ve struktuře veřejného sektoru dle kritéria:

- uspokojování potřeb společenských i individuálních,

do **bloku odvětví rozvoje člověka**, společně také s oblastmi školství, kultury, zdravotnictví a sociálními službami. Lokaci odvětví rozvoje člověka a jeho zařazení v neziskovém veřejném sektoru nabízí pohled na Statický model národního hospodářství v Příloze č. 1, a stejný blok je zobrazen rovněž v sektoru ziskovém v odvětví služeb, vyznačená spojující linie zobrazuje vazby, z čehož vyplývá vzájemné propojení těchto sektorů. Červenou spojnici je pak zdůrazněná spolupráce na produkcích statků v tomto odvětví i s návazností na neziskový sektor soukromý (Rektořík a kol., 2007).

Sport jako statek a externalita

„Pojem statek představuje souhrnné označení zboží a služeb, které slouží k uspokojování potřeb lidí“ Halásek (2012, s. 26). Statek lze klasifikovat z různých hledisek. Z hlediska ekonomického jej dále členíme na statky **veřejné** (kolektivní), **smíšené** a **soukromé**.

Chceme-li však sport zařadit jako **statek** do určitého sektoru národního hospodářství, je nutné brát na zřetel, že ve sportovním prostředí se vyskytují různé typy statků, jak uvádějí autoři Halásek (2012), Hobza (2006) a Novotný (2011). Statky ve sportu zařazené z hlediska ekonomického a některé jejich příklady jsou uvedené v Tabulce 2.2.

Novotný (2011) uvádí, že jako veřejný statek **paternalistický** lze chápat povinnou tělesnou výchovu na školách a **lokální smíšené kolektivní statky** jsou vázány ve značné míře na místní poměry a spojujány se sportovním místním spolkem nebo školou.

Statky pod **kontrolou**, ještě vymezuje Hobza (2006), kde na provoz příslušného zařízení přispívá stát nebo územně samosprávný celek (kraj, obec), čímž usměrňuje spotřebu statku v příslušném místě.

Tabulka 2.2 Členění sportovních statků z hlediska ekonomického

	Nevylučitelnost ze spotřeby	Vyloučení ze spotřeby
Nerivalitní spotřeba	Čisté veřejné statky:	Smíšené statky:
	- turistické stezky - cyklostezky - veřejná hřiště	- hokej - tenis - fotbal
Rivalitní spotřeba	Smíšené statky:	Čisté soukromé statky:
	- plavecké bazény, koupaliště - lyžování - sportovní hřiště a haly	- fitcentra - golfové kluby - sportovní vybavení

Zdroj: Halásek (2012), Hobza (2006) a Novotný (2011), vlastní zpracování

Halásková (2008) pak uvádí, že obce a kraje zabezpečují statky tzv. **národní**, s užitkem pro všechny občany státu a statky tzv. **lokální**, které zajišťují především obce pro své občany.

Spolu s poskytováním uvedených statků dochází i v odvětví sportu k vytváření **externalit**, které se zde způsobují narušení alokační efektivnosti, jak uvádí Novotný (2011).

Externalitou chápeme vliv činnosti jednoho člověka na blahobyt či životní komfort lidí neúčastnících se této činnosti. „*Externality členíme na negativní a pozitivní*“, uvádí Jurečka (2010, s. 316).

K **pozitivním** externalitám řadí Hobza, Rektořík a kol. (2006), všeobecný vliv tělesné kultury na zdraví, pracovní schopnost a výkonnost, sociální a kulturní participaci jedince, tedy pozitivní vliv na regeneraci a uchování lidského potenciálu. Mezi **negativní** externality náleží např. ekologické aspekty přinášející některé druhy sportu, komercializace tělesné kultury a negativní vliv na zdraví člověka.

2.1.3 Členění tělesné kultury

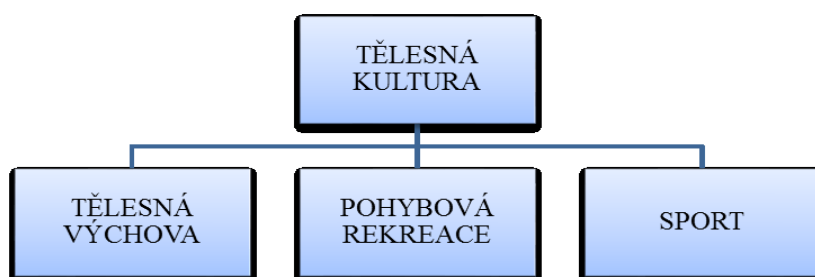
Samotný pojem tělesná kultura vychází z kinantropologie, zkoumá strukturu a funkci účelově zaměřeného pohybu, je charakterizována slovy, pohyb - člověk - věda. Je to výsledek činnosti tvorby hodnot, vztahů, potřeb, norem, je důležitou součástí kultury a dědictví národa, jak uvádí Hodáň a Hobza (2010).

Další autoři Halásek a Lenert (2008), začleňují sport, tělesnou výchovu, turistiku a rekreaci jako jednotlivé subsystemy rovněž pod celkový pojem „**tělesná kultura**“. Ta představuje v oblasti všestranného rozvoje člověka souhrn činností, hodnot a norem, ale rovněž ovlivňuje

lidský potenciál a projevuje se přímými ekonomickými nepřímo měřitelnými, ale důležitými výstupy v systému národního hospodářství.

Tělesnou kulturu lze z kritériálního hlediska aktivit rozdělit na tři subsystémy. Je zde obsažená tělesná výchova vedoucí k rozvoji a udržování fyzické zdatnosti, také pohybová rekreace vhodná k regeneraci sil a aktivnímu odpočinku a zahrnuje i oblast sportu, jak zobrazuje Graf 2.1 (Hodáň a Hobza, 2010).

Graf: 2. 1 Členění tělesné kultury (aktivity)

Zdroj: Hodáň a Hobza (2010), vlastní úprava

Na zobrazené subsystémy v Grafu 2.1 jsou organizačně napojené systémy **vyššího řádu**, např.: institucionální rámec, materiální zabezpečení, politické a právní podmínky, dotvářející jeden funkční celek. Na **nižší úrovni** je pak systém podrobnějším členěním dále rozvíjen takto:

- **Tělesná výchova (TV)** se pak vztahuje na poskytování TV školní, zdravotní, zvláštní, v armádě a ve složkách Ministerstva vnitra.
- **Pohybovou (tělocvičnou) rekreaci** členíme na rekreaci zdravotně oslabených a zdravých.
- **Sport** lze dále dělit na vrcholový, výkonnostní a sportovní výchovu mládeže.

Pohybová (tělocvičná) rekreace se zaměřuje na jakoukoliv fyzickou činnost spojenou s pohybem člověka. Důsledky této fyzické činnosti vyvolávají pak prožitky a pozitivní změny v jeho oblasti psychické a sociální a můžeme ji považovat za činnost všestrannou, protože do určité míry zasahuje i do oblasti typických pro jiné druhy rekreace, ale ty se již netýkají fyzické stránky člověka, jak bylo uvedeno v Kapitole 2.1.1. Pro další zkoumání je nejvhodnější zvolit pojem „sport“, který jako jediný zahrnuje všechny tělocvičné aktivity, ale z důvodu své mnohotvárnosti je méně vhodný pro ekonomické vyhodnocování (Hobza, Rektořík a kol., 2006).

Pojem „**sport**“ se odvozuje od latinského výrazu „disportare“ a starofrancouzského „ledersporter“, což lze přeložit jako, příjemně trávit volný čas, bavit se. Postupně slovo sport se začalo vztahovat na pohybové činnosti, které mají vymezenou formu, obsah i pravidla, jsou prováděny závodně a soutěživou formou. Sport má tedy selektivní charakter a eliminuje slabší jedince a dle základního členění se rozděluje na **individuální** a **kolektivní**. Sport je i rekreační fyzická aktivita, která vyplňuje složku volného času, dotváří životního styl a je prováděná i profesně v podobě vrcholového sportu. Pro tuto specifickou oblast tělocvičné aktivity, jejímž obsahem je primární uspokojování potřeby pohybu, prožitku a seberealizace jedince, je charakteristické dosažení co nejvyššího výkonu (Hobza, Rektořík a kol., 2006; Hodáň a Hobza, 2010).

Širší veřejností je ale sport pojímán jako pohybová aktivita ve volném čase. Sport lze tedy v současnosti charakterizovat heslem „Sport pro všechny“, kde jde o zdůraznění prapůvodního pojetí sportu orientujícího se na překonávání jednotlivých stupňů zdatnosti jedinců. V moderní společnosti je kladen důraz na nedostatek pohybu ve vyspělé společnosti a s tím spojený zvýšený výskyt chorob. Tělesná aktivita by se měla tedy stát součástí trávení volného času a regenerace sil. Tento polyfunkční společenský jev, v němž se sport rozprostírá, lze zařadit do několika sfér, jak uvádí Novotný (2011), a jeho jádro je tvořeno aktivními činnostmi. Podle výkonnosti a poslání se pak rozlišují další úrovně (sport vrcholový, výkonnostní a masově-rekreační). Další sféra je tvořena diváky (přímí a zprostředkovaní). Nelze jinak než uvést, že zde existuje i úroveň, ve které jsou vytvářené hlavní vazby a vztahy k aktérům vystupujícím v této oblasti tělesné kultury.

2.2 Aktéři v oblasti sportu a tělovýchovy v České republice

Mezi hlavní aktéry v oblasti sportu a tělovýchovy řadíme na **centrální úrovni** Parlament České republiky (ČR), Vládu ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvo obrany (MO), Ministerstvo vnitra (MV), Ministerstvo financí (MF), a na **úrovni lokální** územně samosprávné celky, na obou úrovních pak vystupují sportovní svazy, kluby (SK), spolky i neziskové sportovní organizace.

2.2.1 Subjekty veřejného sektoru v oblasti sportu

Ústředním orgánem státní správy v ČR je pro oblast sportu a tělovýchovy MŠMT, které zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu, vytváří rovněž podmínky pro státní

sportovní reprezentaci, přípravu sportovních talentů, rozvoj sportu pro všechny a sport zdravotně postižených občanů. Dále vydává antidopingový program a organizuje jeho uskutečňování, rozhoduje o akreditaci vzdělávacích zařízení působících v oblasti sportu a další. Ve státním a samosprávném **veřejném sektoru** zajišťují činnosti tělesné kultury subjekty uvedené v Tabulce 2.3, kde je uvedený přehled zajišťovaných činností (Hobza, Rektořík a kol., 2006).

Tabulka 2.3 Přehled subjektů veřejného sektoru a zajišťovaných činností v ČR

Zajišťovaná činnost	Název subjektu
1) tělesná výchova	- všechny typy škol (zřizovatel: MŠMT, MV, MO)
2) pohybová rekreace	- obce, města, sdružení obcí a jimi zřizované příspěvkové organizace i organizace typu s.r.o., a.s.
3) vrcholový sport	- specializované rezortní střediska (MŠMT, MV, MO např. Armádní sportovní centrum DUKLA)

Zdroj: Hobza, Rektořík a kol. (2006), vlastní zpracování

Tělesná výchova určená dětem a mládeži je zajišťována především prostřednictvím škol, které zřizují ministerstva, kraje, obce, sdružení obcí a další subjekty. **Pohybovou rekreaci**, tedy „Sportem pro všechny“ a se zabývají kraje, obce, města, jejich příspěvkové organizace a další organizace za tímto účelem zřízené. **Vrcholovému sportu**, kde spadá státní sportovní reprezentace⁵, se věnují specializovaná rezortní střediska, která jsou začleněna do struktury příslušných ministerstev, jak uvádí Hobza, Rektořík a kol. (2006).

2.2.2 Nestátní neziskové organizace v oblasti sportu

V oblasti nestátních neziskových organizací vznikaly sportovní organizace a kluby na bázi:

- občanské sdružení,
- obchodní společnost, akciová společnost, společnost s ručením omezeným,
- samostatný podnikatel, samostatné živnosti a další spolupráce.

Většina těchto aktérů působících v ČR v oblasti masového, výkonnostního a vrcholového sportu používala právní formy občanského sdružení nebo obecně prospěšná společnosti, dle Kosíka a Pacuta (2009).

⁵ „Státní sportovní reprezentace je chápána jako nezastupitelná významná součást prezentace ČR ve světě a je výsledkem úzké spolupráce a kooperace řady státních institucí a nestátních subjektů sportovního prostředí tvořících komplexní systém. Na jeho funkčnosti závisí i úspěšnost sportovní reprezentace ČR.“, jak uvádí Koncepce státní podpory sportu v České republice (2011, s. 8).

Od 1. ledna 2014 došlo k legislativním změnám a jiné právní úpravě spolků dle nového občanského zákoníku. Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zasáhl i do odvětví sportu, a od data jeho účinnosti se tak z občanských sdružení ex lege staly **spolky** a z organizačních jednotek sdružení - **pobočné spolky**. Sportovní organizace vyvíjející svou činnost v právní formě občanských sdružení se tak musejí této zákonné úpravě přizpůsobit a svojí činnost, zejména stanovy, příp. další interní předpisy přepracovat. Do 1. 1. 2016 je nutné přizpůsobit název spolku, do 1. 1. 2017 i znění stanov. Návrh na změnu zápisu v rejstříku spolků se podává u příslušného rejstříkového soudu. Název spolku musí dle nové úpravy obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačující je však zkratka „z. s.“. Novým občanským zákoníkem je právnickým osobám, tedy i spolkům, dána možnost získat status **veřejné prospěšnosti**. K tomu je zapotřebí splnění zákonem stanovených podmínek, např. bezúhonnost, nabytí majetku z poctivých zdrojů, hospodárné využívání jmění a svým posláním přispívat vlastní činností k dosahování obecného blaha.

2.2.3 Všesportovní kolegium

Jako dalšího aktéra působícího v oblasti sportu lze uvést Všesportovní kolegium, které vystupuje jako zájmové sdružení právnických osob bez právní subjektivity. Kolegium slouží jako koordinační orgán tělovýchovných a sportovních občanských sdružení. Sportovní svazy a sdružení chtějí tímto společným orgánem důsledněji prosazovat zájmy sportovního a tělovýchovného prostředí ve vztahu k veřejným a státním institucím. Všesportovní kolegium chce být důstojným partnerem vlády, ministerstev, parlamentu a dalších veřejných, státních nebo samosprávných institucí, v jejichž kompetencích jsou činnosti týkající se sportu, tělovýchovy a turistiky. Kolegium má přispívat k výměně zkušeností mezi sportovními sdruženími, připravovat odborné podklady a analýzy, koordinovat stanoviska sportovního prostředí v oblasti legislativy i ekonomiky. V rámci kolegia má být respektováno samostatné postavení a působnost členských sdružení. Členskou základnu tohoto kolegia tvoří 10 nestátních neziskových organizací: Asociace školských sportovních klubů, Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů, Krajská asociace Sportu pro všechny, Český svaz tělesné výchovy⁶ (ČSTV), Česká obec sokolská, Český střelecký svaz, Orel (křesťanská tělovýchovná organizace), Klub českých turistů, Sdružení sportovních svazů ČR a Autoklub ČR. Dle informací Všesportovního kolegia (2010) toto sdružení koordinuje přibližně sportovní činnosti 2 910 000 obyvatel České republiky.

⁶ od 27. 4. 2013 transformovaná organizace vystupuje pod novým názvem tj. Česká unie sportu (ČUS, 2013 - 2015)

2.2.4 Česká unie sportu

V roce 2013 se součástí nově vznikajícího sportovního prostředí v ČR stala největší sportovní organizace v zemi, Česká unie sportu (ČUS). Unie vznikla formou transformace z ČSTV a přijala nový název ČUS. Hlavní autoritou se v této střešní sportovní organizaci stal Český olympijský výbor a ČUS se proměnila v čistě servisní organizaci hlavně pro tělovýchovné jednoty a kluby⁷ (ČUS, 2013 - 2015).

V rámci činnosti všech uvedených sportovních organizací jsou pak organizovány konkrétní aktivity, které se neobejdou bez dalšího zajištění a koordinace. Např. lze uvést, problematiku současného zabezpečení sportovní akce dle Novotného (2011), který uvádí, že při realizaci akce je nutné uzavřít smluvní vztahy pracovně-právního charakteru s podnikateli, s profesionálními nebo dobrovolnými pracovníky tělovýchovné jednoty (TJ). Je nutné rovněž řešit i nájemní vztahy organizátora akce s majiteli nemovitosti nebo poskytovateli služeb a i další organizační záležitosti.

Autoři Kosík a Pacut (2009) pak uvádí, že sportovní organizace si budují svou vlastní organizační strukturu a musí vytvářet prostředí vhodné k naplňování cílů sportovních i ekonomických. Důležitou roli také sehrávají legislativní a rámcové podmínky v oblasti sportu a tělovýchovy.

2.3 Dokumenty a legislativa ve sportu a tělovýchově v České republice

Stěžejní normou pro oblast sportu ČR je **zákon o podpoře sportu** tj. **národní legislativa**, avšak stále většího významu nabývá i úprava sportu v **evropském právu** a v mezinárodních dokumentech. Právní rámec sportu ovlivňují předpisy vydané Evropskou Unií, kladoucí důraz na veřejný prospěch sportu, ochranu zdraví občanů a tímto vybízejí členské státy Evropské unie k aktivitám na podporu sportovních sportu. Tabulka 2.4 zobrazuje přehled základních dokumentů v oblasti sportu v ČR, které jsou zde rozčleněné na dokumenty vyplývající z EU ovlivňující české zákonodárce, pak obecně platné dokumenty, kde je i legislativa týkající se podpory v ČR a část specifických dokumentů (MŠMT, 2013-2015).

⁷ v ČUS je evidováno 74 národních sportovních svazů, 8 731 sportovních klubů a tělovýchovných jednot, (ČSU, 2013 - 2015).

Tabulka 2.4 Přehled dokumentů v oblasti sportu v ČR

EU	Bílá kniha o sportu Evropská charta sportu (právo na sport) Pokyny EU pro pohybovou aktivitu
OBEZNĚ PLATNĚ	Zákon o podpoře sportu Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy. Metodická informace - dětská hřiště a tělocvičny Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů
SPECIFICKÉ	Koncepce státní podpory sportu v České republice Analýza financování sportu v České republice Kodex sportovní etiky Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů Národní program rozvoje sportu pro všechny Statut Školní ceny Fair play Českého olympijského výboru

Zdroj: dokumenty MŠMT (2013 – 2015), vlastní zpracování

Na národní úrovni, legislativou ve sportu rozumíme speciální zákon o sportu⁸ a další ustanovení s dopadem na oblast sportu. **Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu**, ve znění pozdějších předpisů, v úvodním ustanovení vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti. Definici sportu, že sport představuje všechny formy tělesné činnosti, atd., zákonodárci převzali z Evropské charty sportu, což dokládá vliv EU v této oblasti. Legislativně jsou zákonem vymezeny pojmy „sport pro všechny“ jako organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace a sportovním zařízením se rozumí objekt, pozemek, vodní plocha atd. užívaným za účelem sportu. Tímto zákonem byla např. MŠMT přiřazena role tvůrce koncepce, koordinátora, s pravomocí zajištění financování atd.

Usnesením vlády ČR ze dne 6. ledna 1999 byla schválena **Koncepce státní politiky v tělovýchově a sportu v České republice** a v rámci naplňování koncepce byly v roce 2000 schváleny další významné dokumenty pro ČR: **Národní program rozvoje sportu pro všechny** a **Zásady komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace včetně systému výchovy sportovních talentů**.

Na základě spolupráce zástupců MŠMT a sportovního prostředí byla v roce 2009 vypracována nová **Koncepce státní podpory v ČR** a ve spolupráci ministerstva s Českým olympijským výborem byla zpracována i **Analýza financování sportu v ČR**. Z jejich závěrů vyplývá, že výdaje ze státního rozpočtu na podporu sportu jsou za posledních dvacet let

⁸ jak je uplatňováno v rámci liberálního modelu sportu se základním zákonem (Novotný, 2011).

klesající, a sportovní trh je čistým plátcem do státního rozpočtu. Mimo to bylo provedeno (v rámci států EU) porovnání veřejných výdajů na sport v přepočtu na jednoho obyvatele, a zde ČR zaujala třetí místo od konce (výdaje jsou pod hranici 20 Eur na osobu). Další koncepce byla přijata vládou 9. března 2011. Na oblast sportu navazují i další dokumenty, např. pro zabezpečení provozu a údržby ve sportovních zařízeních a v tělocvičnách, které vydalo MŠMT (2013-2015). Do této oblasti zasahuje i další právo a legislativa např. vztahující se k bezpečnosti osob a majetku ve sportovním zařízení. Rovněž lze zde podotknout, že i jednotlivé subjekty v oblasti sportu a tělovýchovy mají i vlastními předpisy, kterými jsou povinny se řídit, a které se vztahují i k oblasti financování.

2.4 Finanční nástroje ve sportu a tělesné kultuře v České republice

Sport zaujímá ve veřejné politice specifické místo a díky tomuto postavení je mu věnován i prostor ve veřejných rozpočtech a to na úrovni:

- centrální,
- regionální,
- lokální.

Financování tělesné kultury a sportu v ČR je **vícezdrojové**, finanční nástroje působí na úrovni **centrální, regionální a místní**. Jak tvrdí spoluautoři Peková, Pilný a Jetmar (2008), samotné financování může být zabezpečováno prostřednictvím různých organizací a nejrozšířenější jsou nestátní neziskové organizace, případně příspěvkových organizací zřízenými městy a obcemi, výjimečně jsou používány formy nadací (např. Česká olympijská nadace).

Širokou základnu sportu tvoří lidé, kteří se účastní sportu pro zábavu, pro potěšení a provozují rekreační sport. Tato část je dotována **vládou**, ale především **územními samosprávnými celky**. Tímto způsobem finanční zdroje veřejného neziskového sektoru přispívají k rozvoji tělesné kultury a masivně provozovaných sportů (Gratton, 2012).

Analýza financování sportu v České republice ze dne 16. dubna 2009 zabývající se významem sportu a státními výdaji do oblasti sportu uvádí, že sport jako ekonomické odvětví přináší do státního rozpočtu více prostředků, než ze státního rozpočtu získává. Tento přebytek

byl v roce 2008 vyčíslen v rozpětí 1,1 až 3,7 mld. Kč⁹. Sport je tedy z hlediska státních financí v pozici čistého plátce a je tedy přínosem pro celé národní hospodářství. Vzájemným působením vztahu mezi národní ekonomikou a sportem, jsou vytvářené příznivé podmínky pro organizaci sportovních soutěží, výstavbu sportovního zázemí, výrobu sportovního zařízení a pomůcek, obchodní činnost a služby. Je podporována doprava aktivních i pasivních sportovců, cestovní ruch a modernizace i rekonstrukce infrastruktury. Dalším nepřímým vlivem průmyslu, služeb a organizací ve sportu je zvyšování počtu pracovních příležitostí. Odvodem daní ze sportovního průmyslu a poskytnutých služeb dnes stát získává více finančních prostředků, než vydává na podporu tělovýchovy a sportu.

Pro určení zdrojů financování sportu lze užít i členění dle Koncepce státní podpory sportu v ČR (MŠMT, 2013 - 2014). Financování je zabezpečováno ze zdrojů:

1) veřejných:

- a. státní rozpočet¹⁰, MŠMT (kap. 333), MO (kap. 304), MV (kap. 314),
- b. rozpočty územně samosprávných celků (kraje, obce);

2) soukromých:

- a. rozpočty firem a podniků, dary, reklamy,
- b. loterijní a sázkové společnosti¹¹;

3) vlastních:

- a. výnosy z vlastní činnosti;
- b. příspěvky hrazené sportujícími.

Každý uvedený zdroj má zde své opodstatnění a v mnohých případech dochází i k prolínání financování. Významnou složkou zdrojů tělesné kultury je státní rozpočet a zdroje místních rozpočtů. Přestože všechny složky tělesné kultury jsou významně podporovány z veřejných rozpočtů, vzhledem k rozšířenosti a oblíbenosti „sportu pro všechny“ je největším zdrojem rozpočet domácnosti. Nejlépe vícezdrojové financování tělesné kultury vystihuje

⁹ Předpoklad příjmů ze sportu do státního rozpočtu byl v rozmezí 8,8 – 11,4 mld. Kč a výdaje 7,7 mld. Kč, dle Bílé knihy je objem sportovního trhu ČR vypočten na 2 % z HDP.

Novotný (2011) uvádí, že příjmy ze sportu činí téměř 1,5 až 2 % celkového hrubého domácího produktu (HDP), podíl výdajů na sport z celkových veřejných výdajů na HDP se v roce 2008 odhadoval na 0,38 %.

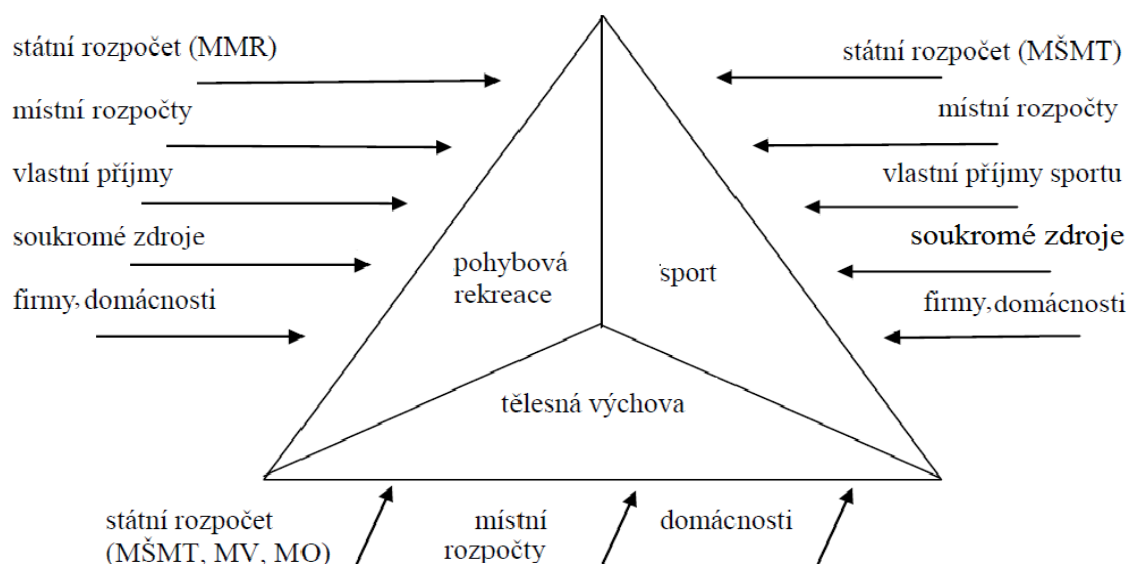
Koncepce financování sportu v České republice (2012) uvádí, že 1 Kč podpory z veřejných rozpočtů vygeneruje 3,55 Kč přínosů do veřejných rozpočtů a podíl sportu na příjmech státního rozpočtu je ve výši 3,3%.

¹⁰ kde poradním orgánem je Rada pro sport a Komise sportovní reprezentace.

¹¹ Jak uvádí Česká unie sportu v tiskové zprávě ze dne 20. června 2014, změna ve financování činnosti základních článků, tělovýchovných jednot a sportovních klubů, provedena na základě účinnosti nového zákona o loteriích, není pro tyto organizace přínosem. Pro další období bude usilováno o navýšení a stabilizaci objemu financování sportu ze státního rozpočtu.

zjednodušené schéma na Obrázku 2.3, které používá Hobza, Rektořík a kol. (2006) i Hodáň a Hobza (2010), z něhož je patrné, že finanční toky jsou směřovány do tří oblastí, pohybová rekreace, sport a tělesná výchova, kde se vyskytují státní a místní rozpočty i domácnosti v každé oblasti tělesné kultury.

Obrázek 2.3 Schéma vícezdrojového financování tělesné kultury

Zdroj: Hobza, Rektořík a kol. (2006), vlastní úprava

Z pohledu veřejné správy se budeme následně zabývat podporou sportu a tělovýchovy z veřejných zdrojů tj. poskytovaných na úrovni:

- státní, např. kapitoly státního rozpočtu,
- regionální, např. rozpočty krajů,
- místní tj. z rozpočtů nižších územně samosprávných celků.

2.4.1 Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů

Po reformě veřejné správy v roce 2000 začalo financování sportu a tělovýchovy ze státního rozpočtu stagnovat¹², ale posupně došlo k navyšování výdajů z rozpočtů územně samosprávných celků.

¹² Dle Koncepce financování sportu v České republice (2012) podíly obcí a dobrovolných svazků obcí na financování sportu z veřejných zdrojů v letech 2007 - 2011 dosáhly průměrné výše 69%, krajské úřady dosáhly 8% a ministerstva se podílely 22%.

Jak uvádí Novotný (2011), financování tělesné kultury z **veřejných prostředků** může zahrnovat zdroje z:

- kapitoly všeobecná pokladní správa,
- kapitoly ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,
- dotace a výdaje z rozpočtu krajů a obcí.

Na financování **pohybové rekreace** podílí rozpočet státu, krajů a municipalit, kde je část určena na sport a tělovýchovu se zaměřením na pohybovou rekreaci. Nejvýznamnější podpora plyne z rozpočtů krajů a obcí. Krajská úroveň financování spočívá v udělování grantové a nigrantové podpory, která zahrnuje podporu nestátních neziskových organizací. Nigrantová politika je pak směřována na podporu profesionálního sportu s důrazem na propagaci regionu, slouží jako impuls k aktivnímu provozování sportu a podpora diváctví. Kraje mají zpracovány koncepce rozvoje sportu a tělovýchovy a zatím neposkytují dotace do rozpočtu obcí k podpoře jejich koncepčních záměrů, jak uvádí Hodáň a Hobza (2010). Obce a města vydávají prostředky z rozpočtu většinou na činnost vlastních sportovních zařízení sloužící k rozvoji „sportu pro všechny“. Podporují neziskové organizací, spolky a sportovní zařízení při školách. Nigrantovou politikou v mnoha případech financují také profesionální a vrcholový sport. Financování **tělesné výchovy** z veřejných zdrojů je úzce spjato s organizačním uspořádáním národního školského systému a princip financování je založen na republikových rozpočtových normativech, jako výše výdajů na vzdělávání jednoho dítěte. Finanční toky směřují z MŠMT formou dotací do krajských a obecních rozpočtů, a po té jsou přerozdělovány školám. Financování **sportu** z veřejných prostředků probíhá rovněž na úrovni státního rozpočtu, rozpočtu krajů a municipalit.

Podrobněji se problematice vícezdrojového financování věnuje i Novotný (2011), který přibližuje i kolaps ve financování sportovních svazů způsobený nezodpovědným chováním Sazky a.s., která od roku 2008 přestala být významným zdrojem financování sportu v ČR.

2.4.2 Financování sportu a tělesné kultury formou dotací

Vláda i územně samosprávné celky využívají pro poskytování transferů do amatérských sportovních organizací (občanských sdružení) formu **dotací** a existují dva základní druhy: **účelové** (specifické) a **neúčelové** dotace. Jiným kritériem rozdělení dotací je způsob, jakým je

příjemce získává, jedná se o **nárokové a nenárokové dotace**. Další rozdělení dotací je na **investiční a neinvestiční** nebo na **pevné** a se **spoluúčastí**, jak uvádí Novotný (2011).

2.4.3 Financování sportu a tělovýchovy z územních rozpočtů

V souvislosti se samosprávnými funkcemi Balík (2009), definoval funkční **minimum** zajišťovaných a financovaných veřejných služeb, jež jsou společné pro samosprávné úrovně, náleží zde: péče o zdraví, rekreace, tělovýchova a rekreační sport, udržování místních komunikací a další.

Územní rozpočty se tedy podílejí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo, výdaje mohou mít charakter běžných nebo kapitálových výdajů. Územně samosprávné celky mohou své záměry zajišťovat různým způsobem, jak uvádí Peková, Pilný a Jetmar (2008). Výdaje na **sport, tělovýchovu a zájmovou činnost** náleží do největší skupiny rozpočtových výdajů, jsou součástí služeb pro obyvatelstvo, kde jsou financované veřejné statky a služby pro obyvatelstvo.

Na regionální a místní úrovni jsou významným zdrojem financování sportu a tělovýchovy rozpočty krajů, měst a obcí (Peková, Pilný a Jetmar, 2012; Novotný, 2006). V publikaci Novotného (2011) se uvádí, že z krajských rozpočtů je údajně na podporu sportu vyčleňováno v průměru 1 – 2 % z celku. Autoři Hobza a Novotný (2008) uvádějí, že podpora tělovýchovy a sportu z místních rozpočtů má v posledních letech stoupající charakter a dle prováděného výzkumu dosahuje v průměru 2 - 3 % z celkových rozpočtových výdajů obcí.

Úkoly v oblasti sportu a tělovýchovy jsou vyšším územně samosprávným celkům, **krajům** ustanoveny legislativně v § 5, zákona č. 115/2001Sb., o podpoře sportu, kde kraje mají v samostatné působnosti vytvářet podmínky pro sport. Obdobně jsou definovány i úkoly **obcím** v ustanovení § 6. Legislativně však doposud není vymezen konkrétní způsob financování sportu a tělovýchovy z pohledu těchto municipalit.

Dle autorů, Peková, Pilný a Jetmar (2012), výše finanční podpory věnované municipalitou na sport závisí na jejich finančních možnostech a rozhodnutí představitelů obce. Pokud územní samosprávné celky poskytují finanční prostředky na provozování určitých druhů sportu, které jsou pak provozované bezplatně nebo za snížených nákladů tj. jako veřejný statek smíšený, mají možnost rozhodovat o tom, který druh sportu, v jakém místě a za jakých podmínek se bude provozovat. Z hlediska spotřeby, záleží na tom jaká je nabídka a poptávka

u jednotlivých druhů sportů, a z pohledu krajů a obcí se stává důležitým i pasivní provozování sportu, jako je např. účast diváků na sportovním utkání. Z tohoto pohledu pak mohou představitelé územně samosprávných celků určit i podíl financování sportovních zařízení, podpory konání sportovních akcí i činných spolků nebo jednotlivců působících v oblasti sportu a tělovýchovy.

3 Analýza podpory sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji

Veřejná správa je v poslední době chápána jako služba veřejnosti a každá instituce tedy i samosprávné územní celky, kde řadíme kraje a obce, mají vymezenou svou územní působnost, plní stanovené úkoly a zastávají i důležitou funkci v oblasti sportu. Podpory v oblasti sportu jsou specifické a jsou individuální záležitosti každého kraje a obce.

Kapitola obsahuje analýzu podpory sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji za období 2009 - 2013, úžeji je zaměřena na vyšší územně samosprávný celek Moravskoslezský kraj a vybrané nižší územně samosprávné celky v kraji, tj. obce ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“. Pro vymezení oblastí analýzy byla použita kritéria:

- infrastruktura sportovního prostředí na území kraje,
- aktéři v oblasti sportu a tělovýchovy v kraji,
- financování sportu a tělovýchovy z rozpočtu Moravskoslezského kraje,
- sportovní prostředí vybraných obcí kraje.

Jako vstupní data byly použity informace z ČSÚ, Krajské organizace České unie sportu (MS KO ČUS) z Moravskoslezského kraje, údaje z jednotlivých obcí ve sdružení Stonávky a dalších organizací. Pro finanční analýzy byly použity rozpočtové výdaje kraje a obcí, které byly získány z Ministerstva financí za pomoci automatizovaného rozpočtového informačního systému (ARIS) a Monitoru. K rozboru financování sportu bylo použito odvětvového třídění rozpočtové skladby.

3.1 Infrastruktura a sportovní prostředí v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj (MSK) o rozloze 542 tis. ha s počtem 1 224 tis. obyvatel má své sídlo Ostravě a dle ČSÚ (2014) v krajské metropoli Ostravě žije téměř 300 tis. obyvatel, tj. zhruba čtvrtina obyvatel kraje. Území kraje je vymezeno okresy – Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město a je rozdělen na 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, do kterých spadá celkem 300 obcí, z toho počtu je 42 měst a hustota osídlení území ¹³obyvatelstvem je 226 osob/km². Další informace jsou

¹³ údaj pro celou ČR je 133 osob/km²

zobrazeny v Tabulce 3. 1. a podrobnější informace o sportovních svazech a klubech jsou obsaženy v Příloze č. 2. Města a obce na území kraje vytvářejí pestrou nabídku zázemí pro vykonávání tělesných aktivit, např. ve víceúčelových halách, stadionech, hřištích, tělocvičnách, bazénech a okolní příroda je dalším zdrojem skýtající nesčetné možnosti k provozování sportu. V letních měsících nabízí region rozsáhlou síť cyklo-turistických tras i podmínky pro pěší turistiku. V zimním období se pak horské celky Hrubého Jeseníku a Beskyd stávají vyhledávanými centry sjezdového lyžování s upravenými běžeckými trasami i možnosti jízdy ve volném terénu. Nadšenci vodních sportů s oblibou sjíždějí řeku Moravici nebo Odru, a ti, kteří dávají přednost rekreaci u vodních ploch, navštěvují nádrže Žermanice, Těrlicko nebo Slezskou Hartu. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnost efektivní spolupráce subjektů v oblasti turistického ruchu, a aktéři všech sektorů vzájemně vytváří bázi sportovních příležitosti.

Tabulka 3.1 Základní údaje o Moravskoslezském kraji a z oblasti sportu a tělovýchovy

	Rozloha kraje (v ha)	542 708
Počet	obyvatelstvo (k 31.12.2013)	1 221 832
	obce v kraji	300
	registrovaní sportovci dle České unie sportu (tj. 9,9 % z celk. počtu obyvatel)	121 595
	hlavní sportovní skupiny	723
	sportovní centra mládeže (vykonáváno 21 druhů sportů)	36
	školy středního vzdělávání se sportovním zaměřením	5
	základní školy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy s kmenovým sportem	38
	akreditovaná zařízení v oblasti sportu	9

Zdroj: ČUS (2015), ČSÚ (2014), Moravskoslezský kraj (2008), Moravskoslezský kraj (2015), MS KO ČUS (2015), MŠMT (2013 - 2015), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2014), Ročenka ČUS (2014), vlastní zpracování

3.2 Aktéři v oblasti sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji

Na území Moravskoslezského kraje lze vymezit hlavní aktéry působící v oblasti podpory sportu a tělovýchovy:

- 1) Všesportovní kolegium Moravskoslezského kraje,
- 2) Krajská organizace České unie sportu (MS KO ČUS),
- 3) oddělení mládeže a sportu krajského úřadu Moravskoslezského kraje,
- 4) obce MSK kraje.

1) Všesportovní kolegium Moravskoslezského kraje

Jako koordinační orgán krajských tělovýchovných sportovních občanských sdružení vystupuje Všesportovní kolegium Moravskoslezského kraje. Sport a tělovýchova je zastoupená aktéry krajských střešních sportovních organizací, kteří zde sdružují své členy, spolky i specifické skupiny. Organizace podporují vybrané sportovní činnosti a vytvářejí příznivé podmínky pro rozvoj této oblasti, Tabulka 3.2 zobrazuje informace o jednotlivých aktérech (Moravskoslezský kraj, 2014).

Tabulka 3.2 Aktéři krajských střešních sportovních organizací v Moravskoslezském kraji

Název	Základna	Charakteristika organizace
Asociace TJ a sportovních klubů ČR	81 klubů a jednot	vytváří členům předpoklady pro úspěšné zabezpečení rozvoje sportu, tělovýchovy, turistiky atd.
Asociace školních sportovních klubů ČR	působnost na 307 školách	multi-sportovní organizace, uskutečňuje program ve středních a základních školách i klubech, rozvíjí pohybové aktivity mimo vyučování.
Autoklub ČR	60 občanských sdružení	podporuje rozvoj motorismu, organizuje programy a akce v oblasti prevence nehodovosti silničního provozu.
Česká obec sokolská – SOKOL	61 jednot	dobrovolný nezávislý a demokratický spolek, přispívá ke zvyšování duchovní, kulturní a fyzické úrovně.
Český střelecký svaz	47 klubů	organizuje a řídí sportovně střeleckou činnost.
Klub českých turistů	65 odborů	zajišťuje všestranný turistický program a podporuje poznávací činnost a tělesný pohyb v přírodě.
Moravskoslezská krajská asociace Sport pro všechny	153 jednot a klubů	rozvíjí svou aktivitu v souladu s hnutím "Sport pro všechny".
Orel ¹⁴	40 jednot	křesťanská sportovní organizace, spolek, jehož prioritou je podpora sportu pro všechny.
Sdružení sportovních svazů ČR	15 svazů, 269 klubů	dobrovolný svaz samostatných občanských sdružení - spolků (např. biatlon, motorismus a střelectví).

Zdroj: Moravskoslezský kraj (2014), vlastní zpracování

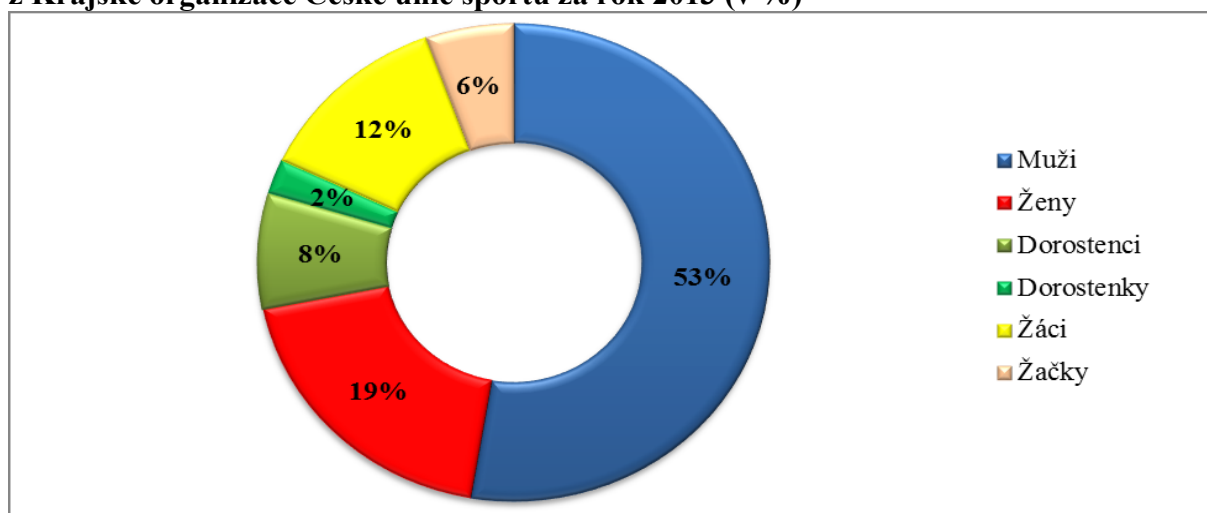
2) Krajská organizace České unie sportu

Významné postavení v oblasti sportu v Moravskoslezském kraji zaujímá Krajská organizace České unie sportu (MS KO ČUS), je to největší střešní a servisní sportovní organizace v ČR,

¹⁴ Krajské sportovní sdružení Orel není členem Všesportovního kolegia.

a v kraji sdružuje téměř 121,6 tis. sportovců, což představuje 9,9 % obyvatelstva Moravskoslezského kraje, a v celostátní členské základně ČUS krajský podíl dosahuje 9,4 %. Členskou základnu, zde reprezentuje 723 hlavních sportovních a tělovýchovných skupin. Dle údajů z Ročenky ČUS 2013 (2014) a MS KO ČUS (2015), složení členské základny sportovců v Moravskoslezském kraji je zobrazeno v Grafu 3. 1, ze kterého je patrné, že nejvyšší podíl sportovců tvoří muži tj. 53 %, ženy dosahují 19 %, žáci 12 % a nejméně se sportu věnují dorostenky tj. 2 %.

Graf 3.1 Složení členské základny sportovců v Moravskoslezském kraji dle statistiky z Krajské organizace České unie sportu za rok 2013 (v %)

Zdroj: MS KO ČUS (2015), vlastní zpracování

Jak vyplývá z Ročenky ČUS 2013 (2014), ke sportům s nejvyšším počtem členů v kraji se řadí fotbal. Ve větší míře jsou zastoupeny rovněž rekreační sporty i činnosti organizované ve sportu pro všechny, viz Tabulka 3.3, kde jsou zároveň zařazeny sporty s nejmenšími počty členů např. šipky, curling a skiboby.

Tabulka 3.3 Členská základna vybraných druhů sportů dle statistiky Moravskoslezské krajské organizace ČUS za rok 2013

Nejvyšší počty členů		Nejnižší počet členů	
fotbal	40 483	šipky	9
rekreační sport	11 617	radiový orientační běh	10
sport pro všechny	8 214	curling	14
lední hokej	5 279	ČUBU - Tradiční karate	29
tenis	4 934	stolní hokej	29
florbal	4 787	skiboby	32
volejbal	4 599	vodní motorismus	33

Zdroj: MS KO ČUS (2015), vlastní zpracování

Provedená analýza četnosti druhu sportů evidovaných v Moravskoslezském kraji v Tabulce 3.4 ukazuje nejnižší a nejvyšší počty oddílů z vyskytujících se zde sportů. Nejvyšším počtem 294 fotbalových oddílů je zastoupen Moravskoslezský krajský fotbalový svaz s více než 40 tis. hráči, který je zároveň svazem s nejvyšším počtem členů. Početné oddíly rovněž vytváří rekreační sporty (117), sport pro všechny (101) a volejbal (85). Pouze jedním oddílem jsou zde zastoupeny sporty uvedené v prvním levém sloupci Tabulky 3.4, ke kterým se řadí vodní pólo a sporty České unie bojových umění (ČUBU) atd., jak uvádí MS KO ČUS (2015).

Tabulka 3.4 Druhy sportů s uvedenými četnostmi oddílů a členů dle Moravskoslezské krajské organizace ČUS za rok 2013

Sporty s jedním oddílem	Počet členů	Sporty s nejvyšším počtem oddílů		Počet členů
americký fotbal	124	fotbal	294	40 483
vodní motorismus	33	rekreační sport	117	11 617
psí spřežení	47	sport pro všechny	101	8 214
curling	14	volejbal	85	4 599
vodní pólo	38	stolní tenis	69	2 100
ČUBU - Tradiční karate	29	tenis	64	4 934
ČUBU - full kontakt	261	šachy	57	1 546
ČUBU - Goru Ryu	84	lyžování	42	2 417
ČUBU shi kon	62	florbal	41	4 787
ČUBU - JKA	66	turistika	40	2 430
stolní hokej	29	lední hokej	37	5 279
radiový orientační běh	10	jezdectví	28	1 572
skiboby	32	člen TJ/SK nezařazený v oddíle	28	1 430
foosball	423	cyklistika	25	878
šipky	9	kulturstika	22	1 510

Zdroj: MS KO ČUS (2015), vlastní zpracování

S touto krajskou organizací České unie sportu, v rámci podpory sportovně talentované mládeže, spolupracuje i vyšší územně samosprávný celek Moravskoslezský kraj.

3) Oddělení mládeže a sportu krajského úřadu Moravskoslezského kraje

Roli dalšího aktéra působícího v oblasti sportu na území Moravskoslezského kraje můžeme přiřadit oddělení mládeže a sportu, jež je součástí Odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu – Moravskoslezského kraje. Pro zařazení oblasti sportu do činností krajského úřadu lze použít obecné definice a rovněž legislativa je totožná s úrovní celostátní. Oddělení

mládeže a sportu plní významnou funkci v oblasti podpory sportu a tělovýchovy a v rámci organizačního řádu jsou mu trvale svěřené úkoly **v samostatné působnosti**. Dle informací Moravskoslezského kraje (2014), se toto oddělení podílí např. na rozvoji volnočasových aktivit dětí i mládeže a sportu pro občany i přípravu talentovaných dětí a mládeže. Zabezpečuje i finanční podporu sportu, vyjadřuje se k výstavbě, rekonstrukcím, udržování a provozování zařízení kraje sloužících sportu a volnočasovým aktivitám dětí a mládeže aj. V **přenesené působnosti** pak realizuje krajskou politiku v oblasti aktivního využívání volného času; realizuje dotační programy v oblastech sportu z rozpočtu kraje; monitoruje průběh realizace poskytnutých dotací a kontroluje jejich účelnost, efektivnost a hospodárnost poskytnutých dotací, provádí organizačně technické zabezpečení akcí kraje v oblastech sportu; spolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi, školami a školskými zařízeními při realizaci státní politiky ve vztahu k mladé generaci, zajišťuje úkoly v oblasti sportu, včetně sportu zdravotně postižených. Za účelem plnění svěřených úkolů je zřízen i **Výbor pro tělovýchovu a sport**.

Jak uvádí aktualizovaná **Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020** (2012, str. 14), kraj má stanoven tento globální strategický cíl: „*Moravskoslezský kraj a jeho metropole Ostrava chtějí být kulturním, společenským a sportovním centrem, které nabídne akce na špičkové evropské úrovni se širokým spektrem možností pro aktivní trávení volného času obyvatel a návštěvníků kraje*“, pro jehož naplnění jsou stanoveny i specifické cíle. V rámci svého rozpočtu MSK podporuje činnost spolků zaměřených na sport a tělovýchovu, ale i další sportovní aktivity. V oblasti vzdělávání kraj na základě republikových normativů přerozděluje finanční prostředky, které jsou formou transferů směřovány přes rozpočty měst a obcí do škol, na zajištění i povinné TV mládeže. Ne zřídka se stává, že tyto školní prostory pro výuku TV jsou využívány i ke sportovním aktivitám širší veřejnosti (Moravskoslezský kraj, 2014).

4) Obce Moravskoslezského kraje

Jako další aktéři v oblasti sportu a tělovýchovy v MSK vystupují obce I. až III. stupně, které působí na lokální úrovni. Zaměříme se na ucelené seskupení obcí I. stupně nesoucí název „Sdružení obcí povodí Stonávky“. Tento svazek byl založen v roce 1999 na základě ustanovení § 49 – 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, je vymezen katastry deseti obcí: Dolní Tošanovice, Hnojník, Horní Tošanovice, Komorní

Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třanovice a Vělopolí, dle ČSÚ (2014) trvale pobývá na jeho území 8,6 tis. obyvatel, tj. 0,7 % z celého počtu obyvatelstva kraje.

V oblasti podpory sportu sledují obce svazku vytýčený společný cíl, dle **Strategického plánu mikroregionu obcí povodí Stonávky** (2007, str. 16) „*Globálním cílem tohoto strategického plánu je zachovat v mikroregionu obcí povodí Stonávky atraktivní a zdravé prostředí pro život, práci, odpočinek a trávení volného času místních obyvatel i návštěvníků, adekvátně venkovskému charakteru území a požadavkům třetího tisíciletí*“. Mezi hlavní směry, kterými se chtějí tyto obce ubírat, patří rozvoj služeb a vytvoření atrakcí v mikroregionu, které by přilákaly návštěvníky do turistických a rekreačních oblastí k trávení volného času. Strategie rozvoje území se zabývá mimo jiné i udržením, doplněním a zkvalitněním základní infrastruktury, kde spadají veřejné objekty, plochy pro vzdělání a sportovní činnosti. Významné je rovněž posílení programů bojujících proti přílišné pasivitě dětí a mládeže, které se je snaží vyvést z domovů a motivují je ke sportovní nebo zájmové činnosti. Odpovědnost za realizaci dílčích strategických a akčních plánů, pak nesou zastupitelstva jednotlivých obcí.

V mikroregionu obcí povodí Stonávky je zřízeno ve virtuální podobě „**Turistické informační centrum**“ nabízející návštěvníkům i místním občanům kompletní servis o turistické nabídce v této oblasti. Na svých internetových stránkách poskytuje informace o službách, turistických zajímavostech, o sportovních a kulturních akcích. Rovněž lze zde nalézt informace o sportovním dění v celém mikroregionu, včetně dopravního spojení a údajů k ubytování a stravování. Turistické průvodce a další materiály rovněž nabízejí i místní knihovny a obecní úřady jednotlivých obcí (Turistické informační centrum, 2014).

3.3 Analýza financování sportu a tělovýchovy z rozpočtu Moravskoslezského kraje

Pro analýzu financování sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji za období 2009 – 2013 byly použity rozpočtové výdaje krajského úřadu, dle ARIS (2009) a Monitoru (2013) z Ministerstva financí. Poskytované dotace a výdaje pro podporu sportovních talentů a konání významných sportovní akcí jsou čerpány z interních materiálů oddělení mládeže a sportu Moravskoslezského kraje (2009 - 2014).

3.3.1 Celkové rozpočtové výdaje kraje a výdaje na tělovýchovu

Rozpočet Moravskoslezského kraje je rozpočtem veřejným, který ve své podstatě stanoví pro tento vyšší územně samosprávný celek i určité rozpočtové omezení. Tuto bariéru musí kraj akceptovat při plnění svých úkolů i při zabezpečování služeb v oblasti sportu a tělovýchovy.

Celkové rozpočtové výdaje¹⁵ Moravskoslezského kraje se v letech 2009 - 2013 pohybovaly při hranici 17 mld. Kč a Tabulka 3.5 s výdaji, zpracovaná dle odvětvového třídění rozpočtové skladby, zobrazuje i skupinu výdajů kraje na služby pro obyvatelstvo, kde oddíl 34 zahrnuje celkové výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost, další rozčleněním se dostaneme až k výdajům na tělovýchovu, které jsou předmětem prováděného výzkumu.

Tabulka 3.5 Celkové výdaje z rozpočtu Moravskoslezského kraje a výdaje na tělovýchovu za období 2009 - 2013 (v tis. Kč a v %)

Výdaje (členění skupiny 3 na oddíl, pododdíl, §)	2009	2010	2011	1012	2013
Celkové rozpočtové výdaje	17 104 964	16 710 871	16 831 283	16 821 636	16 914 008
34 - Výdaje na tělových. a zájmovou činnost	133 144	136 602	142 244	145 553	158 537
341 - Tělovýchova z toho:	10 677	11 641	19 691	27 416	39 230
3419 - Ostatní tělovýchovná činnost	10 677	11 641	19 691	27 416	39 230
342 - Zájmová činnost a rekreace z toho:	122 467	124 961	122 554	118 137	119 306
3421 - Využití volného času dětí a mládeže	122 467	124 654	122 353	117 927	119 240
3429 - Ostatní zájmová činnost a rekreace	0	307	201	210	67

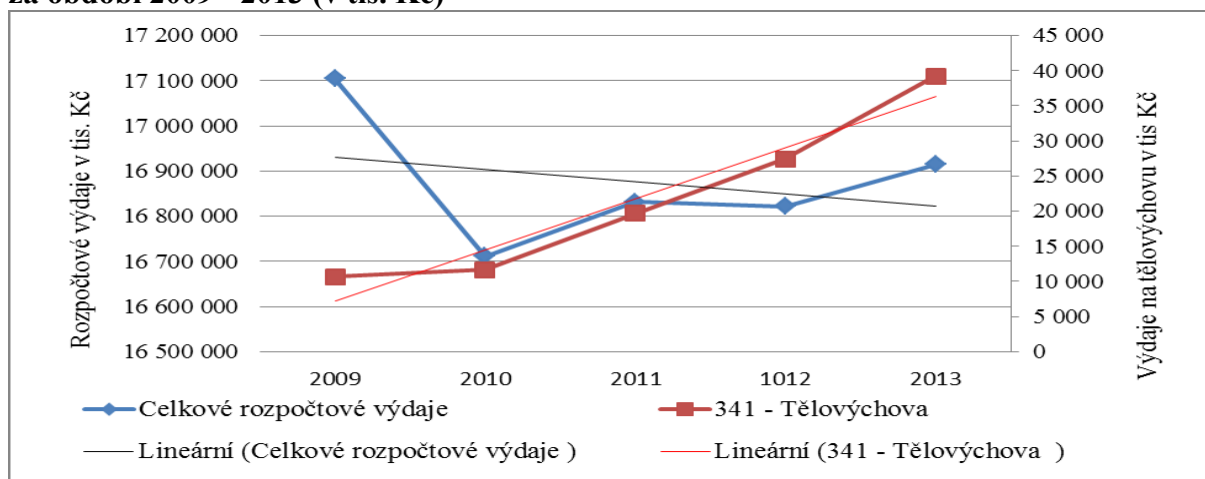
Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Jak je uvedeno na informačním portálu Ministerstva financí ARIS (2009) a Monitoru (2013), výdaje na **tělovýchovu a zájmovou činnost** se pohybovaly v rozmezí 133 až 158 mil. Kč a výdaje na pododdílu 341 – **tělovýchova** se pohybují v rozmezí 10 až 39 mil. Kč, jejich střední hodnota dosahuje 20,7 mil. Kč. Poněkud vyšších hodnot dosahují výdaje pododdílu 342 - **zájmová činnost a rekreace**, pohybují se kolem 120 mil. Kč, z toho většinou část tvoří výdaje na využití volného času dětí a mládeže. Výdaje na ostatní zájmovou činnost a rekreaci jsou zanedbatelné a maximální hodnoty dosáhly v roce 2010 ve výši 307 tis. Kč. Výdaje Moravskoslezského kraje na podporu sportu a oblasti tělovýchovy jsou na tedy

¹⁵ Uvedené výdaje jsou po konsolidaci. Účelem konsolidace je očištění příjmů a výdajů od interních přesunů peněžních prostředků mezi bankovními účty a účty fondů (Moravskoslezský kraj, 2014).

zachycené na § 3419 – ostatní tělovýchovná činnost a z Tabulky 3.5 je patrné, že tyto výdaje jsou obdobné, jako výdaje na pododdíle 341, kraje tedy neužívají podrobnějšího členění rozpočtové skladby.

Graf 3.2 Celkové rozpočtové výdaje Moravskoslezského kraje a výdaje na tělovýchovu za období 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Komparaci vývoje rozpočtových výdajů Moravskoslezského kraje a výdajů na tělovýchovu se zobrazením hodnot na dvou rozdílných osách představuje Graf 3.2, z něhož je patrné, že oba údaje o výdajích shodně rostou od roku 2010. Výdaje na tělovýchovu jsou rostoucí po celé období, což je vyjádřeno i rostoucí lineární spojnicí trendu, a oproti roku 2009 se v posledním sledovaném roce zvýšily téměř čtyřnásobně.

3.3.2 Dotace a výdaje z krajského úřadu na podporu sportu a tělovýchovy

Finance na podporu sportu a tělovýchovy kraj přiděluje prostřednictvím vyhlášených dotačních programů, individuálních dotací a příspěvků. Při poskytování finančních podpor se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a postupuje v souladu s vlastními vydanými předpisy. Ve financování můžeme sledovat tři strategické oblasti podpory sportu a tělovýchovy, do níž jsou směřovány výdaje kraje:

- 1) podporu sportovní talentů a reprezentace, projekt Olympiáda dětí a mládeže,
- 2) významné reprezentativní sportovní akce a pohybové aktivity,
- 3) dotační program na podporu sportu v regionu tj. Podpora sportu v MSK.

Moravskoslezský kraj tedy směřuje finanční toky na podporu sportu do tří oblastí, a rozpočtové výdaje na tělovýchovu z § 3419 jsou přerozděleny formou přímých výdajů

a dotací, jejich celková výše za období 2009 - 2013 je zobrazena v Tabulce 3. 6. s daty z Účetnictví a rozpočtu Gordic (UCR GORDIC, 2014).

Tabulka 3.6 Výdaje Moravskoslezského kraje na podporu sportu a tělovýchovy za období 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Podporované oblasti:	2009	2010	2011	2012	2013	Podíl v %
Podpora sport. talentů	947	840	5 614	8 471	1 137	16%
Významné sport. akce	7 771	6 865	11 078	13 972	28 132	62%
Dotační program	1 959	3 936	2 999	4 973	9 961	22%
341 Tělovýchova celkem	10 677	11 641	19 691	27 416	39 230	108 655

Zdroj: UCR GORDIC (2014), Interní materiály oddělení mládeže a sportu Moravskoslezského kraje (2009 - 2014), vlastní zpracování

1) Podpora sportovních talentů

Podpora sportovních talentů s projektem Hry „**Olympiády dětí a mládeže**“ je zaměřena na žáky základních škol a víceletých gymnázií. Cílem projektu je přispět k doplnění spektra možností pro pohybové a kulturní vyžití mladých lidí. Z Tabulky 3.6 vyplývá, že výdaje na tuto aktivitu se pohybují od 840 tis. Kč do 8,4 mil. Kč a týkají se zajištění účasti sportovní reprezentace Moravskoslezského kraje na hrách. Tyto Olympiády se pořádají každý rok, střídavě jako letní a zimní hry. V roce 2012, z pověření Českého olympijského výboru, byl pořadatelem „Hry V. Zimní Olympiády dětí a mládeže ČR“ Moravskoslezský kraj, což se projevilo i ve zvýšených výdajích v roce 2011 a 2012.

2) Významné sportovní akce v kraji

Další finanční podpora sportu je směřována na zabezpečení **významných sportovních akcí** v kraji, kde je financována tělovýchovná činnost a podpora sportu i pohybových aktivit občanů. Jedná se o poskytování dotací v průběhu roku na pořádání sportovních akcí, např. Atletický mítink Zlatá tretra Ostrava, Fed Cup a Davis Cup, ale i podporu sportovních talentů v Centru individuálních sportů Ostrava a podporu mentálně postižených sportovců. Finanční prostředky směřují i na zajištění akce „Nejúspěšnější sportovec kraje“, i pro podporu olympioniků ročníku 1950 a starších, kteří jsou v tíživé finanční situaci, atd. Podporovány jsou občanské sdružení, sportovní kluby, (tj. spolky) i talentovaní jednotlivci reprezentující kraj. Výše této podpory za období 2009 - 2013 se pohybuje v rozmezí 6,9 mil. Kč do 28,1 mil. Kč.

3) Dotační program „Podpora sportu v MSK“

V návaznosti na výdaje uvedené v Tabulce 3.6, je stěžejním dotačním programem na podporu sportu v Moravskoslezském kraji, program „**Podpora sportu v MSK**“, který vyhlašuje **odbor školství, mládeže a sportu**, podrobnější informace o programu poskytuje Tabulka 3.7.

Tabulka 3.7 Přehled k dotačnímu programu Moravskoslezského kraje na podporu sportu za období 2009 – 2013

Název dotačního programu	Rok	Počet podaných žádostí	Finanční požadavky (v Kč)	Počet žádostí bez podpory	Schválené projekty	Výše schválené fin. podpory (v Kč)
Oblast Sportu	2009	103	13 958 550	88	15	1 990 900
Podpora aktivit v oblasti sportu	2010	81	9 276 250	45	36	4 000 000
	2011	87	10 818 620	60	27	3 000 000
	2012	88	10 222 200	44	44	5 000 000
Podpora sportu	2013	227	27 734 100	153	74	10 000 000
Celkové součty		586	72 009 720	390	196	23 990 900

Zdroj: Vyhlášené dotační programy v roce 2009 – 2013 Moravskoslezský kraj (2014), vlastní zpracování

Prioritou programu je podpora sportu pro všechny a dotování významných regionálních, celostátních i mezinárodních sportovních akcí v kraji. V Tabulce 3.7 jsou uvedené údaje o dotačním programu za období 2009 – 2013 s uvedením i počtu podaných žádostí za účelem získání finanční podpory sportu prostřednictvím grantové podpory. Nejvyšší počet podaných žádostí tj. 227 byl v roce 2013 a finanční požadavky dosáhly celkem 27,7 mil. Kč, avšak celková alokace podpory činila 10 mil. Kč. Tato hodnota, včetně počtu podpořených projektů byla nejvyšší z celého sledovaného období. Dotace jsou poskytovány i na pravidelné činnosti sportovních klubů pro děti a mládež. Příjemcem finančních prostředků mohly být pouze právnické osoby zajišťující tělovýchovnou, sportovní a turistickou činnost.

3.3.3 Jiné formy podpory sportu a tělovýchovy Moravskoslezského kraje

Vzhledem k širokému rozpětí sportu a průniku tělesné kultury i do dalších oblastí, můžeme v působnosti krajského úřadu Moravskoslezského kraje specifikovat i jiné formy podpory a další činnosti vykonávané za účelem rozvoje sportu a tělovýchovy např.:

- finanční podpora z jiných grantových programů MSK,
- přijaté dotace z evropských a národních programů,
- sociální fond pro zaměstnance kraje,
- sportovní soutěže,
- ocenění sportovec roku.

a) Finanční podpora z jiných grantových programů MSK

Moravskoslezský kraj tedy vyhlašuje i **další grantové programy**, z nichž rovněž vyplývá podpora sportu a tělovýchovy, avšak už nejsou zastřešovány oddělením mládeže a sportu. Tyto subvence jsou v kompetenci odboru regionálního rozvoje a cestovního ruchu, kde je formou dotací podpořen i rozvoj turistiky, cestovního ruchu, infocentra, turistické oblasti, úprava lyžařských a běžeckých tras. V Příloze č. 3 je zachycena podpora dle jednotlivých programů. Další dílčí podpora sportu může být poskytována prostřednictvím programu „Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje“, pomocí kterého lze realizovat nepřímou podporu sportovních činností a to např. opravou místních komunikací v obcích a mikroregionech, kde jsou silnice následně využívány jako trasy pro turisty a cyklisty. Významnou oblastí podpory sportu a tělovýchovy jsou i dotace od jiných subjektů.

b) Přijaté dotace z evropských a národních programů

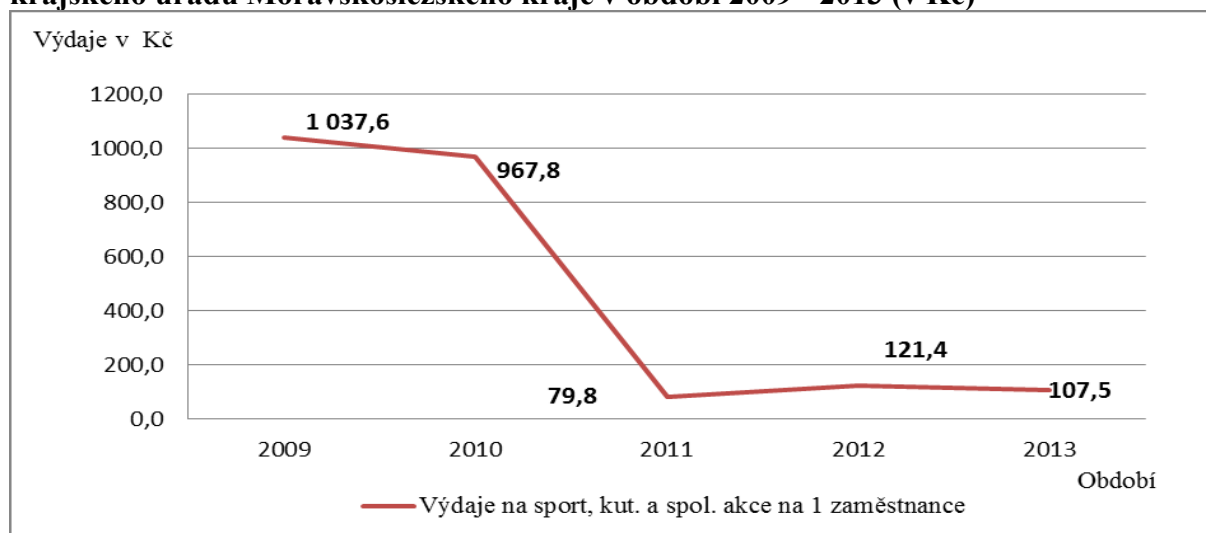
V tomto případě se zaměříme na **dotace získané** Moravskoslezským krajem, jde o realizované projekty z fondů EU, kterými se zabýval krajský odbor evropských projektů. Finanční prostředky a podpořené projekty získané z Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko zobrazuje Příloha č. 4, kde je zachycen stav jednotlivých projektů k datu 29. 1. 2015, z celkové alokované částky 214,8 tis. Kč bylo proplaceno 32,8 tis. Kč. Finanční prostředky byly čerpány na modernizace, rekonstrukce a výstavby sportovišť vzdělávacích zařízení. Další podpory v oblasti mládeže a sportu plynuly z Operačního programu Životního prostředí a jedná se o zateplení objektů pro provozování sportu, zejména škol. Projekty byly financovány z evropských prostředků, státního rozpočtu a za spoluúčasti kraje, a jejich realizací bylo vytvořeno potřebné zázemí pro provozování sportu a tělesné výchovy v příspěvkových organizacích kraje (Moravskoslezský kraj, 2015) a (Úřad Regionální rady, 2007 - 2013). Uvést lze i další finanční prostředky plynoucí na podporu sportu ze státního rozpočtu konkrétně z programu „Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem vzdělání gymnázium se sportovní přípravou“, kde např. na podporu dvou

sportovních gymnázií v kraji byly v roce 2013 přidělené dotace ve výši 12 mil. Kč, (MŠMT, 2013 - 2015).

c) Finanční podpora sportu ze Sociálního fondu krajského úřadu Moravskoslezského kraje

Rovněž lze zmínit i další finanční podporu sportu, již zajišťuje Moravskoslezský krajský úřad pro zaměstnance kraje ze **Sociálního fondu**. Příděl do fondu je ve výši 3,5 % z ročního objemu zúčtovaných platů zaměstnanců a z odměn uvolněných členů zastupitelstva kraje atd. Ze zmíněného fondu lze poskytnout příspěvky na kulturu a akce zaměřené na sport, které organizuje kraj nebo na které vysílá své zaměstnance. Graf 3.3 zobrazuje vývoj čerpání z fondu za období 2009 – 2013, kde je zřetelný značný pokles finanční podpory přepočtené na jednoho zaměstnance, kde je zahrnuta i oblast sportu, Příloha č. 5 obsahuje další dílčí údaje k fondu, jehož roční příděl pohybující se kolem 9,6 mil. Kč a oproti klesajícímu čerpání zmíněného příspěvku, se příděl projevuje jako stabilní. Další podpora rozvoje sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji směřuje i do oblastí přípravy sportovních soutěží a propagace dosažených úspěchů ve sportu.

Graf 3.3 Čerpání příspěvku na sport, kulturní a společenské akce ze Sociálního fondu krajského úřadu Moravskoslezského kraje v období 2009 - 2013 (v Kč)

Zdroj: Sociální fond pro zaměstnance, Finance Moravskoslezského kraje (2014), vlastní zpracování

d) Sportovní soutěže

Sportovní soutěže zastřešované krajským úřadem jsou organizovány prostřednictvím zřizované **příspěvkové organizace** a přehled vybraných ukazatelů Krajského střediska

volného času Juventus Karviná (KSVČ), zobrazuje Tabulka 3.8, z níž jsou patrné i finanční transfery na úhradu nákladů na provoz střediska poskytované z rozpočtu zřizovatele v průměrné výši 12,5 %.

Tabulka 3.8 Informace o činnostech KSVČ Juventus Karviná za období 2009 - 2013

Vybrané ukazatele v tis. Kč		2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
náklady na provoz celkem		31 787	31 576	26 560	22 895	22 619	135 437
prostředky zřizovatele (12,5 %)		3 827	3 510	3 278	3 083	3 286	16 984
dohody o provedení práce (DPP) ze SR na sport. soutěže				206	191	192	589
DPP z ostatních zdrojů na sport. soutěže				80	98	86	264
Počty	účastníci pravidelného vzdělávání	1 940	1 590	1 331	892	1 293	7 046
	krajská kola sportovních soutěží			19	19	16	54
	okresní kola sportovních soutěží			107	96	74	277

Zdroj: KSVČ Juventus (2015), vlastní zpracování

Juventus ve spolupráci s Krajskou radou Asociace školních sportovních klubů ČR Moravskoslezského kraje, krajským úřadem a dalšími organizacemi pořádá sportovní soutěže, organizuje sportovní kroužky, jako jsou karate, florbal, lukostřelba a další, i sportovně turistické a vodácké oddíly např. Pěšani, Lesani a Střelka. Z pověření MSK je středisko garantem pro organizování okresních kol předmětových soutěží a okresních i krajských sportovních soutěží vyhlášených MŠMT ČR, např. Atletický čtyřboj, Přespolní běh, Stolní tenis, Volejbal a Plavání (Juventus, 2015).

e) Ocenění kraje a sportovec roku

Moravskoslezský kraj každoročně vyhlašuje anketu společně s partnery, Všesportovním kolegiem MSK a s Moravskoslezskou krajskou organizací České unie sportu a **oceňuje nejúspěšnější sportovce** i sportovní družstva za vynikající sportovní výkony, trenéry a cvičitele za výchovu sportovců v kraji. Ocenění je udělováno ve třech kategoriích (základní, zvláštní a hlavní, tj. cena hejtmana – sportovec roku). Tímto aktem je zvýrazněn společenský význam sportu a podpořen zájem mládeže o aktivní sport jako nejúčinnější prevence proti kriminalitě a negativním společenským jevům, které se vyskytují nejen ve větších městech ale i na území malých obcí.

3.4 Analýza sportovního prostředí ve vybraných obcích Moravskoslezského kraje

Na území Moravskoslezského kraje působí 300 samosprávných obcí, které rovněž vystupují v roli jednoho z aktérů působících v oblasti sportu, a to na lokální úrovni. Vzhledem k velkému počtu zde působících obcí, je analýza sportovní a tělovýchovné infrastruktury provedena, jak bylo uvedeno v Kapitole 3.2, v uceleném seskupení deseti obcí, a to ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“. Obyvatelé i návštěvníci obcí nalézají na tomto území příležitosti k provozování tělesných aktivit, možnost sportovního vyžití i provozování rekreačních sportů. Jednotlivé sportovní činnosti se odvíjí od geografické polohy, velikosti obce, náročnosti terénu atd. Podrobnější informace i charakteristika infrastruktury pro sport a tělovýchovu ve vybraných obcích je zobrazena v Příloze č. 6.

Na základě prozkoumaných mapových podkladů, reality v terénu i dle poskytnutých informací z jednotlivých obcí byla provedena analýza nabídky zázemí k provozování sportu a tělesné kultury v obcích sdružení. Výsledná Tabulka 3.9 charakterizuje celkem 12 faktorů na podporu vykonávání tělesných aktivit. Ze získaných údajů vyplývá, že na území uvedených obcí se nejčastěji vyskytují cyklostezky a hypostezky, které se rozprostírají jako

Tabulka 3.9 Sportovní zázemí na území obcí ve Sdružení obcí povodí Stonávky

Název obce	cyklostezka	turist. chodník	hypostezka	sjezdovka s vlekem	víceúčelové hřiště	fotbalové hřiště	víceúčelová hala	tenisový kurt	kuželky /bowling	plavecký bazén	horolezecká stěna	golfové hřiště
Vělopolí	✓											
Dolní Tošanovice			✓		✓	✓						
Řeka	✓	✓	✓	✓						✓		
Horní Tošanovice	✓		✓		✓			✓				
Smilovice	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓			
Střítež	✓	✓	✓		✓			✓				
Třanovice	✓		✓		✓				✓			
Komorní Lhotka	✓	✓	✓				✓		✓		✓	
Hnojník	✓	✓	✓			✓						
Ropice	✓		✓		✓	✓	✓	✓				✓
Celkem	9	5	9	1	6	4	3	4	3	1	1	1

Zdroj: Interní informace obcí ve Sdružení obcí povodí Stonávky (2014), vlastní zpracování¹⁶

¹⁶ **Vysvětlivky:** ✓ potvrzení výskytu zázemí, v obci Ropice pouze víceúčelová tělocvična

síť tras přes území devíti obcí. Na druhé nejvyšší četnosti se podílejí víceúčelová hřiště situovaná v šesti obcích, poskytujících takto materiální základnu pro provozování sportu a vykonávání tělesných aktivit. Sportovní infrastruktura a zázemí je využíváno k provozování turistiky, cykloturistiky a různých sporů vykonávaných v letním či zimním období, ve volné přírodě nebo na víceúčelových hřištích, v halách a tělocvičnách.

Na území uvedených obcí v Tabulce 3.9 nalézáme možnosti k provozování sportu na profesionální úrovni a sportu výkonnostního i pro sportovní výchovu mládeže. Povinná školní tělesná výchova mládeže je zajišťována příspěvkovými organizacemi obcí, osmi školami. Návštěvníci a trvale žijící obyvatelé v tomto mikroregionu nalézají příležitosti i pro pohybovou rekreaci a návštěva sportovního zázemí stimuluje i k rozvoji pasivního sportu, kde je možno zahrnou diváky i fanoušky např. u fotbalových zápasů hraných na hřištích ve čtyřech obcích. Ze záznamu shromážděných dat je zřejmé, že rozsah sportovního zázemí v jednotlivých obcích je odlišný a nejvyšší četností se vyznačuje obec Smilovice a nejnižší počet faktorů je zaznamenán u obce Vělopolí.

V Tabulce 3.10 je zpracována analýza aktérů působících v oblasti sportu a tělovýchovy na lokální úrovni tj. na územních jednotlivých obcích ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“, z níž je patrné, že nejvíce sportovních spolků se vyskytuje pod hlavičkou TJ, jejichž činnosti jsou zaměřené i na výkonnostní a sportovní výchovu mládeže.

Tabulka 3.10 Aktéři v oblasti sportu a tělovýchovy ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“

Název obce	Sportovní a tělovýchovné organizace
Vělopolí	Kulturní a sportovní klub (volnočasové sportovní aktivity), Klub přátel koní
Dolní Tošanovice	TJ Tošanovice (fotbalové oddíly - muži, mladší a starší žáci), Kroužek cvičení jogy
Řeka	Ski Areál Řeka, o.s.
Horní Tošanovice	HIPPO KLUB, TJ Tošanovice (fotbalové oddíly - mladší a starší žáci), Stolní tenis
Smilovice	TJ Sokol Smilovice (fotbalové oddíly – muži, dorost, žáci, přípravka)
Střítež	Hokejový klub technici Střítež, Volejbalový klub Devils
Třanovice	Sportovní klub Třanovice (nohejbal, volejbal, bowling), Klub stolního tenisu
Komorní Lhotka	Sportovně společenský klub (ping pong)
Hnojník	TJ Sokol Hnojník (oddíl volejbalu - ženy, oddíl kopané, oddíl tenisu)
Ropice	Beskydský golfový klub, TJ Sokol Ropice (oddíl stolního tenisu, oddíl nohejbalu)

Zdroj: TJ Hnojník (2014), TJ Sokol Ropice (2013), Sport centrum Smilovice (2014) a interní informace obcí, vlastní zpracování

Na území obcí ve sdružení Stonávky z vykonávaných druhů sportu je nejvíce zastoupen fotbal, tedy fotbalové oddíly a sporty vztahující se k míčovým hrám, jak uvádí Tabulka 3.10. Nejvíce činných aktérů v oblasti sportu a tělovýchovy je v obci Ropice, kde jsou poskytovány sportovní statky sektorem neziskovým (ve spolupráci a za podpory sektoru veřejného), a rovněž se zde vyskytuje i sektor ziskový, reprezentován Beskydským golfovým klubem. Podrobnější údaje k podpoře sportu a tělovýchovy v obcích ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ budou uvedené v Kapitole 4.3.

4 Zhodnocení podpory sportu v Moravskoslezském kraji a ve vybraných obcích

V této kapitole je provedeno zhodnocení podpory sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji za období 2009 - 2013, jedná se o podporu u vyššího územně samosprávného celku, kraje Moravskoslezského a vybraných nižších územně samosprávných celků tj. obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“. V kapitole 4.1 bude provedeno zhodnocení legislativy a strategických dokumentů pro podporu sportu u obou subjektů. Kapitola 4.2 je zaměřena na zhodnocení financování sportu a tělovýchovy krajem Moravskoslezským a kapitola 4.3 je zaměřena obdobně, ale zhodnocení jsou směřována k rozpočtům obcí ze sdružení Stonávky. Pro zhodnocení jsou použita kritéria:

- strategické dokumenty a legislativa na podporu sportu MSK a vybraných obcí,
- financování sportu a tělovýchovy územně samosprávnými celky, MSK a vybranými obcemi,
- zhodnocení celkových výdajů na tělovýchovu v MSK a vybraných obcích ve vztahu k celkovým výdajům z rozpočtů MSK a vybraných obcí.

Zhodnocení bylo provedeno pomocí komparativní a korelační analýzy, výpočtu koeficientů determinace a řetězového indexu. Výsledky jsou prezentovány i graficky za pomoci korelačního diagramu a krabicového grafu.

4.1 Zhodnocení legislativy a strategických dokumentů na podporu sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji

Podpora sportu územně samosprávnými celky je stanovena obligatorně v zákoně č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, avšak není v něm stanoveno rozdělení pravomocí mezi státními orgány a územní samosprávou a vymezení kompetencí je stále velice obecné, zcela chybí i kvantifikace výdajů na sport a definování zodpovědnosti u jednotlivých veřejných subjektů. Moravskoslezský kraj i obce ve Sdružení obcí povodí Stonávky v činnostech pro podporu sportu a tělovýchovy vycházejí z obdobné legislativy, jak je uvedeno v Kapitole 2.3 v Tabulce 2.4 v přehledu dokumentů.

Pro zhodnocení podpory sportu dle strategických rozvojových dokumentů územních samosprávných celků je dále použito rozdělení, viz Tabulka 4.1:

- a) dokumenty kraje,
- b) dokumenty obcí.

a) Z dokumentů uvedených v Tabulce 4.1 vyplývá, že vyšší samosprávný celek, tj. **Moravskoslezský kraj** plní zákonem stanovené závazky i podmínky vyplývající ze zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje a má aktualizovanou strategii rozvoje kraje, ve které je stanoven globální strategický cíl i se zaměřením na podporu sportu. Krajské město Ostrava chce být kulturním, společenským a sportovním centrem, a v dalších programových dokumentech je zahrnuta podpora sportu a tělovýchovy na území kraje. Tento vyšší územně samosprávný celek plní své závazky vyplývající z uvedených dokumentů, má schválený i rozpočtový výhled spotřeby finančních prostředků pro jednotlivé oblasti podpory sportu v letech 2012 – 2015 (pro rok 2012, tj. 28 mil. Kč a pro rok 2013 ve výši 40 mil. Kč). Uvedené výdaje kraje na podporu sportu v Kapitole 3.3.1 a Tabulce 3.5 odpovídají výhledu spotřeby finančních prostředků, které byly schválených v rámci programu na podporu sportu v MSK.

Tabulka 4.1 Srovnání legislativy, strategických a programových dokumentů územních samospráv v Moravskoslezském kraji v oblasti podpory sportu

Názvy dokumentů kraje a obcí			Sport a tělovýchova
Moravskoslezský kraj	Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)		
	Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020		✓
	Program podpory sportu a pohybových aktivit občanů MSK (ze dne 6. 6. 2012)		✓
	Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje pro období 2013 – 2016		✓
Sdružení obcí povodí Stonávky	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)		
	Strategie rozvoje mikroregionu obcí povodí Stonávky		✓
	Vělopolí	rozpracovaný	✗
	Dolní Tošanovice	Plán strategického rozvoje obce	✓
	Řeka	není (obec uvažuje o pořízení)	✗
	Horní Tošanovice	není	✗
	Smilovice	Plán rozvoje obce Smilovice 2011 - 2020	✓
	Sřítěž	není (obec uvažuje o pořízení)	✗
	Třanovice	Program rozvoje obce	✓
	Komorní Lhotka	Strategický rovoj obce Komorní Lhotka	✓
	Hnojník	Program čtyřkoalice	✗
	Ropice	Zásady pro poskytování příspěvku na podporu sport. a kult. aktivit	✓

Zdroj: dokumenty Moravskoslezského kraje (2014), Strategický plán mikroregionu obcí povodí Stonávky (2007) a interní rozvojové dokumenty obcí (2011– 2014), vlastní zpracování

b) Zaměříme-li se však na jednotlivé **obce ve Sdružení obcí povodí Stonávky**, zda je podpora sportu a tělovýchovy zahrnuta do plánů rozvoje obcí, či jiných závazných dokumentů, nutno říci, že tyto municipality vycházejí v první řadě ze strategie rozvoje mikroregionu. Jak zobrazuje Tabulka č. 4.1, pouze u pěti obcí (tj. 50 %) má schválený i vlastní závazný dokument, který tuto oblast dále upravuje a vytváří tak oporu pro rozvoj sportu na vlastním území. U žádné obce však není v dokumentech uvedená výše finančního závazku, ze kterého by vyplývala výše podpory, pak i následná kontrola plnění stanoveného závazku.

4.2 Zhodnocení financování sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji

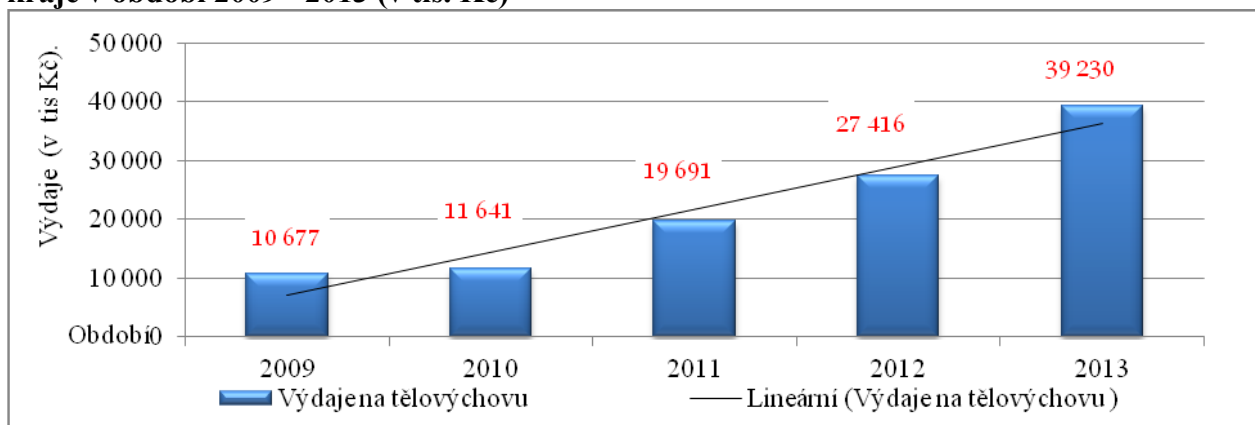
Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, jehož součástí je oddělení mládeže a sportu, je podporován rozvoj sportu a tělovýchovy formou rozpočtových výdajů. Na základě analýzy těchto výdajů v Kapitole 3.3 je nyní provedeno zhodnocení této podpory za období 2009 – 2013. Pro selekci vstupních dat bylo použito odvětvového třídění rozpočtové skladby, kde jsou soustředěny celkové rozpočtové výdaje kraje a výdaje na tělovýchovu, viz kapitola 4.2.1. Dále je provedeno zhodnocení podle:

- typu podporovaných oblastí sportu v kapitole 4.2.2,
- úspěšnosti dotačního titulu „Podpora sportu v MSK“ v kapitole 4.2.3.

4.2.1 Zhodnocení celkových rozpočtových výdajů Moravskoslezského kraje a celkových výdajů na tělovýchovu

Za sledované pětileté období (rok 2009 až 2013) celkové výdaje MSK na tělovýchovu činily 108,7 mil. Kč, což představuje **0,13 %** z celkového rozpočtu kraje (84 383 mil. Kč). Roční celkové výdaje na tělovýchovu se pohybovaly v rozmezí od 10 mil. Kč do 40 mil. Kč. Z Grafu 4.1 je patrné, že jde o výdaje rostoucí a lineární směrnice trendu rovněž potvrzuje, že kraj vynakládal stále vyšší finanční prostředky na podporu tělovýchovy, min. počínalo rokem 2009 ve výši 10,6 tis. Kč a max. bylo dosaženo v roce 2013 ve výši 39,2 tis. Kč, ale jak vyplývá z Tabulky 4.1, větší podíl finanční podpory plyne na pododdíl tělovýchovy a zájmové činnosti. Vzhledem k tomu, že celkové roční rozpočtové výdaje MSK dosahovaly výše 17 mld. Kč, (viz analýza v Tabulce 3.5), tak finanční prostředky na podporu sportu a tělovýchovy jsou poměrně zanedbatelné a ve sledovaném období se pohybovaly v rozpětí 0,06 % – 0,23 %, maxima 0,23 % bylo dosaženo v roce 2013 a ani v jednom sledovaném roce nedosáhly 1 % z celkových rozpočtových výdajů kraje.

Graf 4.1 Srovnání celkových výdajů na tělovýchovu z rozpočtu Moravskoslezského kraje v období 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Výdaje MSK na podporu sportu a tělovýchovy se ale vyznačují rostoucím trendem, což je podloženo i výpočtem řetězového indexu v Tabulce 4.1. Nejmenší tempo růstu nastalo mezi rokem 2009 a 2010, kdy nárůst celkových ročních výdajů na tělovýchovu činil pouze 9 %. Nejvyšší tempo růstu bylo zaznamenáno v roce 2011 a celkové výdaje na tělovýchovu se oproti roku 2010 zvýšily o 69 %. Zajímavý je přepočtení těchto výdajů vzhledem k celkovému počtu obyvatel v kraji, s min. 9 Kč v roce 2009 a 2010 a max. 32 Kč na občana v roce 2013, tyto jednotkové výdaje na tělovýchovu jsou ve sledovaném období rostoucí, zatím co počet obyvatel v kraji je klesající.

Tabulka 4.1 Srovnání celkových výdajů na tělovýchovu z rozpočtu Moravskoslezského kraje za období 2009 - 2013

Výdaje (členění skupiny 3 na oddíl, pododdíl)	2009	2010	2011	2012	2013
34 - Výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost z celkového rozpočtu (v %)	0,78%	0,82%	0,85%	0,87%	0,94%
341 - Výdaje na tělovýchovu z celkového rozpočtu (v %)	0,06%	0,07%	0,12%	0,16%	0,23%
Počet obyvatel k 31.1.	1 247 373	1 243 220	1 230 613	1 226 602	1 221 832
Výdaje na tělovýchovu / občan (v Kč)	9	9	16	22	32
Řetězový index (výdaje na tělovýchovu)	x	1,09	1,69	1,39	1,43
Tempo přírůstku (v %)	x	9%	69%	39%	43%

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), ČSU (2014), vlastní zpracování

Při provedeném srovnání celkových rozpočtových výdajů MSK a výdajů na tělovýchovu v Kapitole 3.3.1, bylo zjištěno, že oba údaje o výdajích shodně rostou od roku 2010.

Pro zhodnocení závislosti mezi těmito výdaji je provedena korelační analýza¹⁷ s těmito daty:

- výdaje na tělovýchovu,
- celkové rozpočtové výdaje,
- počet obyvatel kraje,

viz Tabulka 4.2, kde byla zjišťována i závislost výdajů na tělovýchovu ve vztahu k počtu obyvatel v MSK, který je prezentován jako klesající. Provedeným výpočtem korelace, však nelze zjistit, která vysvětlovaná proměnná je závislá a která je nezávislá. V tomto případě uvažujeme, že výdaje na tělovýchovu jsou závislé v prvním případě na celkových rozpočtových výdajích (O - A), ve druhém případě na počtu obyvatelstva kraje (O - B). Pro určení vlivu jednotlivých proměnných je proveden i výpočet koeficientu determinace, který určuje procento vlivu mezi jednotlivými sledovanými veličinami, jak jsou uvedeny v matici Tabulky 4.2.

Tabulka 4.2 Výpočet korelačního koeficientu a koeficientu determinace u výdajů na tělovýchovu u Moravskoslezského kraje v letech 2009 – 2013 (v tis.)

Matice a sledované veličiny		2009	2010	2011	2012	2013	Sumář
O	<i>výdaje na tělovýchovu</i>	10 677	11 641	19 691	27 416	39 230	108 654
A	<i>celkové rozpočtové výdaje</i>	17 104 964	16 710 871	16 831 283	16 821 636	16 914 008	84 382 762
B	<i>počet obyvatel</i>	1 247	1 243	1 231	1 227	1 222	1 234
	Korelační koeficient (R)					Koeficient determinace (R²)	
O - A	-0,060	r < 0 → nepřímá závislost - velmi slabá závislost				0,004	0,36%
O - B	-0,939	r < 0 → nepřímá závislost - velmi vysoká závislost				0,882	88,2%

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), ČSÚ (2014) vlastní zpracování v programu EXCEL pomocí statistické funkce CORREL

Výpočet korelačního koeficientu (R), v Tabulce 4.2 u veličin O – A, potvrdil pouze velmi slabou závislost výdajů na tělovýchovu na celkových rozpočtových výdajích $R = -0,06$, v tomto případě koeficient determinace (R^2) nabyl hodnoty pouze 0,004 a procento společné variability obou proměnných je velmi nízké (0,4 %). Tedy výdaje na tělovýchovu jsou z 99,6 % ovlivněny jinými faktory, než je celková výše rozpočtových výdajů kraje, a výdaje na tělovýchovu u MSK nejsou ovlivněny výši celkových rozpočtových výdajů. Při použití jiné dvojice proměnných, korelace mezi výdaji na tělovýchovu a počtem obyvatel kraje, nabyla vysoké hodnoty a byla potvrzena velmi vysoká nepřímá závislost mezi

¹⁷ Korelace označuje míru stupně asociace dvou proměnných a Pearsonův korelační koeficient je užítý pro hodnoty v intervalu $< -1, 1 >$, jak uvádí Hendl (2004).

veličinami O – B, tj. $R = -0,939$ a $R^2 = 88,2 \%$. Nutno podotknout, že oba výpočty vyjadřují zápornou korelaci, tedy rostoucí výdaje kraje na tělovýchovu nebyly ovlivněny ani snížením celkových rozpočtových výdajů ani klesajícím počtem obyvatel v kraji, z tohoto lze usoudit, že MSK oblast sportu a tělovýchovy podporuje nezávisle na výši svého rozpočtu.

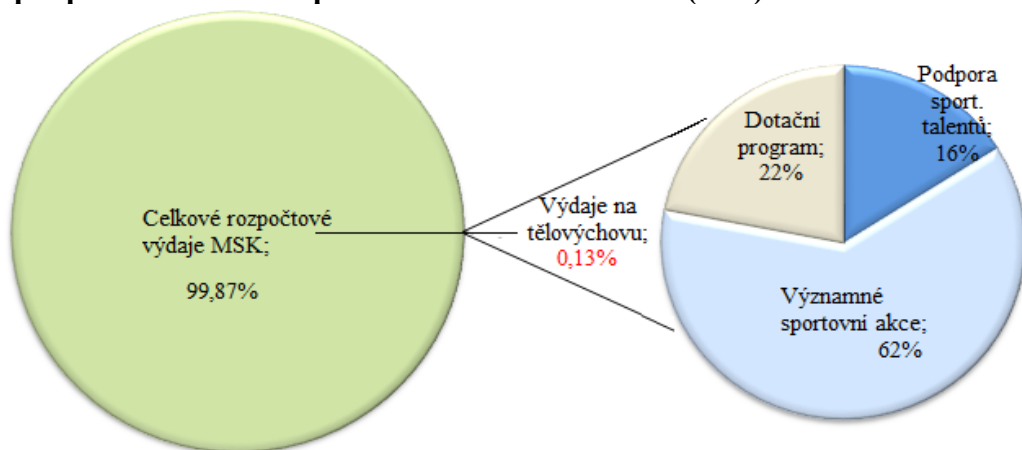
4.2.2 Zhodnocení výdajů Moravskoslezského kraje na tělovýchovu podle podporovaných oblastí

Finanční podpora sportu a tělovýchovy MSK byla směřována ve sledovaném období

2009 – 2013 do tří oblastí, jak bylo uvedeno v analýze Kapitole 3.3.1, kde plynuly finanční prostředky v celkové výši 108 655 tis. Kč, což představuje **0,13 %** z celkového rozpočtu kraje (84 383 mil. Kč). Tyto finanční prostředky byly rozdělovány formou přímých výdajů na významné sportovní akce i významné aktivity občanů tj. podpora sportovních talentů (individuální podpory) a dotačního programu na podporu sportu, jak již bylo uvedeno v provedené analýze v Kapitole č. 3.3.2.

V zobrazeném souhrnném Grafu 4.2, prezentujícím celkové rozpočtové výdaje MSK za sledované období je sotva znatelný podíl celkových výdajů na tělovýchovu (0,13 %). V podrobnějším rozdělení těchto výdajů na jednotlivé díly podpor sportu je zřejmé, že nejvíce financí směřuje do oblasti Významných sportovních akcí reprezentujících kraj (67,8 mil. Kč), což představuje 62 % za období. Na podporu sportu z dotačního programu „Podpora sportu v MSK“ bylo vydáno 22 % (23,9 mil. Kč) a nejnižší je podpora sportovních talentů, včetně olympiády dětí a mládeže, která představuje 16 % (17 mil. Kč) z celkových výdajů.

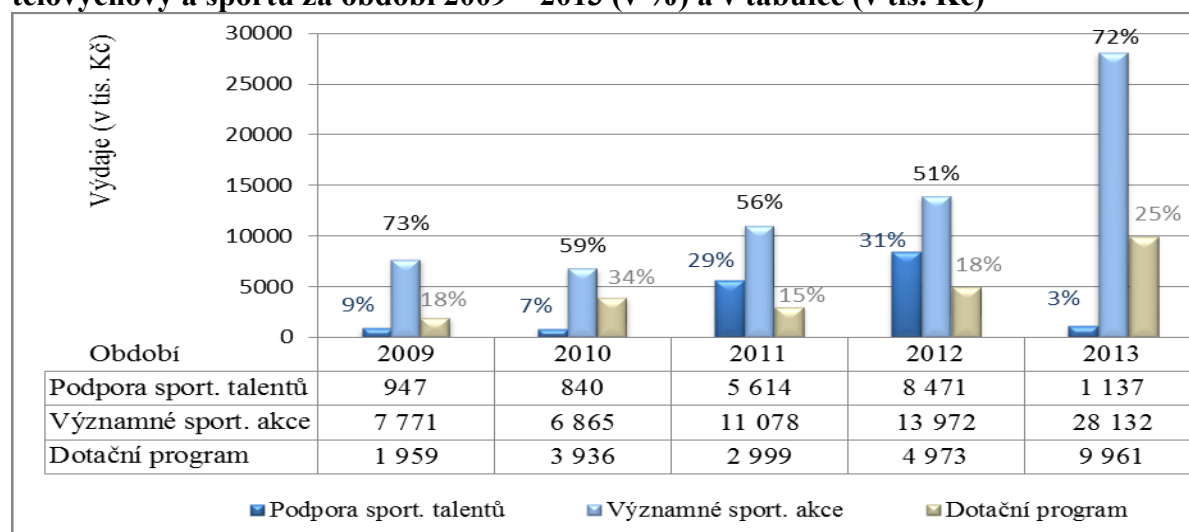
Graf 4.2 Celkové rozpočtové výdaje Moravskoslezského kraje a výdaje na tělovýchovu a podporované oblasti sportu v období 2009 - 2013 (v %)

Zdroj: Ministerstvo financí ARIS (2009) a Monitoru (2013), UCR GORDIC (2014), Interní materiály oddělení mládeže a sportu MSK (2009 - 2014), vlastní zpracování

Ze srovnání jednotlivých druhů poskytnutých finančních podpor pro rozvoj tělovýchovy a jejich podílů v letech 2009 – 2013 v následujícím Grafu 4.3 vyplývá, že po celé sledované období byla podpora významných akcí vyšší než podpora sportovních talentů z grantového programu. Nejvyšší podíly v rozmezí 51 % do 73 % jsou tedy tvořeny výdaji na významné sportovní akce, které představují výdaje od 7 mil. do 28 mil. Kč a byly nejvyšší v posledním sledovaném roce. Značné kolísání velikostních podílů je zachyceno u výdajů na podporu sportovních talentů se zahrnutou olympiádou, kde je výrazný nárůst v roce 2011 až 2012, hodnoty se zde pohybují od 6 mil. do 8 mil. Kč, tuto vyšší finanční podporu lze vysvětlit tím, že tyto výdaje byly navýšeny v návaznosti pořadatelské povinnosti MSK v roce 2012. Nejvyšší 34 % podíl vyplacené grantové podpory z dotačního programu v hodnotě 4 mil. Kč byl zaznamenán v roce 2010, ale nejednalo se o nejvyšší sumu za období, tato byla vyplácena až v roce 2013 ve výši 10 mil. Kč, což představovalo 25 % podíl z ročních výdajů na podporu tělovýchovy z tehdy nejvyšší dosažené hodnoty za období 39,2 mil. Kč.

Graf 4.3 Srovnání jednotlivých druhů podpor Moravskoslezského kraje pro rozvoj tělovýchovy a sportu za období 2009 – 2013 (v %) a v tabulce (v tis. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Další detailní zhodnocení dotačního programu na Podporu sportu v MSK je provedeno v následující Kapitole 4.2.3.

4.2.3 Zhodnocení podpory sportu a tělovýchovy z dotačního programu Moravskoslezského kraje

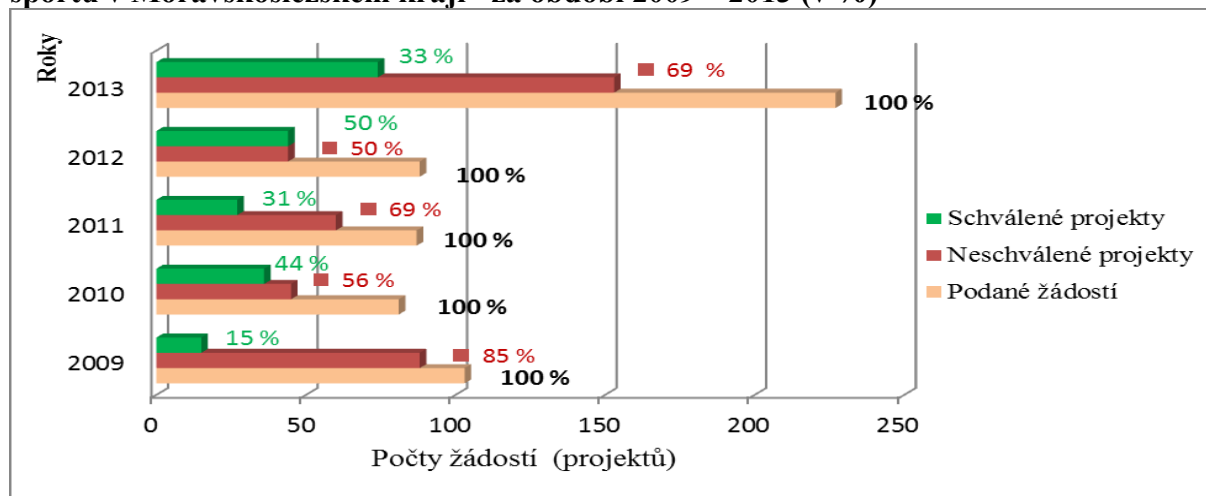
Moravskoslezský kraj v období 2009 – 2013 pravidelně vyhlašoval grantový program na podporu sportu. Dotace z toho stěžejního programu na podporu sportu se pohybovala od téměř 2 mil. Kč v roce 2009 a maxima dosáhla v roce 2013, což činilo pěti násobek původní

podpory, tj. 10 mil. Kč. Přesto, že došlo k navýšení alokace prostředků v letech 2010, 2012 a 2013, při pohledu na finanční požadavky žadatelů, (viz Kapitola 3.3.2, Tab. 3.7), dospějeme k závěru, že tyto požadavky nikdy nebyly podpořeny v plné výši. Z uvedeného lze usuzovat, že poptávka po grantové podpoře sportu je vysoká a není uvolněn dostatek finančních prostředků pro její uspokojení. Pro zhodnocení podpory sportu prostřednictvím dotačního programu "Podpora sportu v Moravskoslezském kraji" byla použita doplňující kritéria:

- 1) počty podaných žádostí o dotace,
- 2) schválené a čerpané granty,
- 3) okruh žadatelů.

1) Pro zhodnocení úspěšnosti podaných žádostí a posouzení zájmu žadatelů o získání finančních prostředků z rozpočtu kraje na podporu sportu je provedeno zhodnocení dle **počtu podaných žádostí o dotaci**, které sledujeme v Grafu 4.4. Jak je patrné z grafického uspořádání, největší podíl neschválených projektů, tj. 85 % je zaznamenán v roce 2009, kdy z celkového počtu podaných žádostí (103) bylo pouze 15 % tj. 15 schválených projektů k podpoře. Sledujeme-li v tomto roce výši uvolněných finančních prostředků na projekty (viz uvedená Tabulka 3.7), byla tato alokace nejnižší za celé sledované období a činila pouze 2 mil. Kč, čímž byl omezen i počet podpořených žadatelů. Podíl neschválených projektů se v dalších letech pohyboval od 31 % do 50 %. V roce 2013 došlo u tohoto programu k max. navýšení finančních prostředků až na 10 mil. Kč, což mělo značný vliv i na zvýšený počet podaných žádostí (227), ale podpořeno bylo pouze 33 %, jak je patrné z grafického vyjádření,

Graf 4.4 Zhodnocení úspěšnosti podaných žádostí v dotačním programu "Podpora sportu v Moravskoslezském kraji" za období 2009 – 2013 (v %)

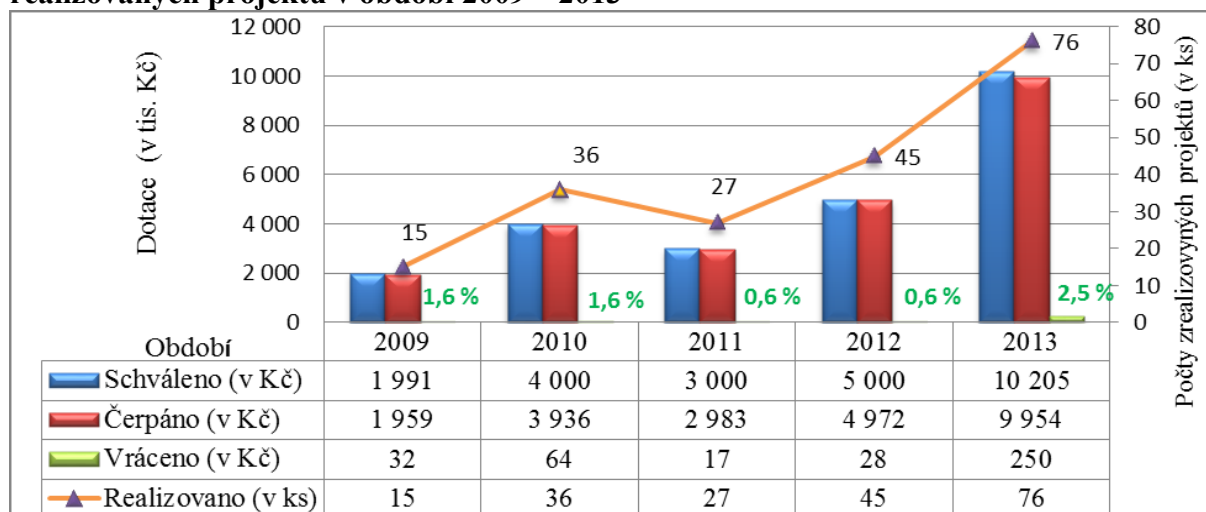

Zdroj: Vyhlášené dotační programy v roce 2009 – 2013 Moravskoslezského kraje (2014), vlastní zpracování

a bylo uspokojeno celkem 74 žadatelů. Za sledované období bylo z celkového počtu podaných žádosti (586 ks) schváleno k podpoře pouze 33 % (196 ks) a neschválené projekty (390 ks) představovaly 67 % podíl. U podaných žádostí jde celkem o 33 % úspěšnost.

2) Informace o **schválené a čerpané grantové** podpoře poskytnuté z programu „Podpora sportu v Moravskoslezském kraji“, včetně podpory náhradních projektů a nevyčerpané výši dotace jsou zobrazeny v Grafu č. 4.5. Vedlejší svislá osa v grafu představuje vývoj počtů podpořených projektů, které jsou úměrné pohybu alokace finančních prostředků. Ve sledovaném období bylo za účelem podpory sportu zrealizováno celkem 199 projektů v celkové hodnotě 23,8 mil. Kč a oproti počtu schválených projektů byly podpořeny ještě i tři náhradní projekty. Vratky nevyčerpané dotace ve výši 391 tis. Kč představují 1,6 % ze schváleného objemu dotací za sledované období, v grafickém provedení je znatelná pouze hodnota 2,5 % u roku 2013, což je nejvyšší vrácená část dotace v hodnotě 250 tis. Kč, kterou se žadatelům nepodařilo vyčerpat.

Graf 4.5 Zhodnocení grantů z programu Podpora sportu v MSK s uvedením počtu realizovaných projektů v období 2009 – 2013

Zdroj: Vyhlášené dotační programy v roce 2009 – 2013 a Finance 2009 - 2013 z Moravskoslezského kraje (2014), vlastní zpracování

3) Následné zhodnocení je zaměřeno na **okruh žadatelů** o dotace z „Programu podpora sportu v MSK“, Tabulka 4.3 zobrazuje výši podpory za celé sledované období a podíly pro skupiny příjemců, částky v jednotlivých letech jsou uvedené v Příloze č. 7. Největší podpora představující 78 % byla schválena pro občanská sdružení, druhý nejvyšší podíl 21 % byl určen obecně prospěšným společnostem, jedná se o neziskové organizace orientované na podporu sportu. Nejmenší podíly získaly podnikající sportovní subjekty tj. 0,4 % a organizace obcí tj. 0,6 %.

Tabulka 4.3 Poskytnutá celková výše dotace jednotlivým příjemcům z programu na podporu sportu v Moravskoslezském kraji za období 2009 - 2013

Název organizace	částka (v Kč)	podíl (v %)
Občanská sdružení (o.s.) <i>(*od r. 2014 spolky)</i>	18 760 900	 78%
Obce a jejich organizace	150 000	 0,6%
Nefin. podnik. subjektům -právníkům osobám (PO)	100 000	 0,4%
Obecně prospěšným společnostem (o.p.s)	4 980 000	 21%
Celkem	23 990 900	100%

Zdroj: Finance 2009 – 2013 z Moravskoslezského kraje (2014), vlastní zpracování

Grantovým programem „Podpora sportu v MSK“ byly v období 2009 – 2013 podpořeny významné sportovní akce. Na mezinárodní úrovni se konaly např. závody ve voltži, fotbalový, volejbalový turnaj a pohár v triatlonu. Realizací dalších schválených projektů byly podpořeny např. závody horských kol, turnaje v házené, skoky na lyžích, ale i nevrcholové sportovní aktivity a podpora veřejně účelných aktivit. Ze známých regionálních sportovních akcí můžeme jmenovat Beskydskou laťku, Vrbenský lyžník, Grácia Orlová, Havířovský zlatý kahanec na Těrlíckém okruhu a vyhledávaný extrémní závod Beskydská sedmička, která zasahuje svou trasou až na území obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“, kterým je věnována pozornost ve zbývající části této kapitoly.

4.3 Zhodnocení financování podpory sportu a tělovýchovy z rozpočtů obcí ve Sdružení obcí povodí Stonávky

Následné zhodnocení podpory sportu a tělovýchovy za období 2009 – 2013 je provedeno na lokální úrovni u segmentu deseti obcí v Moravskoslezském kraji, za tímto účelem byl vybrán ucelený celek, „Sdružení obcí povodí Stonávky“. Uspokojování potřeb v oblasti sportu a tělovýchovy může být ovlivněno velikostí rozpočtových výdajů jednotlivých obcí ve sdružení tj. Dolní Tošanovice, Hnojník, Horní Tošanovice, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třanovice a Vělopolí. Zhodnocení výdajů obcí na tělovýchovu je provedeno na základě odvětvového třídění rozpočtové skladby, kde jsou v rámci celkových rozpočtových výdajů obcí soustředěny i výdaje na tělovýchovu, které dosahovaly za sledované období celkové výše 16 604 tis. Kč. Na základě provedené komparační analýzy výdajů na tělovýchovu za sledované období u obcí ve sdružení viz Tabulka 4.4, dospějeme k závěru, že tyto výdaje se pohybují v rozmezí 0 % – 53 %, což napovídá velikému rozpětí výdajů na tělovýchovu v jednotlivých letech i mezi obcemi, jak je patrné i z celkových podílů těchto výdajů, a u některých obcí byly výdaje na tělovýchovu nulové po celé období. Barevně zvýrazněné hodnoty max. 29,6 % sledujeme ve sloupci u celkových výdajů a vodorovně

v řádku u obce Dolní Tošanovice. Ve svislém sloupci jsou dosažena max. u let 2011 a 2012 s hodnotami 5,2 % a 3,6 %, v dalších letech celkové podíly oscillovaly kolem hodnoty 1,6 %.

Tabulka 4.4 Komparace výdajů obcí na tělovýchovu ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ za období 2009 – 2013 (v %)

Název obce	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013	Celkové výdaje
Vělopolí	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dolní Tošanovice	3,1%	3,9%	39,3%	53,0%	15,1%	29,6%
Řeka	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Horní Tošanovice	0,4%	0,5%	28,0%	2,7%	1,1%	8,0%
Smilovice	15,8%	12,1%	3,4%	3,7%	3,2%	7,3%
Střítež	0,1%	0,1%	0,2%	0,3%	0,2%	0,2%
Třanovice	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Komorní Lhotka	4,1%	5,6%	2,2%	2,4%	11,1%	3,7%
Hnojník	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ropice	0,9%	1,7%	2,0%	2,2%	2,0%	1,7%
Celkem	1,7%	1,5%	5,2%	3,6%	1,6%	2,7%

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

V souhrnné Tabulce 4.5 jsou zaznamenány celkové rozpočtové výdaje obcí ve sdružení Stonávky a celkové výdaje na tělovýchovu za sledované období. Podrobné údaje včetně komparace se zobrazením podílů výdajů na tělovýchovu jsou obsaženy v Příloze č. 8. Po zpracování údajů dospějeme k závěru, že obce ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“, při čemž toto sdružení zahrnuje 3,3 % obcí z Moravskoslezského kraje (tj. 10 obcí z 300 obcí), vydaly v období 2009 - 2013 na podporu tělovýchovy a sportu ze svých celkových rozpočtů (606 049 tis Kč) podíl ve výši 2,7 % tj. 16,6 mil. Kč.

Tabulka 4.5 Komparace celkových výdajů obcí a výdajů na tělovýchovu ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ za období 2009 – 2013

Výdaje	10 obcí		6 obcí	
	(v tis. Kč)	(v %)	(v tis. Kč)	(v %)
Celkové rozpočtové výdaje	609 049,5	100%	303 476,7	100%
Celkové výdaje na tělovýchovu	16 604,3	2,7%	16 604,3	5,5%

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Na základě provedené komparace rozpočtových výdajů obcí a výdajů na tělovýchovu bylo zjištěno, že pouze šest obcí (z celkového počtu deseti) financovalo podporu tělovýchovy a sportu v rámci svých rozpočtových výdajů. Při použití celkových údajů pouze za těchto šest obcí dojde k navýšení podílu podpory tělovýchovy (16,6 mil. Kč) na 5,5 % z celkových

rozpočtových výdajů (303,5 mil. Kč), jak je uvedeno v Tabulce 4.5. Pro další zhodnocení financování tělovýchovy a sportu v obcích ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ za období 2009 – 2013 jsou vybrány pouze ty obce, které ze svého rozpočtu vydávají finanční prostředky na podporu tělovýchovy, tj. obec Dolní Tošanovice, Horní Tošanovice, Smilovice, Střítež, Komorní Lhotka a Ropice.

Zhodnocení finanční podpory sportu u vybraných obcí ve sdružení Stonávky je provedeno v následujících kapitolách 4.3.1 až 4.3.5 podle:

- celkových výdajů na tělovýchovu a dalších kategorií,
- výdajů na tělovýchovu dle vybraných obcí,
- typu výdajů na tělovýchovu (vlastní sportovní zařízení a ostatní činnosti),
- výdajů na tělovýchovu dle počtu obyvatel,
- přijatých dotací na podporu sportu a tělovýchovy.

Obsahem kapitol 4.3.6 až 4.3.8 je zhodnocení závislosti mezi výdaji obcí na tělovýchovu a dalšími kategoriemi výdajů, posouzení vztahů symetrie a variability u celkových výdajů na tělovýchovu u vybraných obcí. Zhodnocení využití sportovního zázemí v obcích ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ je provedeno v kapitole 4.3.9.

4.3.1 Srovnání celkových výdajů na tělovýchovu a dalších kategorií u vybraných obcí sdružení Stonávky

Po provedení výběru šesti obcí ve sdružení Stonávky a přepočtení výdajů na tělovýchovu k souhrnnému objemu rozpočtů obcí, došlo ve sledovaném období 2009 – 2013 ke zvýšení celkového podílu výdajů na tělovýchovu na **5,5 %**. Nejvyšší výdaje z rozpočtu na podporu tělovýchovu byly vydány u obce Dolní Tošanovice (29,6 %), dále následuje obec Horní Tošanovice (8 %), Smilovice (7,3 %), Komorní Lhotka (3,7 %), Ropice (1,7 %) a nejnižšího podílu dosáhla obec Střítež (0,2 %), jak ukazuje Tabulka 4.6, která zahrnuje i další dílčí kategorie výdajů z rozpočtu obcí:

- služby pro obyvatelstvo,
- tělovýchova a zájmová činnost.

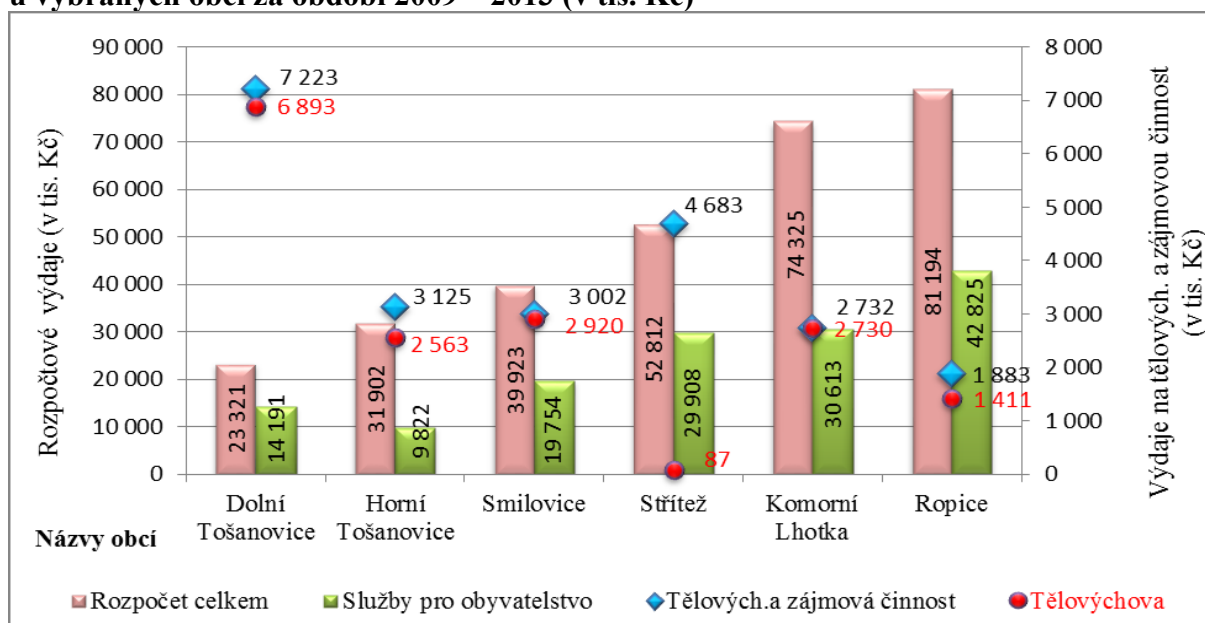
Tabulka 4.6 Podíly celkových výdajů na tělovýchovu a vybraných kategorií v oblasti sportu za období 2009 – 2013

	Dolní Tošanovice	Horní Tošanovice	Smilovice	Střítež	Komorní Lhotka	Ropice	Celkem
tělovýchova / rozpočet	29,6%	8,0%	7,3%	0,2%	3,7%	1,7%	5,5%
tělovýchova / služby	49%	26%	15%	0%	9%	3%	11%
tělovýchova / tělových. a zájmová činnost	95,4%	82,0%	97,3%	1,8%	99,9%	74,9%	73,3%

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování.

Při srovnání celkových výdajů na služby pro obyvatelstvo (147 mil. Kč) jsou tyto tvořeny 11 % podílem výdajů na tělovýchovu za sledované období a podíl těchto výdajů na celkových výdajích na tělovýchovu a zájmovou činnost činí 73 % za období. Zajímavé jsou rovněž jednotlivé výše podílů u výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost i v kategorii služeb (pro obyvatelstvo), které jsou uvedeny v jednotlivých řádcích Tabulky 4.6. Jsou zde obsažené celkové výdaje obcí na tělovýchovu a zachován je opět nejvyšší podíl u obce Dolní Tošanovice, z čehož se dá odvodit, že výdaje na tělovýchovu v této obci zapříčinily růst výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost (95,4 %). Podíl služeb pro obyvatelstvo (49 %) v porovnání s ostatními obcemi, u obce Dolní Tošanovice dosahuje extrémních hodnot. Za vybrané obce jsou zpracovány podrobné roční přehledy o jednotlivých kategoriích výdajů v Příloze č. 9.

Graf 4.6 Zhodnocení celkových výdajů na tělovýchovu s dalšími kategoriemi výdajů u vybraných obcí za období 2009 – 2013 (v tis. Kč)

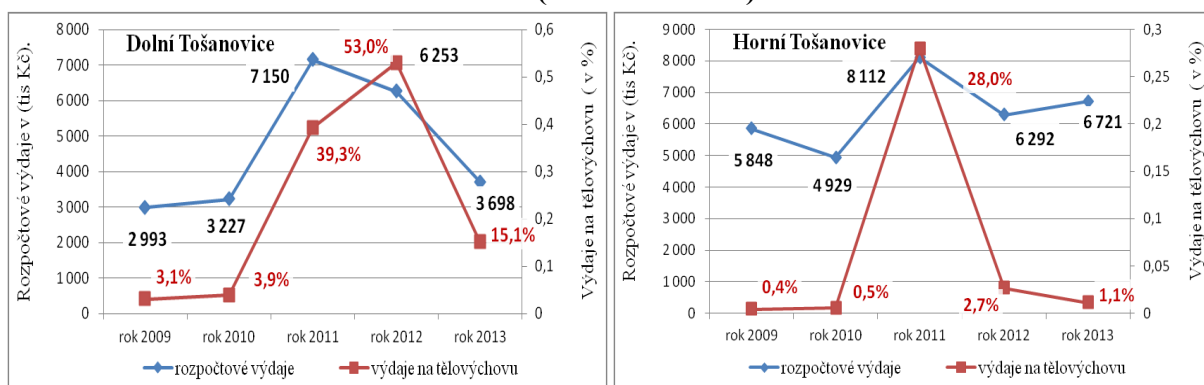
Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Zhodnocení výdajů jednotlivých obcí ve sledovaném období a jejich vzájemné vztahy zobrazuje Graf 4.6, obce jsou zde seřazeny postupně dle počtu obyvatel v obci, což odpovídá vzestupné velikosti celkových rozpočtových výdajů v rozmezí od 23 mil. Kč do 81 mil. Kč. Při pohledu na výdaje za služby pro obyvatelstvo v rozmezí od 9,8 mil. Kč do 43 mil. Kč, jejich rostoucímu poměru již neodpovídají výdaje obce Horní Tošanovice a Komorní Lhotka. Zcela nesouměrný vývoj sledujeme u výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost a rovněž vztah mezi výdaji na tělovýchovu se nedá určit, tyto výdaje dosahují velkého rozptýlu a nesledují linii výdajů na služby pro obyvatelstvo ani celkové rozpočtové výdaje, např. u obce Ropice hospodařící s nejvyšším rozpočtem (81 mil. Kč) jsou výdaje na tělovýchovu spíše podprůměrné (1,4 mil. Kč) a nejvyšších celkových výdajů na tělovýchovu dosáhla obec Dolní Tošanovice (6,9 mil. Kč) s nejmenším rozpočtem (23,3 mil. Kč). Dle uvedených hodnot a blízkosti bodů, lze konstatovat, že ve výdajích obcí na tělovýchovu a zájmovou činnost jsou z větší části obsaženy výdaje na tělovýchovu. Zcela opačný případ nastal u obce Střítež, která dosáhla nejnižších výdajů na tělovýchovu (81 tis. Kč), zde zřetelně převládá podpora zájmové činnosti nad podporou tělovýchovy. Výdaje jednotlivých obcí na tělovýchovu se liší od vývoje celkových rozpočtových výdajů a nekopírují ani linii výdajů na služby.

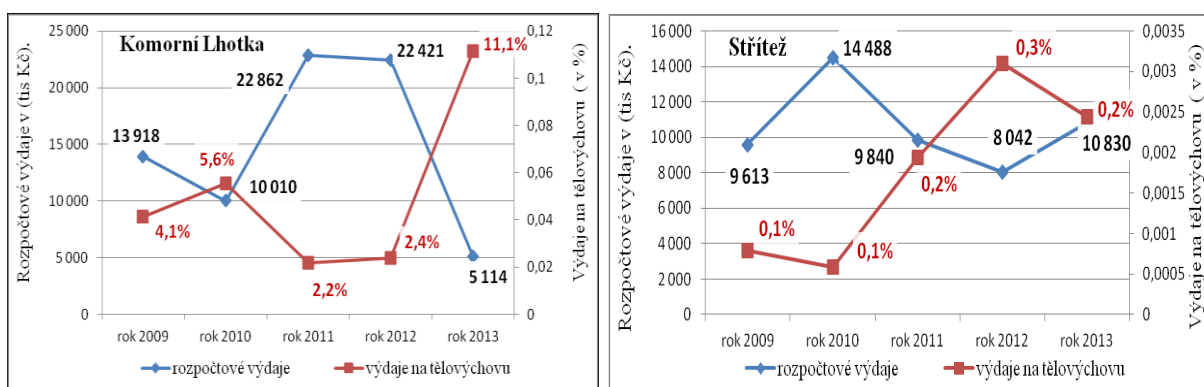
4.3.2 Komparace výdajů na tělovýchovu u vybraných obcí povodí Stonávky

Pro zhodnocení vývoje výdajů na tělovýchovu u vybraných šesti obcí za období 2009 - 2013 byla použita komparační analýza a výdaje jsou zobrazeny dle jednotlivých let v souboru šesti Grafů 4.7. Při zobrazení hodnot na hlavní a vedlejší ose můžeme sledovat vzájemné vztahy mezi celkovými rozpočtovými výdaji a podíly výdajů na tělovýchovu i průběh vývoje těchto výdajů mezi jednotlivými obcemi, podrobná data zahrnuje Příloha č. 10. Totožný průběh křivek v prvním z grafu 4.7s sledujeme u obce Dolní Tošanovice, kde výdaje na tělovýchovu dosáhly v roce 2012 až 53 % z celkového rozpočtu. Zde lze vyvodit závěr, že výdaje na tělovýchovu významně ovlivnily celkové rozpočtové výdaje obce. Obdobnou situaci lze potvrdit i v případě obce Horní Tošanovice, kde výdaje na tělovýchovu v roce 2011 dosáhly podílu 28 % a meziročně vzrostl rozpočet obce o 3 mil. Kč. Zcela opačný vztah mezi celkovými rozpočtovými výdaji a výdaji na tělovýchovu můžeme pozorovat u obcí Komorní Lhotka a Střítež. V tomto případě při růstu rozpočtových výdajů obce Komorní Lhotky v roce 2010 a 2011 na 22 mil. Kč, dochází k poklesu výdajů na tělovýchovu a setrvání na hodnotě 2,4 % v roce 2012, pak dochází k protichůdnému pohybu. Významný nárůst v dalším roce

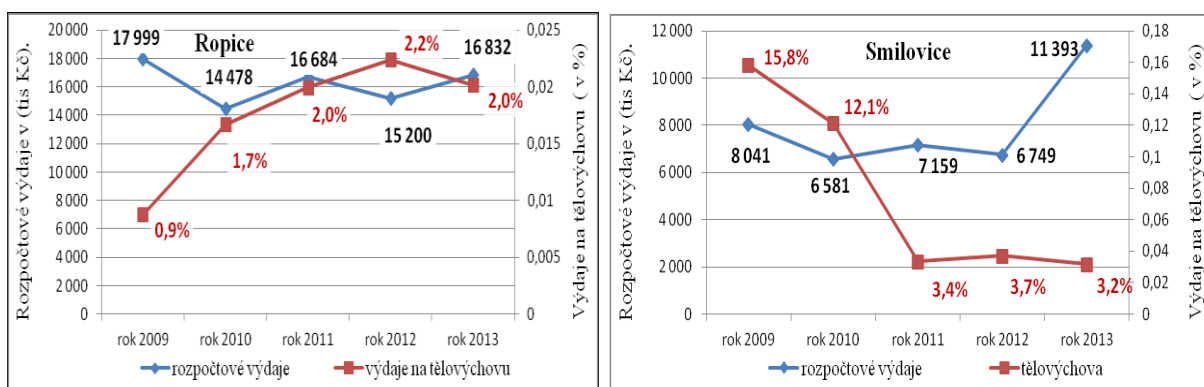
Graf 4.7 Vývoj celkových rozpočtových výdajů a výdajů na tělovýchovu u vybraných obcí sdružení za období 2009 – 2013 (v tis. Kč a v %)

2013 na hodnotu 11,1 % je provázen propadem celkových výdajů až na 5,1 mil. Kč. U obce Střítež v roce 2010 nebylo z celkového rozpočtu vydáno na podporu sportu ani 1 %, v roce 2012 byly sníženy rozpočtové výdaje o 6,5 mil. Kč a došlo k růstu výdajové křivky na tělovýchovu, ale hodnota 1 % nebyla ve sledovaném období překročena.

O obci Ropice lze říci, že má nejmenší kolísání u celkových rozpočtových výdajů a výdaje na tělovýchovu jsou mírně rostoucí s max. hodnotou 2,2 % v roce 2012. Ve Smilovicích mají výdaje klesající tendenci s min. 3,2 % v posledním sledovaném roce, kdy došlo k významnému růstu rozpočtu obce na 11,4 mil. Kč.

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Z provedeného výzkumu lze vyvodit závěr, že vývoj výdajů na tělovýchovu u vybraných obcí je v šetřeném období značně rozdílný a je i odlišný od vývoje celkových rozpočtových výdajů obcí. Co u obcí ovlivňuje výdaje na tělovýchovu je předmětem dalšího zkoumání.

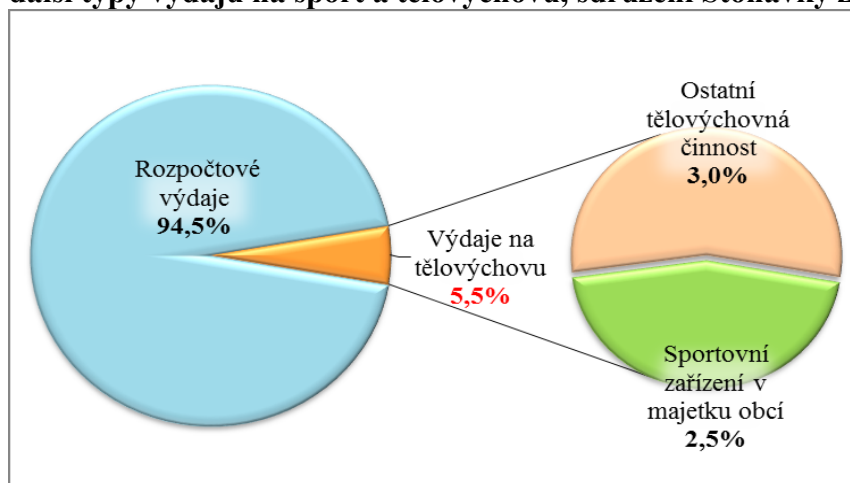
4.3.3 Srovnání financování provozu obecního sportovního zařízení a ostatní činnosti

Na lokální úrovni vytvářejí obce v rámci zajišťování veřejných statků a poskytování služeb pro obyvatelstvo různé typy výdajů. V oblasti sportu lze charakterizovat a ve vedeném účetnictví rozlišit tyto dva typy výdajů:

- na vlastní zázemí pro provozování sportu a tělovýchovy,
- na ostatní tělovýchovnou činnost.

Graf 4.8 představuje 5,5 % podíl celkových výdajů na tělovýchovu tj. v hodnotě 16,6 mil. Kč z celkových rozpočtů, tj. 303 mil. Kč u šesti vybraných obcí za období 2009 – 2013. Dále zachycuje podíly výdajů, na ostatní tělovýchovnou činnost (3 %) a na sportovní zařízení v majetku obcí (2,5 %). Je zde patrné, že výdaje na vlastní majetek (péče o sportoviště, tělocvičny a sportovní haly) jsou nižší o **0,5 %**, než výdaje na podporu místních tělovýchovných spolků, sportovních oddílů v TJ atd. a výdaje na konání sportovních akcí.

Graf 4.8 Podíl celkových výdajů na tělovýchovu z celkového rozpočtu vybraných obcí a další typy výdajů na sport a tělovýchovu, sdružení Stonávky za období 2009 - 2013 (v %)

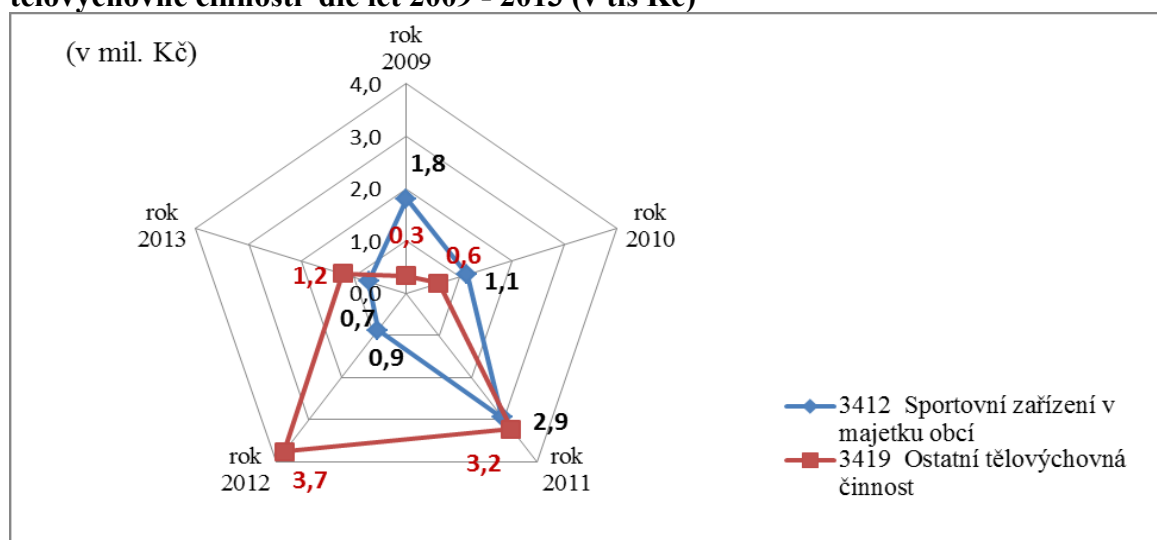

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

Srovnání celkových výdajů z § 3412 (ostatní tělovýchovná činnost) a z § 3419 (ostatní zařízení v majetku obcí) lze rovněž provést pomocí pavučinového Grafu 4.9, kde je vyjádřen objem těchto finančních prostředků šesti obcí a jejich uspořádáním v časových bodech

dojdeme k závěru, že k maximálním výdajům (2,9 mil. Kč) na pořízení a provoz sportovního zařízení v majetku obcí došlo v roce 2011. O rok později bylo dosaženo maxima i u podpory ostatní tělovýchovné činnosti (3,7 mil. Kč), která byla zároveň maximem za sledované období. Toto financování sportovního zařízení v majetku obcí, zřetelně převládá u obce Horní Tošanovice (2,4 mil. Kč), která má vlastní multifunkční sportovní hřiště. Obec Komorní Lhotka (2,7 mil. Kč) je vlastníkem sportovní haly a obec Smilovice (1,9 mil. Kč) financuje provoz a údržbu svého sportovního hřiště. Příloha č. 11 obsahuje podrobnější údaje o tomto financování v jednotlivých letech.

Graf 4.9 Srovnání výdajů na provoz sportovního zařízení v majetku obcí a na ostatní tělovýchovné činnosti dle let 2009 - 2013 (v tis Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

4.3.4 Zhodnocení výdajů na podporu sportu a tělovýchovy za období 2009 – 2013 v jednotlivých obcích dle počtu obyvatel

Za účelem provedení subjektivního hodnocení, byly výdaje na tělovýchovu objektivně přehodnoceny podle počtu obyvatel v jednotlivých obcích, viz Příloha 10 a 12. Výdaje se nyní pohybují od minima ve výši pouhých 7 Kč u obce Střítež v roce 2009 a nejvyšší výdaje přepočtené na občana přesáhly hodnotu 10,3 tis. Kč v roce 2012 u obce Dolní Tošanovice. V Tabulce 4.7 jsou rozlišené barevnou škálou min. a max. hodnoty a obcím je přiřazeno pořadí dle velikosti výdajů na podporu sportu a tělovýchovy. Pořadí prvních tří obcí zůstává neměnné, ale obec Střítež se přesunula ze čtvrté pozice až na poslední místo, což znamená, že u této obce jsou z hodnocených obcí nejnižší výdaje na tělovýchovu, jejich střední hodnota ve sledované období 2009 – 2013 dosahuje pouze 17 Kč na jednoho občana. Při srovnání průměrných ročních výdajů těchto obcí jsou srovnatelné hodnoty v letech 2009, 2010 a 2013.

Extrémních hodnot bylo dosaženo v letech 2011 a 2012, kde patrně došlo k větším investičním výdajům. Křivky vývoje výdajů na tělovýchovu přepočtené na jednoho občana za sledované pětileté období zobrazuje Graf 4.10, kde hodnoty u obcí Komorní Lhotky, Ropice a Střítež se pohybují takřka v jedné rovině, tj. při spodní hranici minima hodnot.

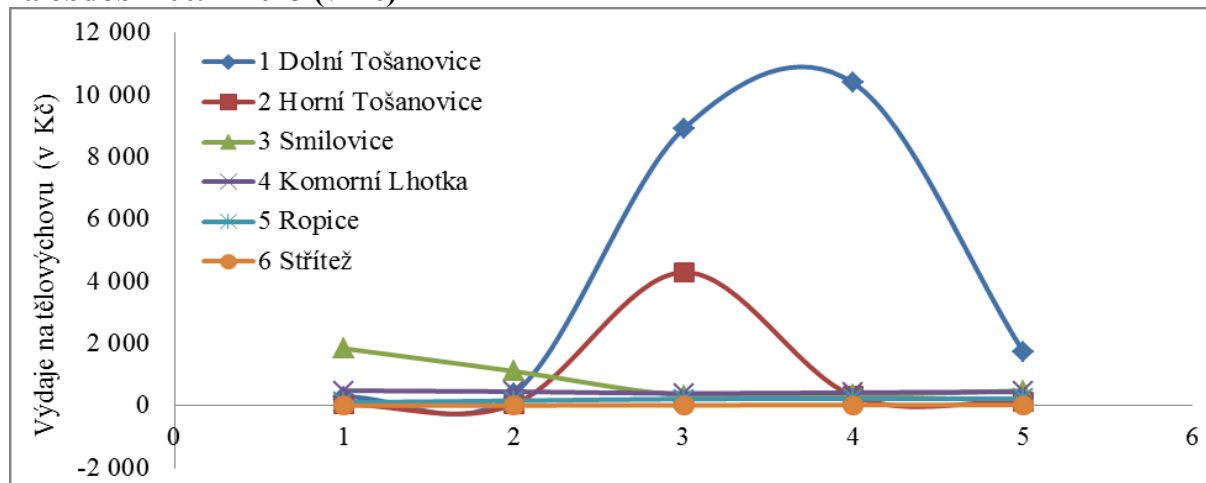
Tabulka 4.7 Pořadník vybraných obcí ovlivněný jednotkovými výdaji na tělovýchovu (dle počtu občanů v obcích) za období 2009 – 2013 (v Kč)

Název obce		rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013	Střední hodnota	Celkem
1	Dolní Tošanovice	289	388	8 912	10 379	1 747	4 343	19 968
2	Horní Tošanovice	47	50	4 290	310	139	967	4 698
3	Smilovice	1 840	1 112	333	342	485	822	3 627
4	Komorní Lhotka	486	455	399	423	451	443	1 763
5	Ropice	107	161	220	222	222	187	711
6	Střítež	7	8	19	25	26	17	60
Střední hodnota		463	363	2 362	1 950	511	x	x

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

U obce Smilovice pozorujeme zvýšení v prvním sledovaném roce a u obcí Horní a Dolní Tošanovice dochází k růstu až ve třetím a čtvrtém roce. Pro porovnání průběhu křivek je v Příloze č. 12 zobrazen i Graf obdobného vývoje bez přepočtu na obyvatele, kde křivky v celkovém průběhu zachycují obdobné kolísání, avšak se znatelným rozptylem u obcí s nižšími hodnotami, a konkávní křivka u obce Horní Tošanovice ve třetím sledovaném roce dosahuje vyššího lokálního extrému, maxima. Co je příčinou kolísání a sklonu těchto křivek bude objasněno následně.

Graf 4.10 Vývoj celkových výdajů na tělovýchovu na jednoho občana u vybraných obcí za období 2009 - 2013 (v Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

4.3.5 Zhodnocení dotací na podporu sportu a tělovýchovy v obcích

Dalším zdrojem podpory sportu a tělovýchovy v obcích mohou být přijaté dotace, které obce obdržely od jiných subjektů. Jak bylo zjištěno, v období 2009 – 2013 se dotační podpora týkala tří obcí, Dolní Tošanovice, Horní Tošanovice (realizace projektů přes program Leader z Místní akční skupiny (MAS) Pobeskydí) a obce Smilovice (z Nadace ČEZ), u těchto obcí byl dříve pozorován vyšší nárůst výdajů. Obce byly příjemcem čtyř investičních dotací na podporu výstavby sportovního zázemí a údaje o jednotlivých projektech zachycuje Tabulka 4.8, z níž je patrné, že výše dotací činila za sledované období 5,4 mil. Kč, což představuje u šesti vybraných obcí 1,8 % z celkového rozpočtu a podíl z celkových výdajů na tělovýchovu představuje 33 %. Nejvyšší dotační podporu 76 % získala obec Dolní Tošanovice (2,4 mil. Kč) na stavební úpravy objektu TJ. Za povšimnutí stojí i dotace s nejnižším podílem 36 % u obce Smilovice, tj. 1 mil Kč ale s vysokou spoluúčastí (1,6 mil. Kč) jiného subjektu TJ (forma spolupráce dvou subjektů v neziskovém sektoru). Při celkovém zhodnocení projektů činila dotace 65 %, finanční spoluúčast obcí 15 % a jiné subjekty se podílely 20 %.

Tabulka 4.8 Zhodnocení finanční podpory projektů na podporu sportu ve vybraných obcích za období 2009 – 2013

Projekty a financování sportu v obcích	Celkové výdaje na projekt (v tis. Kč)	Finanční spoluúčast z rozpočtů obcí (v tis. Kč)	Spoluúčast z rozpočtu jiného subjektu (v tis. Kč)	Dotace na projekt celkem (v tis. Kč)	Výše dotace (v %)
Stavební úpravy objektu TJ (Dolní Tošanovice) - II. Etapa	3 097	758	x	2 339	76%
Relaxační parčík (Dolní Tošanovice)	315	95	x	221	70%
Multifunkční sportovní hřiště (Horní Tošanovice)	2 197	327	x	1 870	85%
Výstavba sportovního hřiště (Smilovice)	2 750	107	1 644	1 000	36%
Celkem (v tis. Kč)	8 359	1 286	1 644	5 430	65%
Podíly (v%)	100%	15%	20%	65%	x

Zdroj: realizované projekty z MAS Pobeskydí a interní materiály obcí, vlastní zpracování

Jak vyplývá z následující Tabulky 4.9, kde jsou zhodnoceny dílčí granty u jednotlivých projektů, dotaci v celkové hodnotě 5,4 mil Kč obce obdržely od čtyř subjektů. Nejvyšší podíl 61 % činila podpora z Programu obnovy a rozvoje venkova ČR (PORV), takřka srovnatelné byly podíly z Nadace ČEZ (18 %) a MSK (17 %), nejmenší část 4 % byla z Ministerstva pro místní rozvoj (MMR). V příloze č. 13 jsou zaznamenány podrobnější údaje o přijatých dotacích jednotlivými obcemi.

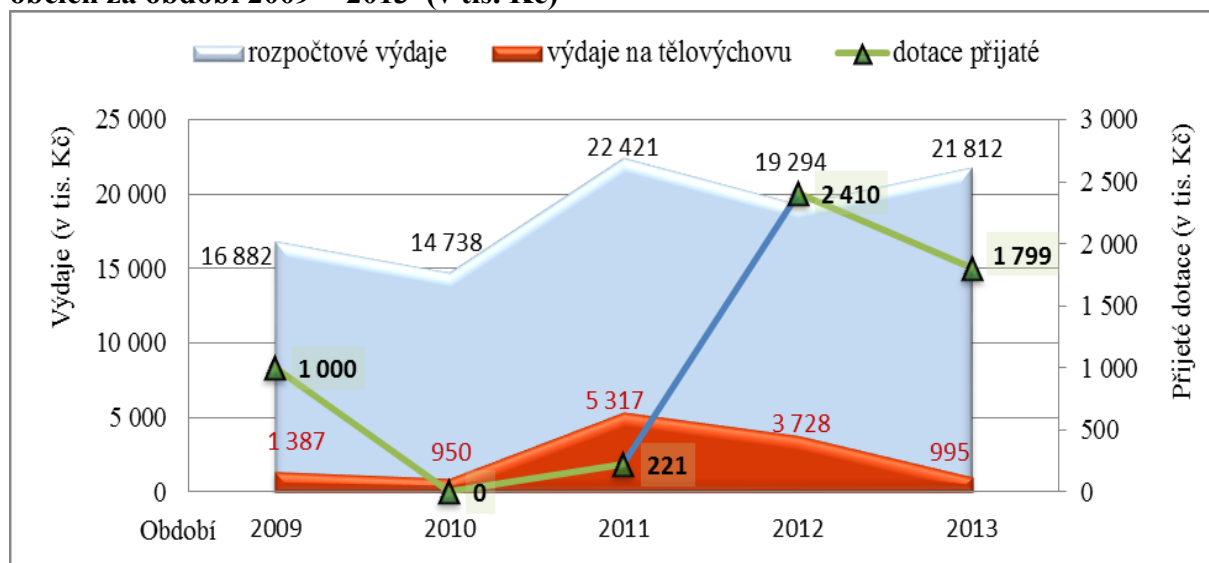
Tabulka 4.9 Zhodnocení dílčích dotací na podporu sportu ve vybraných obcích dle poskytovatelů za období 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Projekty a financování sportu v obcích	Dotace na projekt celkem (v tis. Kč)	Výše dotace (v %)	Dotace na projekty celkem			
			PORV ČR	MSK	MMR	NADACE ČEZ
Stavební úpravy objektu TJ (Dolní Tošanovice) - II. Etapa	2 339	76%	1 799	540	x	x
Relaxační parčík (Dolní Tošanovice)	221	70%	x	x	221	x
Multifunkční sportovní hřiště (Horní Tošanovice)	1 870	85%	1 496	374	x	x
Výstavba sportovního hřiště (Smilovice)	1 000	36%	x	x	x	1 000
Celkem (v tis. Kč)	5 430	x	3 295	914	221	1 000
Podíly (v%)	65%	x	61%	17%	4%	18%

Zdroj: realizované projekty z MAS Pobeskydí a interní materiály obcí, vlastní zpracování

Vývoj výdajů na tělovýchovu a přijaté dotace zobrazuje Graf 4.11, ze kterého je zřetelný rostoucí průběh dotační křivky v totožných obdobích, jak v předchozím Grafu 4.10, a k největšímu růstu došlo v roce 2012, kdy byla přijatá nejvyšší dotace (2,4 mil Kč). Tímto způsobem lze pozorovat jisté souvislosti mezi přijatými dotacemi a výdaji na tělovýchovu, nelze však posoudit závislost u podpory tělovýchovy a sportu a přijatých dotací. Posouzení bude provedeno pomocí výpočtu korelačního koeficientu v další kapitole.

Graf 4.11 Vývoj přijaté dotační podpory na vytvoření sportovního zázemí ve vybraných obcích za období 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: realizované projekty z MAS Pobeskydí, interní materiály obcí, Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

4.3.6 Posouzení závislosti výdajů na tělovýchovu a dalších proměnných

Poskytování podpory v oblasti sportu tělovýchovy na lokální úrovni je spojeno s rozpočtovými výdaji nižších územně samosprávných celků, ale i s přijatými dotacemi. Pro posouzení závislosti a velikosti vlivu je provedena korelační analýza a výpočet koeficientu determinace. Jako vstupní hodnoty byly zadány celkové výdaje na tělovýchovu u vybraných obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ za období 2009 – 2013 a další hodnoty viz sledované proměnné v matici Tabulky 4.10. Po dosazení kombinací proměnných byla pomocí provedených výpočtů zjištěna přímá, velmi vysoká závislost mezi výdaji na tělovýchovu a výši celkového rozpočtu obcí s hodnotou korelačního koeficientu $R = 0,984$. Obdobný vztah je zjištěn u přepočtených výdajů na tělovýchovu dle počtu občanů tj. $R = 0,961$. Pomocí koeficientu determinace s hodnotami $R^2 = 0,97$ a $0,92$ lze určit i procento vlivu jiných faktorů, které u vztahu „O – A“ je pouze ve výši 3 % a u vztahu „o – A“ činí 8 %. Při dosazení proměnné „B“ (tj. služby pro obyvatelstvo) je korelace záporná se slabou závislostí a nemá významný vliv. U proměnné „C“ byl zjištěn $R = 0,86$ a $R^2 = 73$ %, hodnotu lze popsat takto, že výdaje obcí na tělovýchovu se ze 73 % podílejí na růstu kategorie výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost. Korelace u „D“ a „E“ je velice nízká, u počtu obyvatel obcí $R = 0,171$, u přijatých dotací $R = 0,009$. Tímto nebyla potvrzena závislost, tedy výdaje na tělovýchovu

Tabulka 4.10 Výpočet korelačního koeficientu a koeficientu determinace v letech 2009 – 2013 u vybraných obcí sdružení Stonávky

Matice a sledované proměnné		2009	2010	2011	2012	2013
O	<i>výdaje na tělovýchovu</i>	2 128	1 756	6 165	4 624	1 930
o	<i>výdaje na tělovýchovu/ občan</i>	2 777	2 175	14 173	11 701	3 069
A	<i>celkové rozpočtové výdaje</i>	58 411	53 713	71 807	64 957	54 588
B	<i>služby pro obyvatelstvo</i>	28 110	29 691	29 823	27 776	31 714
C	<i>tělovýchova a zájmová činnost</i>	3 939	4 493	6 702	4 837	2 677
D	<i>počet občanů v obci</i>	5 188	5 304	5 315	5 388	5 418
E	<i>přijaté dotace na sport</i>	1 000	0	221	2 410	1 799
Korelační koeficient (R)					Koeficient determinace (R²)	
O - A	0,984	R > 0 →	kladná korelace - přímá závislost - velmi vysoká závislost			0,97
o - A	0,961	R > 0 →	kladná korelace - přímá závislost - velmi vysoká závislost			0,92
O - B	-0,245	R < 0 →	záporná korelace - nepřímá závislost - slabá závislost			0,06
O - C	0,857	R > 0 →	kladná korelace - přímá závislost - vysoká závislost			0,73
O - D	0,171	R > 0 →	kladná korelace - přímá závislost - velmi slabá závislost			0,03
O - E	0,009	R > 0 →	kladná korelace - přímá závislost - velmi slabá závislost			0,00

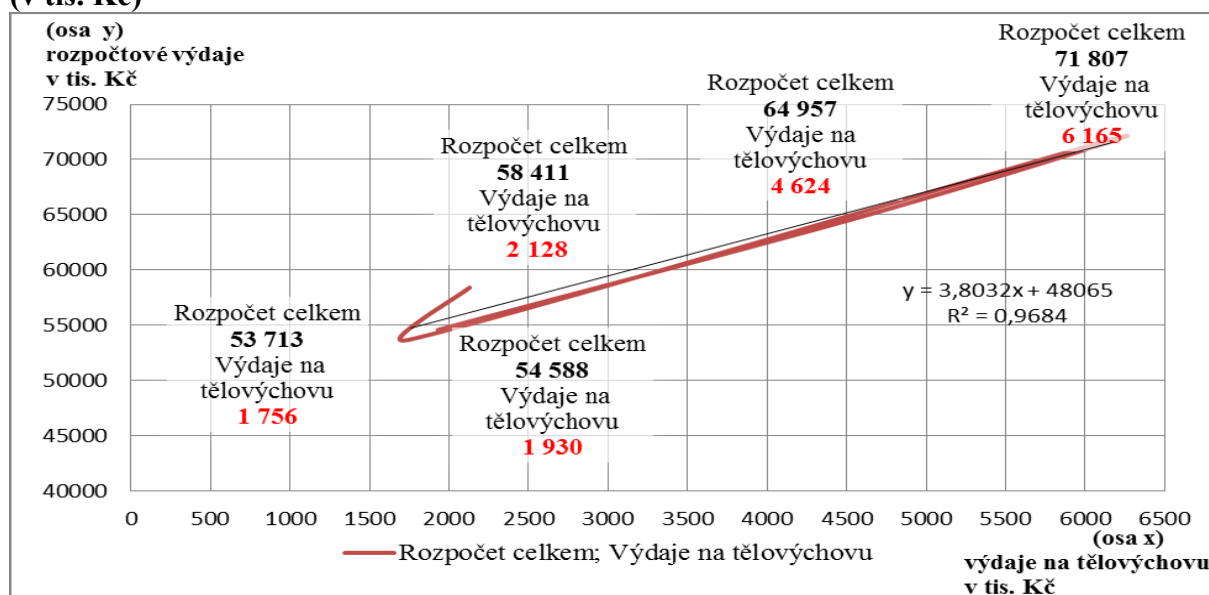
Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009), ČSÚ (2011) Monitoru (2013) a interních informací obcí, vlastní zpracování v programu EXCEL pomocí statistické funkce CORREL

nejdou ovlivněny počtem obyvatel v obci ani výši přijatých dotací na výstavbu sportovního zázemí, ale závisí na výši celkových rozpočtových výdajů sledovaných obcí.

4.3.7 Zhodnocení vztahu výdajů na tělovýchovu a na sport k celkovému rozpočtu obcí pomocí korelačního diagramu

Potvrzenou závislost v předchozí kapitole mezi celkovými výdaji obcí a výdaji na tělovýchovu u vybraných obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ za období 2009 – 2013 lze prezentovat za pomoci korelačního diagramu. Diagram užívá soustavu kartézských souřadnic a slouží ke grafickému znázornění vztahu mezi dvěma hodnotami. Definičním oborem na ose x jsou celkové výdaje na tělovýchovu a na ose y jsou oborem hodnot celkové rozpočtové výdaje v jednotlivých letech, viz Graf 4.12. Výsledkem grafu je funkce dvou proměnných, konvexní směrem k počátku se zprvu krátkým klesajícím průběhem k hodnotě lokálního minima se souřadnicemi (53 713; 1 756), po té s průběhem rostoucím až k max. hodnotě (71 807; 6 165). Jak je patrné, jde z velké části o rostoucí funkci s rostoucí lineární spojnici trendu. Znázorněný koeficient determinace $R^2 = 0,9684$ vyjadřuje vzájemný vztah obou proměnných, v tomto případě předpokládáme, že jsou nezávislou proměnnou rozpočty obcí a závislou proměnnou výdaje na tělovýchovu. Je tedy prokázáno, že obě proměnné spolu souvisí, a z 97 % jsou rostoucí celkové výdaje na podporu sportu a tělovýchovy u obcí ovlivněny velikostí celkových rozpočtových výdajů.

Graf 4.12 Korelační diagram vývoje celkových rozpočtových výdajů a výdajů na tělovýchovu ve vybraných obcích Sdružení obcí povodí Stonávky za období 2009 - 2013 (v tis. Kč)

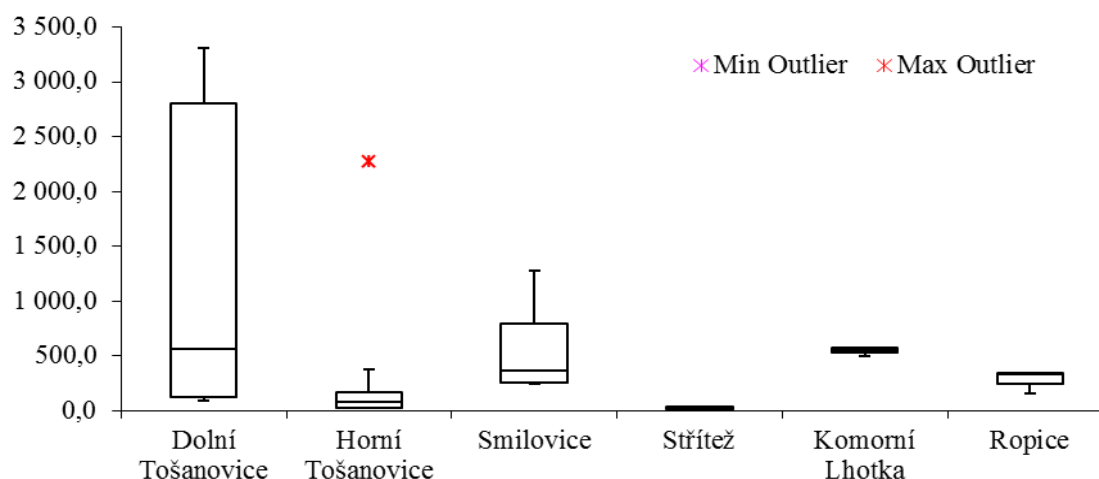

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování v programu EXCEL pomocí statistické funkce CORREL

4.3.8 Posouzení symetrie a variability veřejných výdajů na tělovýchovu

Další užívanou statistickou metodou pro posouzení výdajů je seskupovací analýza, která dokáže identifikovat a seskupit hodnoty do skupin se stejnou charakteristikou¹⁸. Vzhledem k omezenému množství prvků v souboru, bude provedeno pouze posouzení symetrie a variability datového souboru, odlehklých hodnot a robustního odhadu mediánu.

Graf 4.13 Zobrazení výdajů na tělovýchovu ve vybraných obcích za období 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování v programu Vertex 42

Pomocí software Vertex 42 byl vytvořen krabicový graf s vousy (Box-plot), jako vstupní data byly zadány výdaje vybraných obcí na tělovýchovu za období 2009 – 2013, které byly zhodnoceny již v Kapitole 4.3.1 a 4.3.2. Z krabicového Grafu 4.13 je na první pohled patrné, že se jedná o velmi nesymetrické rozložení vstupních dat, čímž je potvrzeno, že velikost veřejných výdajů na podporu sportu a tělovýchovy se v jednotlivých obcích značně liší. Odhalujeme zde i jednu horní odlehlou hodnotu, která svým charakterem odpovídá přijaté dotaci na výstavbu sportovního zázemí učiněné investici v obci Horní Tošanovice. Dalším pohledem na hodnoty mediánu v Tabulce 4.11 pohybující se od min. 19,1 tis. Kč do 559 tis. Kč, dokážeme posoudit vliv dotací u obce Smilovice s max. hodnotou 1 271 tis. Kč a obce Dolní Tošanovice s max. hodnotou 3 310 tis. Kč, kde u obou těchto obcí došlo k výraznému zešíkmení dat směrem k vyšším hodnotám. Krabíčka s nejvyššími sahajícími vousy označuje nejvyšší celkové výdaje na tělovýchovu, které lze za sledované období potvrdit u obce Dolní Tošanovice. Další obce již nejsou ovlivněny přijatými dotacemi a vykazují

¹⁸ Jak uvádí Halásková, (2012) u metody seskupovací analýzy, rozřídění pak umožňuje sledovat odlišnosti u jednotlivých skupin.

Tabulka 4.11 Zhodnocení výdajů na podporu tělovýchovy ve vybraných obcích za období 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Proměnné	Dolní Tošanovice	Horní Tošanovice	Smilovice	Střítež	Komorní Lhotka	Ropice
Min	91,3	24,2	240,0	7,6	496,6	156,8
Q ₁	125,0	26,3	250,0	8,5	531,2	241,7
Medián	559,0	75,8	360,0	19,1	556,0	332,7
Q ₃	2 807,2	167,1	798,7	24,9	569,5	339,5
Max	3 310,8	2 269,6	1 271,5	26,5	577,0	340,3
IQR	2 682,2	140,7	548,7	16,5	38,3	97,8
Horní odlehlé	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dolní odlehlé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: Ministerstvo financí dle ARIS (2009) a Monitoru (2013), vlastní zpracování

nižší hodnoty. Hodnota mediánu (556 tis. Kč) u Komorní Lhotky s nízkým rozptylem kvantilových hodnot dokazuje stabilní finanční podporu tělovýchovy u obce, která je vlastníkem sportovního zařízení a financuje jeho provoz. Nejnižší hodnoty jsou potvrzeny u obce Střítež, která se vyznačuje podprůměrnou podporou sportu ze všech vybraných obcí, ač i na jejím území se vyskytuje sportovní zázemí i spolky činné v oblasti sportu.

4.3.9 Zhodnocení využití zázemí pro sport a tělovýchovu v obcích Sdružení obcí povodí Stonávky

Formou dotazníkového šetření byla provedena analýza poptávky po nabízeném zázemí pro sport a provozování tělesné kultury na územní obci ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“. Při vyhodnocení 65 vyplněných dotazníků bylo zjištěno, že 60 osob tj. 92 % dotázaných občanů využívá sportovní zázemí v obcích.

Na zadanou otázku viz Příloha 14, jaké zázemí pro sport a tělovýchovu v mikroregionu užíváte, bylo nejvíce zaznamenaných odpovědí u cyklostezek tj. 19 % a kuželky/bowling 17 %, další hodnoty jsou uvedené v Tabulce 4.12.

Při otázce zda je sportovní zázemí v mikroregionu dostačující, která byla hodnocena pěti hodnotovou stupnicí (jednička nejlepší) respondenti vyjádřili, že jsou celkem spokojeni s nabídkou sportovního zázemí. Nejčastější známka tj. 50 % byla dvojka, 33 % udělilo známku jedna a 17 % hodnotilo známkou tři. Při dotazu, jaké zázemí občanům chybí nebo co by ve svém okolí uvítali, byla nejčastěji uváděná odpověď, bazén a wellness.

Tabulka 4.12 Využití sportovního zázemí pro sport v obcích povodí Stonávky za období 2009 - 2013

Zázemí pro sport a tělovýchovu v obcích mikroregionu	cyklostezka	turistické chodníky	koňská stezka	lyžování - sjezdovka	víceúčelové hřiště (fotbal, volejbal...)	fotbalové hřiště	víceúčelová hala (fotbal, badminton...)	tenisový kurt	kuželky /bowling	plavecký bazén	horolezectví	golfové hřiště
Odpovědi respondentů	37	23	5	12	21	12	23	15	34	10	1	3
Odpovědi respondentů (v%)	19%	12%	3%	6%	11%	6%	12%	8%	17%	5%	1%	2%
Finanční podpora obcí	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření a interních informací obcí¹⁹

Dále bylo hodnoceno, které zázemí pro sport a tělovýchovu je obcemi finančně podporováno a tato podpora obcí byla vyznačena ve spodním řádku Tabulky 4.12. Z uvedeného vyplývá, že obce své finance směřují do sedmi druhů sportovního zázemí a tělovýchovu, kde jsou převážně provozovány kolektivní sportovní činnosti a pohybová rekreace.

4.3.10 Doporučení pro obce v oblasti rozvoje sportu a podpory tělesné kultury

V návaznosti na získané poznatky při vypracovávání diplomové práce lze doporučit vedení obcí některé návrhy pro zlepšení situace v oblasti tělovýchovy a sportovní infrastruktury. Mohlo by se jednat např. o návrh:

- 1) připravit se na legislativní změny v ČR a nové povinnosti vyplývající z připravovaného zákona na podporu sportu (dosavadní zákon je velice obecný),
- 2) implementovat podporu sportu a tělovýchovu do strategických dokumentů obcí (některé obce v ČR zatím nemají tento dokument zpracovaný),
- 3) navrhnout rozpočtový výhled pro finanční podporu sportu a tělovýchovy, dodržet jeho plnění (z interních informací vyplynulo, že není zpracován v žádné obci),
- 4) zpracovat podmínky pro přidělování dotací v oblasti sportu (pouze obec Ropice má zpracovaný tento dokument),
- 5) seznámení se záměrem ČUS ze dne 26. 1. 2015 (o převodu sportovišť z vlastnictví sportovní klubů a tělovýchovných jednot, tj. spolků do vlastnictví obce).

Další doporučení se týká probíhajících a připravovaných změn v oblasti legislativní, zejména vedení účetnictví. Je nutné, aby samostatné účetní jednotky dodržovaly účtování dle

¹⁹ **Vysvětlivky:** ✓ finančně podpořeno, ✗ finančně nepodpořeno

rozpočtové skladby, které má směřovat k co nejpřesnějšímu vyčlenění finanční podpory tělovýchovy ze zájmových činností. Nově se uvažuje o rozlišení výdajů také na sport.

V novém programovém období 2014 – 2020 se nabízí možnost čerpání finančních prostředků na podporu sportu a tělovýchovy z fondů EU. V rámci Integrovaného operačního programu (IROP), mohou být podpořeny služby poskytované v oblasti sportu např. na výstavbu sportovního zázemí a infrastruktury. Další grantová podpora této oblasti vyplývá i z projektů, které jsou realizovatelné formou přeshraniční spolupráce. Zde mohou být podporovány projekty na lokální úrovni s přeshraničním dopadem např. výstavby cyklostezek včetně značení a odpočívadel.

Nové možnosti čerpání finančních podpor nabízí také MŠMT ČR, kde v rámci Státní podpory sportu pro rok 2015 bylo vyhlášeno sedm programů neinvestičního charakteru, včetně podpory zdravotně postižených sportovců.

Pro posouzení využití sportovního zázemí a zjištění spokojenosti občanů s dostupnou sportovní infrastrukturou i zázemím pro tělovýchovu mohou místní samosprávy v jednotlivých obcích využít i zpracovaný dotazník v Příloze č. 14.

5 Závěr

Sport se stává v dnešní době nezbytnou součástí našich životů a to bez ohledu na to, zda je provozován pasivně nebo aktivně. S každou sportovní aktivitou jsou spjaty i nezbytné finanční náklady týkající se jednotlivce, rodiny, organizace, obce, kraje i celé společnosti. Oblast sportu je velice specifická a ve svém rozsahu i podstatě těžce uchopitelná, nelze ji striktně vymezit ani zahrnout pouze do jedné oblasti národního hospodářství. Podpora sportu a tělovýchovy na regionální a lokální úrovni je v mnoha případech zahrnuta i do školních, kulturních, zájmových i dalších činností a znamená i vybudování chodníku a opravení místní komunikace, po které se pohybují běžci, turisté a cyklisté. Podpora tělovýchovy je součástí tělesné výchovy na základních školách i jiných sportovních a fitness aktivit.

Cílem práce bylo zhodnocení podpory sportu a tělovýchovy v Moravskoslezském kraji za období 2009 – 2013 na základě vybraných kritérií, tj. strategických dokumentů a legislativy v oblasti sportu, podle celkových výdajů na sport a tělovýchovu a jejich struktury, podle zdrojů financování sportu. Cíl diplomové práce byl splněn. Pro jeho naplnění byly ověřovány dvě hypotézy. První hypotézou bylo ověřováno, zda podpora sportu z rozpočtu Moravskoslezského kraje dosahuje 1 % z celkových rozpočtových výdajů. Hypotéza nebyla potvrzena, protože z rozpočtu Moravskoslezského kraje za sledované období 2009 – 2013 bylo na podporu tělovýchovy a sportu vydáno 108,7 mil. Kč, což představuje pouze **0,13 %** z celkového rozpočtu kraje, tj. 84 383 mil. Kč. Druhou hypotézou bylo ověřováno, zda podpora sportu z rozpočtů obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ dosahuje alespoň 2 % z celkových rozpočtových výdajů obcí. Tato hypotéza byla potvrzena, poněvadž dle prováděného výzkumu podpora tělovýchovy a sportu z místních rozpočtů obcí ve sdružení Stonávky za období 2009 - 2013 dosáhla podílu ve výši **2,7 %**, tj. 16,6 mil. Kč z celkových rozpočtů obcí ve výši 606 mil. Kč.

Z výsledků srovnání podpory sportu a tělovýchovy podle legislativy a strategických dokumentů vyplynulo, že Moravskoslezský kraj i obce ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ v činnostech v oblasti sportu vycházejí z obdobné legislativy. Kraj zahrnul sport do vlastních programových dokumentů a plní i závazky vyplývající z rozpočtového výhledu spotřeby finančních prostředků pro oblast podpory sportu v letech 2012 – 2015 (pro rok 2012 tj. 28 mil. Kč a pro rok 2013 ve výši 40 mil. Kč). Obce ve sdružení Stonávky vycházejí ze strategie rozvoje mikroregionu a pouze pět obcí (tj. 50 %) má schválený i vlastní závazný dokument, který podporu sportu dále upravuje a vytváří tak oporu pro rozvoj sportu na

vlastním území. Žádná obec však nemá v dokumentech uvedený finanční závazek, ze kterého by vyplývala výše výdajů určených pro podporu sportu a tělovýchovy, pak i následná kontrola plnění stanoveného závazku.

Ze srovnání celkových výdajů na sport a tělovýchovu a jejich struktury vyplývá, že finanční prostředky Moravskoslezského kraje na podporu sportu a tělovýchovy se pohybovaly v období 2009 – 2013 v rozmezí od 10 mil. Kč do 40 mil. Kč, a k poměru ročních výdajů kraje (17 mld. Kč) jsou poměrně zanedbatelné. Ve sledovaném období se výdaje na tělovýchovu pohybovaly v rozpětí 0,06 % – 0,23 % a maxima 0,23 % bylo dosaženo v roce 2013. Celkové výdaje Moravskoslezského kraje na podporu sportu a tělovýchovy se vyznačují rostoucím trendem a nejvyšší nárůst nastal v roce 2011, kdy se výdaje oproti roku 2010 zvýšily o 69 %. Růst těchto výdajů nebyl ovlivněn ani snížením celkových rozpočtových výdajů ani klesajícím počtem obyvatel. Kraj směřoval své finance na podporu sportu a tělovýchovy do tří oblastí, nejvíce 62 % (tj. 67,8 mil. Kč) vydal na zajištění významných sportovních akcí reprezentujících kraj. Na dotační program „Podpora sportu v Moravskoslezském kraji“ bylo vydáno 22 % (tj. 23,9 mil. Kč), nejnižší byla podpora sportovních talentů včetně olympiády dětí mládeže 16 % (tj. 17 mil. Kč). Moravskoslezský kraj podpoře sportu přikládá značný význam a podporuje ji nezávisle na výši svého rozpočtu. Rostoucí výdaje na tělovýchovu jsou zřejmě ovlivněny programovými dokumenty kraje a rozpočtovým výhledem oddělení mládeže a sportu Moravskoslezského kraje.

Při srovnání podpory sportu a tělovýchovy na úrovni obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“ lze konstatovat, že na území obcí je vytvořeno zázemí pro sportovní činnosti, ale ve sledovaném období pouze šest obcí (z celkového počtu deseti) financovalo podporu tělovýchovy a sportu v rámci rozpočtových výdajů. Další zhodnocení finančních výdajů na sport a tělovýchovu, tj. dle podílu z celkového rozpočtu, probíhalo u šesti obcí, Dolní Tošanovice (29,6 %), Horní Tošanovice (8 %), Smilovice (7,3 %), Komorní Lhotka (3,7 %), Ropice (1,7 %) a nejnižšího podílu dosáhla obec Střítež (0,2 %). U těchto obcí je velikost výdajů na tělovýchovu ovlivněná výši celkového rozpočtu. V rámci zjištěných zdrojů financování podpory sportu a tělovýchovy, bylo zjištěno, že obce (Dolní a Horní Tošanovice, Smilovice) získaly investiční dotace, které za sledované období dosáhly hodnoty 5,4 mil. Kč, tj. 1,8 % z celkového rozpočtu vybraných obcí a dotační podíl z celkových výdajů na tělovýchovu činil 33 %. Při posouzení finanční podpory tělovýchovy v obcích bylo zjištěno, že se jedná o velmi nesymetrické rozložení výdajů, a tedy velikost veřejných výdajů na

podporu sportu a tělovýchovy se v jednotlivých obcích značně liší. Z výsledků srovnání vyplynulo, že obce vycházejí ze společného strategického dokumentu na podporu sportu, financování sportu a výše podpory je ale na území jednotlivých obcí ovlivňována celkovou výší rozpočtu a místními zastupiteli.

Diplomovou práci mohou využít starostové obcí ve sdružení Stonávky a její zaměstnanci nebo i další obce I. typu, jako souhrnnou analýzu sportovního prostředí a funkčního zázemí pro tělovýchovu i jako analýzu financování podpory sportu územními samosprávami a oddělením mládeže a sportu Moravskoslezského kraje. Zhodnocení vývoje podpory sportu by mohlo být námětem pro další zpracování diplomových prací po účinnosti nového zákona, nebo i zhodnocení financování provozu sportovního zařízení ve vlastnictví obce ve srovnání se sportovním spolkem.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

ČÁSLAVOVÁ, Eva. *Management sportu*. Praha: East West Publishing Compeny, 2000. 172 s. ISBN 80-7219-010-5.

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1.vyd. Praha: Grada Publisching, 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

GRATTON, Chris et al. *The global economics of sport*. 1st pub. London: Routledge, 2012. vii, 128 s. ISBN 978-0-415-58618-4.

HALÁSEK, Dušan. *Základy veřejné ekonomiky*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 1994. 151 s. ISBN 80-7078-241-2.

HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 3. přepracované a doplněné vyd. Opava: Optys, 2012. 93 s. ISBN 978-80-85819-80-9.

HALÁSKOVÁ, Martina. *Ekonomika veřejné správy*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2008. 259 s. ISBN 978-80-248-1976-1.

HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa a veřejné služby v zemích Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2012. 181 s. ISBN 978-80-248-2808-4.

HEINEMANN, Klaus. *Einführung in die Ökonomie des Sports: Ein Handbuch*. Schorndorf: Hofmann, 1995. 291 s. Beiträge zur Lehre und Fohrschung im Sport; 107. ISBN 3-7780-1571-0.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 583 s. ISBN 80-7178-820-1.

HOBZA, Vladimír, Jaroslav REKTOŘÍK a kolektiv. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress s.r.o., 2006. 192 s. ISBN 80-86929-04-3.

HOBZA, Vladimír a Jiří NOVOTNÝ. Vybrané aspekty dotační politiky a její vliv na institucionální vývoj a tendence v české tělovýchově a sportu. *Ekonomika a management*. Praha: VŠE, Nakladatelstv Oeconomica, 2008, roč. 2, č. 1, str. 42-63 [cit. 6.4.2015]. ISSN

1802-8934. [online]. Dostupné také z: <http://www.vse.cz/eam/cislo.php?cislo=1&rocnik=2008>.

HODAŇ, Bohuslav a Vladimír HOBZA. *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. 214 s. Monografie. ISBN 978-80-244-2658-7.

JUREČKA, Václav. *Mikroekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 359 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3259-6.

KOSÍK, Miloš a Miroslav PACUT. *Organizace sportu*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2009. 86 s. ISBN 978-80-248-2017-0.

NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu: vybrané kapitoly II*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2006. 122 s. ISBN 80-245-1144-4.

NOVOTNÝ, Jiří a kol. *Ekonomika sportu: vybrané kapitoly III: sport v manažerské praxi, marketing, sportovní akce, zdravotnická první pomoc*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010. 194 s. ISBN 978-80-245-1713-1.

NOVOTNÝ, Jiří. *Sport v ekonomice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 512 s. ISBN 978-80-7357-666-0.

PESTOFF, Victor. A. *Reforming social services in Central Eastern Europe: an eleven nation overview*, Kraków: Cracow academy of economics, 1995. 418 s. ISBN 8390390000.

PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2001. 177 s. ISBN 80-86119-41-6.

REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

Ročenka ČUS 2013. Česká unie sportu. Velké Přílepy: Olympia ve spolupráci s VV ČUS, 2014. 245 s. ISBN 978-80-7376-363-3.

Všesportovní kolegium České republiky chce být důstojným partnerem veřejných a státních institucí. *TP: Časopis pro sport a tělovýchovu*. Praha: Olympia, 2010, č. 8, s. 2 [cit. 20. 9. 2014]. ISSN 1212-1061. Dostupné také z: http://fm.cuscz.cz/TP_08_2010.pdf.

Další použité zdroje

Legislativa

Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=128~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>.

Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=129~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>.

Zákon č. 250/2000 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3557 - 3567. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49567&nr=250~2F2000&rpp=15#local-content>.

Zákon č. 115/2001 ze dne 28. února 2001 o podpoře sportu ve znění zákona č. 219 ze dne 5. května 2005. In Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 47, s. 2010 - 2011. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>.

Zákon č. 89/2012 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 33, s. 1026-1368. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=89~20ze~20dne~203.~20~C3~BAnora~202012&nr=&part=&name=&rpp=15#seznam>.

Zákon č. 248/2000 ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3549 3554. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49565&fulltext=region~C3~A1ln~C3~AD~20rozvoj&rpp=15#local-content>

Interní materiály kraje a obcí

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Interní materiály oddělení mládeže a sportu: Rozbor příjmů a výdajů rok 2009 - 2013*. Zpracováno systémem UCR GORDIC 2014. Moravskoslezský kraj.

OBEC DOLNÍ TOŠANOVICE. *Plán strategického rozvoje obce Dolní Tošanovice*. 2011. Dolní Tošanovice.

OBEC HNOJNÍK. *Program čtyřkoalice v období 2010 – 2014*. 2010. Hnojník.

OBEC DOLNÍ TOŠANOVICE. *Závěrečný účet obce Dolní Tošanovice za rok 2012: Přehled dotací z Moravskoslezského kraje podle účelu*. [online]. [cit. 1. 4. 2015]. Dostupné také z: http://www.dolnitosanovice.cz/modul_dokument/prilohy/12930.pdf.

OBEC DOLNÍ TOŠANOVICE. *Závěrečný účet obce Dolní Tošanovice za rok 2013: Přijaté transfery a peněžní dary*. [online]. [cit. 1. 4. 2015]. Dostupné také z: [http://www.dolnitosanovice.cz/vyhledavani\[1\]-\[cz\]?hledany_text=Z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD+%C3%BA%C4%8Det+obce+Doln%C3%AD+To%C5%A1anovice+za+rok+2013](http://www.dolnitosanovice.cz/vyhledavani[1]-[cz]?hledany_text=Z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%BD+%C3%BA%C4%8Det+obce+Doln%C3%AD+To%C5%A1anovice+za+rok+2013).

OBEC HORNÍ TOŠANOVICE. *Návrh závěrečného účtu obce Horní Tošanovice za rok 2012: Vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu a ostatním rozpočtům veřejné úrovně*. [online]. [cit. 2. 4. 2015]. Dostupné také z: http://www.hornitosanovice.cz/modul_dokument/prilohy/12986.pdf.

OBEC KOMORNÍ LHOTKA. *Strategický rozvoj obce Komorní Lhotka (2009 – 2014)*. 2009. Komorní Lhotka.

OBEC ROPICE. *Zásady pro poskytování příspěvku na podporu spolkové činnosti, kulturních, sportovních a volnočasových aktivit z rozpočtu obce Ropice*. 2013. Ropice.

OBEC SMILOVICE. *Oranžové hřiště – dotace ČEZ*. 2009. Smilovice.

OBEC SMILOVICE. *Plán rozvoje obce Smilovice 2011 - 2020*. [online]. [cit. 18. 2. 2015]. Dostupné také z: [http://smilovice.cz/dokumenty\[177\]-\[cz\]-dok\[3740\]-plan-rozvoje-obce-smilovice-r.-2011---2020-stranka=5](http://smilovice.cz/dokumenty[177]-[cz]-dok[3740]-plan-rozvoje-obce-smilovice-r.-2011---2020-stranka=5).

OBEČ TŘANOVICE. *Program rozvoje obce Třanovice - aktualizace - 2012*. 2012. Třanovice.

Internetové zdroje

Beskydy: Golfové hřiště a indor golf Ropice. [online]. 1998 - 2014. [cit. 22. 7. 2014]. Dostupné také z: <http://sport.beskydy.cz/content/beskydy-golf-minigolf-golfove-hriste-indoor-golf-ropice.aspx>.

CYKLOTRASY. *Vělopolí*. 1998-2014. [online]. [cit. 27. 8. 2014]. Dostupné také z: <http://cyklotrasy.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=11156>.

Česko-polský agroturistický průvodce : Společnou cestou. Jaworze – Třanovice. [online]. 2010. [cit. 20. 6. 2014]. Dostupné také z: <http://turystyka.jaworze.pl/userfiles/publicace.pdf>.

ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. *ČOV: Financování sportu. Koncepce financování sportu v České republice*. [online]. 2012. [cit. 15. 2. 2015]. Dostupné také z: <http://www.olympic.cz/financovani/financovani-sportu/odkazy.html>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Charakteristika Moravskoslezského kraje*. [online]. 2014. [cit. 17. 8. 2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2013*. [online]. 2014. [cit. 8.2. 2015]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_moravskoslezskeho_kraje_v_roce_2013/\\$File/33013414.pdf](http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_moravskoslezskeho_kraje_v_roce_2013/$File/33013414.pdf).

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Klasifikace*. [online]. 2015. [cit. 29. 3. 2015]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace>.

ČESKÁ UNIE SPORTU. ČUS: *Změny ve financování sportu*. [online]. 2013 - 2015. [cit. 31. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.cuscz.cz/novinky/zmeny-ve-financovani-sportu.html>.

DOLNÍ TOŠANOVICE. *Vítejte na stránkách obce Dolní Tošanovice*. [online]. [cit. 27. 8. 2014]. Dostupné také z: [http://www.dolnitosanovice.cz/hlavni-strana\[1\]-\[cz\]-o-obci](http://www.dolnitosanovice.cz/hlavni-strana[1]-[cz]-o-obci).

HORNÍ TOŠANOVICE. *Vítejte na stránkách obce Horní Tošanovice*. [online]. [cit. 21. 8. 2014]. [http://www.hornitosanovice.cz/hlavni-strana\[45\]-\[cz\]-o-obci](http://www.hornitosanovice.cz/hlavni-strana[45]-[cz]-o-obci).

Info Česko: Aktivita - Česká Republika - Jezdectví. [online]. 2002. -2014. [cit. 10. 8. 2014]. Dostupné také z: http://www.infocesko.cz/content/clanek_temata.aspx?clanekid=15075&&abstraktid=41&pg=1&sorttype=_region.

Juventus: *Ekonomika*. 2015. [online]. [cit. 18. 2. 2015]. Dostupné také z: <http://www.juventus.cz/ekonom.php>.

KOMORNÍ LHOTKA. *Vítejte na stránkách obce Komorní Lhotky*. [online]. [cit. 28. 5. 2014]. Dostupné také z: [http://www.komorni-lhotka.cz/hlavni-strana\[46\]-\[cz\]-o-obci](http://www.komorni-lhotka.cz/hlavni-strana[46]-[cz]-o-obci).

MAS POBESKYDÍ: *Realizované projekty od roku 2011*. (2006 – 2015). [online]. [cit. 10.1.2015]. Dostupné z: <http://www.pobeskydi.cz/leader-2007-2013/podporene-projekty/podporene-projekty-4-vyzva/>.

MIKROREGION POVODÍ STONÁVKY. *Strategický plán mikroregionu obcí povodí Stonávky*. Třanovice, 2007. 41 s. [cit. 15. 2. 2015]. Dostupné také z: [http://www.stonavka.cz/dokumenty\[305\]-\[cz\]-strategie-rozvoje-mikroregionu](http://www.stonavka.cz/dokumenty[305]-[cz]-strategie-rozvoje-mikroregionu).

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *MFČR: Monitor*. 2013. [online], [cit. 10.5.2014]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz>.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *MFČR: ARIS*. 2009. [online], [cit. 10.5.2014]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/aris/>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ - Informační a poradenské středisko. *MPSV-IPS: Seznam škol v ČR se sportovním zaměřením*. (2014). [online]. [cit. 8. 2. 2015]. Dostupné z <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/olk/ips>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Akreditovaná zařízení v oblasti sportu období 2013-2016*. 2013-2014. [online]. [cit. 10.2.2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/aktualizovany-seznam-akreditovanych-zarizeni-v-oblasti>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Analýza financování sportu v ČR*. 2013-2014. [online]. [cit. 13.5.2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Dokumenty*. 2013-2014. [online]. [cit. 20.11.2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/akce>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Dotace: archiv*. 2013-2015. [online]. [cit. 27.2.2015]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/pro-odborniky>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Evropská charta sportu*. [online]. 2013 - 2014. [20. 8. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Bílá kniha o sportu*. 2013 - 2014. [online]. [20. 10. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Koncepce státní podpory sportu v ČR*. 2013-2014. [online]. [cit. 29. 12. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-podpory-sportu-v-ceske-republice>.

Moravskoslezská krajská organizace ČUS: *Moravskoslezský kraj – vhodné místo pro sport*. MS KO ČUS. 2015. [online]. [cit. 8. 2. 2015]. Dostupné z: <http://msk.cuscz.cz/hlavni-strana>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Intenzifikace činnosti sportovních tříd - seznam základních škol s třídami s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy*. [online]. 2008. [cit. 10. 02. 2015]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/intenzifikace-cinnosti-sportovnich-trid---seznam-zakladnich-skol-s-tridami-s-rozsirenym-vyucovanim-telesne-vychovy-15696/>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Moravskoslezský region*. [online]. 2014. [cit. 20. 7. 2014]. Dostupné také z: <http://www.msregion.cz/cz/tesinske-slezsko/pro-aktivni/adrenalin/nalanech/godula---komorni-lhotka-5737/>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Dotace a granty*. [online]. 2014. [cit. 16. 08. 2014]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/mas_granty.html.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Finance Moravskoslezského kraje*. [online]. 2014. [cit. 17. 08. 2014]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/rozpocet.html>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Odbor školství, mládeže a sportu*. [online]. 2014. [cit. 25.10.2014]. Dostupné z <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/orgrad-odb-skolstvi-10413/>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Nejúspěšnější sportovci Moravskoslezského kraje*. 2014. [online]. [cit. 16. 8. 2014]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/skolstvi/nejuspesnejsi-sportovci-moravskoslezskeho-kraje-15700/>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Podmínky pro poskytování dotací z rozpočtu Moravskoslezského kraje*. 2014. [online]. [cit. 17. 08. 2014]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/granty/dot_zas00_01.pdf.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Přehled soutěží zabezpečovaných krajským úřadem a pověřenými organizacemi*. 2014. [online]. [cit. 27. 11. 2014]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/skolstvi/prehled-soutezi-zabezpecovanych-krajskym-uradem-a-poverenymi-organizacemi-15765/>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Seznam krajských střešních sportovních organizací*. 2014. [online]. [cit. 27. 11. 2014]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/seznam-krajskych-stresnich-sportovnich-organizaci-15693/>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Vyhlášené dotační programy*. 2014. [online]. [cit. 16. 08. 2014]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/granty_vyhlasene.html.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ *Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje pro období 2013–2016*. 2015. [online]. [cit. 17. 03. 2015]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/programove_prohlaseni.html.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Realizované projekty z fondů EU - oblast mládeže a sportu*. 2015. [online]. [cit. 17. 02. 2015]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/skolstvi/realizovane-projekty-z-fondu-eu---oblast-mladeze-a-sportu-43259/>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020*. 2015. [online]. [cit. 8. 2. 2015]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/rk_srk_9-20.html.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Sportovní centra mládeže v Moravskoslezském kraji*. 2015. [online]. [cit. 8. 2. 2015]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/sportovni-centra-mladeze-v-moravskoslezskem-kraji-15695/>.

OBEC ŘEKA. *Vítejte na stránkách obce Řeka*. [online]. [cit. 20. 8. 2014]. Dostupné také z: [http://www.obecreka.cz/hlavni-strana\[48\]-\[cz\]-o-obci](http://www.obecreka.cz/hlavni-strana[48]-[cz]-o-obci).

OBEC SMILOVICE. *Vítejte na stránkách obce Smilovice*. [online]. [cit. 27. 5. 2014]. Dostupné také z: [http://www.smilovice.cz/hlavni-strana\[49\]-\[cz\]-o-obci](http://www.smilovice.cz/hlavni-strana[49]-[cz]-o-obci).

OBEC STŘÍTEŽ. *Vítejte na stránkách obce Stříteže*. [online]. [cit. 21. 5. 2014]. Dostupné také z: [http://www.obecstritez.cz/hlavni-strana\[50\]-\[cz\]-o-obci](http://www.obecstritez.cz/hlavni-strana[50]-[cz]-o-obci).

REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI MORAVSKOSLEZSKO - Úřad Regionální rady. *Seznam příjemců dotací z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko*. 2007 – 2013. [online]. [cit. 29. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/realizuji-projekt/prijemci-podpory>.

SKI AREÁL ŘEKA: O areálu. [online]. [cit. 10. 8. 2014]. Dostupné také z: <http://www.ski-reka.cz/cz/category/o-arealu-1>.

SPORT CENTRUM SMILOVICE: moderní sportovně-společenský areál v krásném prostředí Beskyd. [online]. [cit. 20. 5. 2014]. Dostupné také z: <http://www.sportcentrum-smilovice.cz/>.

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM. *TIC: Mikroregion obcí povodí Stonávky*. [online]. 2014. [cit. 2014-08-21]. Dostupné z: [http://tic.stonavka.cz/hlavni-strana\[320\]-\[cz\]-uvod](http://tic.stonavka.cz/hlavni-strana[320]-[cz]-uvod).

TURISTIKA: Strítež. [online]. 2007- 2014. [cit. 20. 5. 2014]. Dostupné také z: <http://www.turistika.cz/mista/stritez—1>.

TJ HNOJNÍK. [online]. 2013. [cit. 20. 8. 2014]. Dostupné také z: <http://fotbal-hnojnik.webnode.cz/>.

TJ SOKOL ROPICE: Nábor dětí do sportovních oddílů. [online]. [cit. 28. 8. 2014]. Dostupné také z: <http://www.tjropice.cz/>.

Kartografické dokumenty

KARTOGRAFIE. *Mapa hipotezek: v Moravskoslezském kraji*. [1 : 100 000]. Ostrava: Moravskoslezský kraj; Praha: Kartografie, 2012.

SHOCART. *Cykloturistické trasy = Trasy roverové : v Těšínských Beskydech*. [1 : 50 000]. Vizovice: Schocart, 2013.

Seznam zkratek

AD	agregátní poptávka
ARIS	Automatizovaný rozpočtový informační systém
CZ-COFOG	klasifikace funkcí vládních institucí
CZ-COPNI	klasifikace služeb neziskových institucí sloužících domácnostem
CZ-NACE	klasifikace ekonomických činností
ČOV	Český olympijský výbor
ČUS	České unie sportu
ČUBU	České unie bojových umění
ČSLH	Český svaz ledního hokeje
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy
ČVS	Český volejbalový svaz
EU	Evropská unie
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
FIS	Mezinárodní lyžařská federace
GP	Grantový program
HDP	hrubý domácí produkt
IIHF	Mezinárodní hokejový federace
IROP	Integrovaný regionální operační program
kr.ú.	krajský úřad
KSVČ	Krajské středisko volného času
MAS	Místní akční skupina
MF	Ministerstvo financí
MO	Ministerstvo obrany
MS	Moravskoslezská
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MS KO ČUS	Moravskoslezská krajská organizace České unie sportu
MV	Ministerstvo vnitra
NUTS II	nomenklatura územních statistických jednotek
OPŽP	Operační program životního prostředí
R	korelační koeficient

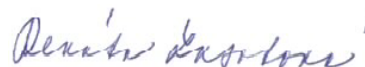
R^2	koeficient determinace
ROP	Regionální operační program
SK	sportovní kluby
TJ	tělovýchovné jednoty
TV	tělesná výchova
UCR GORDIC	Účetnictví a rozpočet firmy Gordic
ZŠ	základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. dubna 2015

Renáta Lasotová

Seznam příloh

- Příloha 1. Model národního hospodářství
- Příloha 2. Přehled sportovních center mládeže v Moravskoslezském kraji
- Příloha 3. Grantová podpora sportu a turistiky z odboru regionálního rozvoje Moravskoslezského kraje v letech 2009 – 2013
- Příloha 4. Schválené dotace Moravskoslezskému kraji z Regionálního operačního programu Moravskoslezsko na podporu sportovního zázemí v letech 2010 - 2014 (v tis. Kč)
- Příloha 5. Výdaje Moravskoslezského kraje ze sociálního fondu pro zaměstnance na sportovní a společenské akce v letech 2009 – 2013 (v Kč)
- Příloha 6. Charakteristika infrastruktury a zázemní pro sport a tělovýchovu v obcích ve Sdružení obcí povodí Stonávky
- Příloha 7. Poskytnuté dotace z „Programu na podporu sportu v MSK“ dle skupin příjemců za období 2009 – 2013 (v Kč)
- Příloha 8. Přehledy celkových rozpočtových výdajů a výdajů obcí na tělovýchovu ve „Sdružení obcí povodí Stonávka“ v období 2009 – 2013 (v tis. Kč)
- Příloha 9. Přehled výdajů na tělovýchovu a dalších kategorií podle odvětvového třídění rozpočtové skladby ve vybraných obcích „Sdružení obcí povodí Stonávky“ v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)
- Příloha 10. Přehled výdajů na tělovýchovu a typy výdajů podle odvětvového třídění rozpočtové skladby u vybraných obcí sdružení Stonávky v letech 2009 – 2013
- Příloha 11. Výdaje na tělovýchovu u vybraných obcí ve sdružení Stonávky dle typu v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)
- Příloha 12. Vývoj celkových výdajů na tělovýchovu dle počtu občanů u vybraných obcí ve sdružení Stonávky za období 2009 – 2013 (v Kč)
- Příloha 13. Realizované projekty na výstavbu sportovního zázemí ve vybraných obcích podpořeny dotacemi za období 2009 – 2013 (v tis. Kč)
- Příloha 14. Dotazník pro zjištění využití sportovního zázemí na území obcí ve „Sdružení obcí povodí Stonávky“